

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE
HUNGARIAN FINANCIAL
SUPERVISORY AUTHORITY

A PÉNZÜGYI SZERVEZETEK ÁLLAMI FELÜGYELETÉNEK ÉVES JELENTÉSE

2009

BUDAPEST
2010. MÁJUS*

---

* Az éves jelentés a 2009-es naptári év eseményeit, illetve a 2009. december 31-i állapotot tartalmazza. Az időközben történt jelentős fejleményeket lábjegyzetben jelenítjük meg.
Szerkesztés lezárva: 2010. május 1.

A FELÜGYELET FELADATA

Kivonat a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvényből:

„7. § A Felügyelet feladata:

- a) engedélykérelmek és más beadványok elbírálása,
- b) a 4. § szerinti törvényekben meghatározott nyilvántartások vezetése,
- c) a 4. §-ban meghatározott szervezetek és személyek információszoigáztatási rendszerének és adatszolgáltatásának ellenőrzése,
- d) a 4. §-ban meghatározott szervezetek és személyek működésére és tevékenységére vonatkozó, a feladatkörébe tartozó jogszabályi rendelkezések betartásának, továbbá a felügyeleti határozatok végrehajtásának ellenőrzése, illetve folyamatos vizsgálata,
- e) ha törvény eltérően nem rendelkezik, eljárás a d) pontban foglaltak megsértése esetén, és ennek során intézkedések alkalmazása, kivételes intézkedések alkalmazása, bírság kiszabása,
- f) a 4. §-ban meghatározott szervezetektől és személyektől származó információk és adatok, továbbá a hivatalosan ismert és a köztudomású tények alapján a pénzügyi piacok folyamatos felügyelete,
- g) az Országos Betétbiztosítási Alap igazgatótanácsa működésének, döntései előkészítésének és végrehajtásának segítése,
- h) bennfentes kereskedelem, piacbefolyásolás, engedély vagy bejelentés nélküli tevékenység végzésének gyanúja és a vállalatfelvásárlásra vonatkozó szabályok ellenőrzése esetén piacfelügyeleti eljárás indítása,
- i) külföldi pénzügyi felügyeleti hatóságokkal, különösen az Európai Gazdasági Térség államaiban pénzügyi felügyeleti feladatokat ellátó hatóságokkal való együttműködés,
- j) feladatkörében a nyilvánosságra hozatali és az Európai Bizottság felé fennálló bejelentési kötelezettségek teljesítése,
- k) a fióktelep létesítésével és a határon átnyúló tevékenység végzésével kapcsolatos értesítési és tájékoztatási kötelezettség teljesítése, valamint a fióktelepek működésével kapcsolatos szükséges vizsgálatok elvégzése érdekében az Európai Gazdasági Térség államaiban pénzügyi felügyeleti feladatokat ellátó hatóságokkal való együttműködés,
- l) törvényben meghatározott esetekben az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár államigazgatási irányítás alá vonása,
- m) az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, a magánnyugdíjpénztárak és a pénztárak garanciaalapja fejlődését akadályozó tényezők feltárásában és feloldásában, valamint a társadalombiztosítással való együttműködésük koordinálásában való közreműködés,
- n) a nyilvánosan működő részvénytársaságban történő befolyásszerzéssel kapcsolatos szabályok és elvek betartásának, érvényesülésének ellenőrzése, illetve vizsgálata,
- o) a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvényben (a továbbiakban: Gfbt.) meghatározott Kártalanítási Számla kezelőjének, a Kártalanítási Szervezet és az Információs Központ tevékenységének ellenőrzése, valamint
- p) a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény szerinti együttműködés a közraktári felügyelettel engedélyezési és ellenőrzési tevékenység során.”

TARTALOMJEGYZÉK

ELNÖKI BEVEZETŐ	5
RÖVIDÍTÉSEK, KIFEJEZÉSEK.....	7
AZ ÉV FONTOSABB ESEMÉNYEI IDŐRENDENBEN	9
A P S Z Á F F E L Ü G Y E L É S I T E V É K E N Y S É G E	14
I. A Felügyelet 2009. évre meghirdetett prioritásai.....	14
II. Kockázatértékelés.....	16
III. Intézményfelügyelés.....	18
1. Pénzügyi csoportok és bankok	18
2. Szövetkezeti hitelintézetek	22
3. Pénzügyi vállalkozások	24
4. Befektetési vállalkozások és alapkezelők	26
5. Biztosítók	27
6. Pénztári szektor	28
IV. Piaci folyamatok felügyelése	30
1. Engedélyezési tevékenység	30
2. Fogyasztóvédelem.....	32
3. Panaszkezelés	35
4. Ügyfélszolgálat.....	37
5. Értékpapír kibocsátókkal kapcsolatos felügyeleti tevékenység	39
6. Piacellenőrzés.....	39
7. Pénzmosás elleni és pénzügyi visszaélések elleni tevékenység.....	42
V. Részvétel belföldi és nemzetközi szervezetek munkájában.....	43
1. Belföldi együttműködés	43
2. A Felügyelet részvétele az EU szakbizottságaiban	44
3. Részvétel nemzetközi szervezetek munkájában.....	51
VI. Szabályozó eszközök.....	55
1. Ajánlások.....	55
2. Vezetői körlevelek.....	56
3. Módszertani útmutatók.....	58
4. Irányelvek.....	59
A P S Z Á F M I N T I N T É Z M É N Y M Ű K Ö D É S E	60
I. A felügyeleti rendszer hazai és nemzetközi újraértelmezése	60
1. Az új PSZÁF-törvény és a felügyeleti átszervezés	60
2. Felkészülés az EU új pénzügyi felügyeleti hatóságaival való együttműködésre	61
II. A Felügyelet működése.....	63
1. A Felügyeleti Tanács és a Hivatal működése.....	63
2. A felügyeleti erőforrások elosztásának alakulása	64
III. Szervezetfejlesztés és belső szabályozás.....	64
1. Szervezetfejlesztés	64
2. Belső szabályozás.....	65
IV. A belső kontroll rendszer	66
1. Szakmai ellenőrzés.....	66
2. Belső ellenőrzés.....	67

3.	A belső kontroll rendszer továbbfejlesztése.....	67
V.	Humánpolitika.....	68
1.	Humánerőforrás-gazdálkodás.....	68
2.	Kompetenciák.....	68
3.	Képzés, fejlesztés	68
4.	Kiválasztási rendszer.....	69
5.	Teljesítményértékelési rendszer	69
VI.	Kommunikáció	69
1.	Sajtó.....	69
2.	Fogyasztóknak szóló figyelemfelhívások	70
VII.	Közreműködés jogszabályok előkészítésében	71
1.	Törvények.....	71
2.	Alsóbb szintű jogszabályok.....	72
VIII.	Elemzési tevékenység	72
IX.	Peres ügyek	73
A P S Z Á F G A Z D Á L K O D Á S A		74
I.	A gazdálkodás értékelése	74
1.	Az intézményi gazdálkodás értékelése.....	76
2.	A létszámgazdálkodás értékelése	78
3.	A fejezeti előiránnyal történő gazdálkodás értékelése	78
4.	Összességében.....	79
II.	Gazdálkodással, működéssel kapcsolatos külső szerv általi ellenőrzések	79
III.	Közbeszerzési eljárások	80
IV.	Felügyeleti bírságokhoz kapcsolódó nyertes pályázatok	80
M E L L É K L E T E K		82
I.	Statisztikai összesítés a 2009. évben hozott intézkedésekről.....	83
II.	Felügyelt intézmények száma 2009. dec. 31-én.....	86
III.	Kiadott és visszavont jelentősebb engedélyek listája.....	88
IV.	Nyilvántartott személyek száma 2009. dec. 31-én.....	91
V.	A Felügyelet által 2009-ben lefolytatott közbeszerzési eljárások.....	92
VI.	Bírságbevételek kimutatása.....	93
VII.	Főbb intézményi bevételi jogcímek előirányzatai és teljesítési adatai.....	94
VIII.	Főbb intézményi kiadási jogcímek előirányzatai és teljesítési adatai	95
IX.	Intézményi kiadások keretek és feladatok szerint	96
X.	Kiadások költséghelyek szerint	97
XI.	Felügyeleti díjbevételek alakulása	98
XII.	A Felügyelet 2010 januárjától hatályos szervezeti felépítése	99

ELNÖKI BEVEZETŐ

Eseménydús időszak áll a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete mögött! Az elmúlt másfél-két évben, de különösen 2008 őszét követően a globális pénzügyi rendszer az elmúlt 70 év legjelentősebb válságát élte át. A legfejlettebb országokat sem elkerülve számos országban egyszerre merültek fel súlyos eszközminőségi és likviditási problémák a pénzügyi intézményekben, általános bankválság jelei mutatkoztak. A jelentős költségvetési forrásokat is mozgósító és rendkívüli jegybanki likviditásnövelő lépéseket is magába foglaló intézkedések következtében sikerült elkerülni a pénzügyi rendszer globális összeomlását, 2009-re azonban – nem kis mértékben a bankrendszer hitelnyújtási képességének csorbulása következtében – a válság áterjedt a reálgazdaságra, a második világháború óta először negatívba fordult a globális gazdasági növekedés. A világgazdasági folyamatok a nemzetközileg magas fokon integrálódott hazai pénzügyi szektort sem hagyták érintetlenül, az államháztartás és a magánszektor külső eladósodottságának magas szintje miatt sérülékenynek bizonyult magyar gazdaságot ért likviditási sokk komoly veszélyt jelentett a hazai pénzügyi intézmények számára is.

Ugyanakkor a pénzügyi válság hatásainak mind a magyar bankrendszer, mind tágabb értelemben az egész hazai pénzügyi rendszer jól ellenállt. A hazai intézmények, ezen belül a bankok tőkehelyzete a válság során mindvégig stabil maradt, és – ellentétben számos fejlett országgal – komolyabb állami beavatkozásra sem volt szükség egyes intézmények, illetve a pénzügyi rendszer stabilitásának fenntartásához. A bankrendszer likviditása is megnyugtató képet mutat, hiszen finanszírozásukkal a hazai bankok anyabankjai folyamatosan ott állnak leányvállalataik mögött. A Felügyelet egy átfogó vizsgálat keretében ellenőrizte a hazai pénzügyi rendszer nyolc legnagyobb hitelintézetének működését és a válságra adott válaszát.

A válság kapcsán azonban nyilvánvalóvá vált, hogy szükség van a felügyeleti rendszer újragondolására mind európai, mind hazai szinten annak érdekében, hogy a jövőben megelőzhető legyen a hasonló válságok kialakulásának kockázata. Intézményünk nemzetközi környezetét és mindennapi életét 2009-ben a pénzügyi válság hatásainak kezelése mellett, a szervezet működését alapvetően érintő változások is jellemezték. Európai szinten a pénzügyi válság rávilágított az európai felügyeleti rendszer gyengeségeire, amelynek oka elsősorban továbbra is a nemzeti határok mentén fennálló töredezettség volt. A 2009 februárjában közreadott Jacques de Larosiére vezette munkacsoport által kiadott jelentés legfontosabb javaslata az volt, hogy a bankfelügyelet, az értékpapír-piaci felügyelet és a biztosítási felügyelet tanácsadó jellegű európai testületeit alakítsák át önálló hatáskörrel rendelkező uniós hatóságokká, és 2011-re jöjjön létre egy egységes európai pénzügyi felügyeleti rendszer.

A nemzetközi folyamatokkal összhangban, a magyar pénzügyi felügyeleti rendszer megerősítésére is szükség volt. Változtatni kellett a Felügyelet jogállásán, szervezetén, hatáskörén és módszerein, továbbá szükségessé vált az intézmények szabályozásának korszerűsítése és piaci magatartásuk újraszabályozása is. Mindezek eredményeként a Felügyelet függetlensége megerősödött – intézményünk a Kormány helyett az Országgyűlésnek beszámoló, a magyar jogrendben a legmagasabb függetlenséggel bíró

autonóm államigazgatási szervvé vált –, az eszköztára bővült, jelentősen szigorodott a bírságolási lehetősége, továbbá az ügyfélvédelmi, fogyasztóvédelmi jogkörei is kiszélesedtek. A jegybank makroprudenciális, azaz az egész pénzügyi rendszer stabilitásáért fennálló törvényi felelősségének, a Pénzügyminisztérium pénzügyi rendszert érintő kormányzati feladatainak, valamint a Felügyelet mikroprudenciális, azaz az egyedi intézmények felügyeletére irányuló törvényi kötelezettségeinek összehangolására létrejött a Pénzügyi Stabilitási Tanács.

A piaci szereplők magatartásának pozitív befolyásolása érdekében – éppen a válság miatt is megtépzott bizalom nélkülözhetetlen megerősítése céljából – a Felügyelet a hitelezésben érdekelt piaci szereplőkkel közösen egy Magatartási Kódexet dolgozott ki, amelyhez a lakossági hitelnyújtók döntő többsége csatlakozott, s amelynek betartását hatósági eljárás keretében ellenőrizzük.

Éves jelentésünk megújított struktúrában, szándékaim szerint könnyen érthető és tömör összefoglalásként kíván átlátható és világos tájékoztatást adni működésünkről, felügyelési tevékenységünkről és gazdálkodásunkról.

A Felügyelet munkájának irányítását éppen a naptári év közepén vehettem át, a jelentés azonban a 2009. év egészéről szól, ezért fontosnak tartom megemlíteni, hogy az év első félévében Farkas István látta el a Felügyeleti Tanács elnöki tisztségét. Farkas István több mint 5 éves munkája és a – múlt év végével szintén leköszönő – Felügyeleti Tanács tagok, továbbá a Felügyelet főigazgatójának és főigazgató-helyetteseinek tevékenysége nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a Felügyelet sikeresen lépett fel a pénzügyi válság hatásainak kezelése során.

Remélem, hogy a pénzügyi felügyeleti rendszer törvényi szintű szabályozásában történt év végi változások, majd az ezt követő szervezeti és működési átalakítások következményeként a jövőben a Felügyelet még hatékonyabban láthatja el feladatait és ezzel hozzájárulhat a hazai pénzügyi rendszer fejlődéséhez, stabilitásának megőrzéséhez, és tisztességes, fogyasztóbarát működéséhez.

Budapest, 2010. május

Dr. Farkas Ádám
a Felügyelet elnöke

RÖVIDÍTÉSEK, KIFEJEZÉSEK

3L3 bizottságok	–	CEBS, CESR, CEIOPS (a bankfelügyelet, az értékpapír-piaci felügyelet és a biztosítási felügyelet 3. szintű európai bizottságai)
Áht.	–	Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ	–	Állami Számvevőszék
ÁSZF	–	Általános Szerződési Feltételek
BÉT	–	Budapesti Értéktőzsde
Bit.	–	A biztosítói intézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény
Bsztv.	–	A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatásokról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény
CDO		Collateralized Debt Obligation
CDS	–	Credit Default Swap
CEBS	–	Committee of European Banking Supervisors (Európai Bankfelügyelők Bizottsága)
CEIOPS	–	Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (Európai Biztosítás és a Foglalkoztatói-nyugdíj Felügyelet Bizottsága)
CESR	–	Committee of European Securities Regulators (Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottsága)
CRD	–	Capital Requirements Directives, európai tőkeirektíva (A hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkeszabályozását meghatározó 2006/48/EK és 2006/49/EK irányelvek)
Ecofin	–	Council of Economics and Finance Ministers of the EU (az EU gazdasági és pénzügyminisztereinek tanács)
Felügyelet	–	Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
FEUVE	–	Folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés
FMA	–	Osztrák Pénzügyi Felügyelet
FT	–	Felügyeleti Tanács
Fttv.	–	a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény („UCP-törvény”)
Gfbt.	–	A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény
GVH	–	Gazdasági Versenyhivatal
Hpt.	–	A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény
IAIS	–	International Association of Insurance Supervisors (Nemzetközi Biztosítási Felügyelő-hatóságok Szövetsége)
IMF	–	Nemzetközi Valutaalap
IIF	–	Institute of International Finance
IOPS	–	International Organisation of Pension Supervisors (Pénztárfelügyelők Nemzetközi Szervezete)
IOSCO	–	International Organization of Securities Commissions (Értékpapír Felügyelet Nemzetközi Szervezete)
Kgfb	–	Kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás

Ket.	– A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény
KKV	– kis- és középvállalkozások
KOMÓD	– Kockázat alapú felügyelési módszertan
KSZF	– Központi Szolgáltatási Főigazgatóság
KSZK	– Kormányzati Személyügyi Szolgáltató és Közigazgatási Képzési Központ
Ktv.	– A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény
MiFID	– Markets in Financial Instruments Directive (pénzügyi eszközök piacaira vonatkozó irányelv)
MNB	– Magyar Nemzeti Bank
MoU	– Memorandum of Understanding (Együttműködési Nyilatkozat)
Mnytv.	– A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény
Mtv.	– A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény
NFH	– Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság
OBA	– Országos Betétbiztosítási Alap
OECD	– Organisation for Economic Co-operation and Development (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet)
ORFK	– Országos Rendőr-főkapitányság
PM	– Pénzügyminisztérium
Pmtv.	– A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény
PSZÁF	– Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
Psztv.	– A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény
PST	– Pénzügyi Stabilitási Tanács
QIS	– Quantitative Impact Study (mennyiségi hatástanulmány)
ROE	– Return on Equity (tőkejövedelmezőség, tőkearányos megtérülési mutató)
SREP	– Supervisory Review and Evaluation Process (Felügyeleti felülvizsgálati folyamat)
Stabilitási trv.	– A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának erősítéséről szóló 2008. évi CIV. törvény
Szja trv.	– A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény
SZMSZ	– Szervezeti és Működési Szabályzat
Számv. trv.	– A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
THM	– Teljes hiteldíj-mutató
Tpt.	– A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény
UCITS	– Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozások)
UCP-trv.	– A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.)
Uzsora trv.	– Egyes törvényeknek az uzsoratevékenységgel szembeni fellépést elősegítő módosításáról szóló 2008. évi CXV. törvény
VPOP	– Vám- és Pénzügyőrség

AZ ÉV FONTOSABB ESEMÉNYEI IDŐRENDBEN

- január 4: Lezárul a „Csillagszóró II.” pénzügyi fogyasztóvédelmi ellenőrzés
- január 12: Megjelenik a „Tájékoztató a MÁV ÁBE kapcsán tett felügyeleti intézkedések szakmai vizsgálatáról” című közlemény
- január 16: Megjelenik az 1/2009. számú vezetői körlevél a short selling ügyletekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség hatályban tartásáról
- január 26: Megújul a PSZÁF internetes honlapja
- január 30: Megjelenik a 2/2009. számú vezetői körlevél az ingatlanalapot és az ingatlanalapba fektető befektetési alapot kezelő befektetési alapkezelők részére
- február 10: Megjelenik az 1/2009. számú Felügyeleti Tanácsi ajánlás az internet-biztonsági kockázatokról
- február 11: Megjelenik a „Tájékoztató a HSBC Bank plc-vel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárás lezárásáról” című közlemény
- február 16: Megjelenik a 3/2009. számú vezetői körlevél valamennyi hitelintézet, pénzügyi vállalkozás, befektetési vállalkozás és biztosító részére
- február 17: Hatályba lép a Superintendencia Financiera de Colombia-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- február 25: Megjelenik a 4/2009. számú vezetői körlevél a hitelintézetek helyzetének megerősítését célzó elvárt magatartásról
- február 25: Hatályba lép a Montenegro Securities Commission-nal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- február 25: Hatályba lép a Guernsey Financial Services Commission-nal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- február 27: Hatályba lép a Capital Markets Authority of the Republic of Kenya-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- március 2: Hatályba lép a The Securities and Exchange Commission of the Republic of Macedonia-val (volt jugoszláv köztársaság) kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- március 5: Megjelenik a „Tájékoztató a bankbetétek biztonságáról” című közlemény
- március 9: Megjelenik a De Larosiére jelentés összefoglalója
- március 10: Megjelenik a „Tájékoztató a nyugdíjpénztárak 2008. évi teljesítményéről” című összefoglaló
- március 10: Megjelenik az 5/2009. számú vezetői körlevél a nyugdíjpénztárak tagok felé történő tájékoztatásának tartalmáról
- március 17: Megjelenik a 6/2009. számú vezetői körlevél a biztosítók helyzetének megerősítését célzó elvárt magatartásról
- március 17: Hatályba lép a The Capital Markets Authority of Egypt –tel kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- március 19: Hatályba lép a Comisión Nacional de Valores de Argentina-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- március 23: Megjelenik az „Erősödött a Felügyelet fogyasztóvédelmi tevékenysége” című közlemény

- március 24: Hatályba lép a Cayman Islands Monetary Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- március 26: Megjelenik „az OTP Bank Nyrt. részvényeire 2008. október 9-én, a tőzsdei kereskedés során kötött ügyletek kapcsán folytatott piacfelügyeleti eljárás lezárásáról” című sajtóközlemény
- április 1: Hatályba lép a PSZÁF, az MNB és a GVH együttműködési megállapodása a pénzügyi kultúra fejlesztéséről
- április 1: A „K&H Bank Zrt.-vel szemben lefolytatott hatósági eljárás” III/PJ-B-27/2009. számú határozatának kiadása
- április 2: Megjelenik a „Tájékoztató K&H Bankkal szembeni intézkedésről” című közlemény
- április 3: Hatályba lép a The Central Bank of Uruguay-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- április 28: A „TIR Biztosító Egyesület és az AIM Általános Biztosító Zrt. közötti állományátruházás engedélyezéséről” szóló E-II-144/2009. számú határozat kiadása
- április 28: Megjelenik a 7/2009. számú vezetői körlevél a devizaalapú hitelek törlesztése kapcsán az ügyfelekre nehezedő terhek mérséklésével kapcsolatban a hitelintézetektől elvárt magatartásról
- május 6: Megjelenik az 1/2009. számú irányelv a magánnyugdíjpénztárak aktuáriusi értékelése egyes részeinek formátumára, annak kitöltésére vonatkozóan
- május 6: Megjelenik a 2/2009. számú irányelv a magánnyugdíjpénztárak biztosításmatematikai statisztikai jelentése ajánlott formátumára, annak kitöltésére vonatkozóan
- május 18: Megjelenik a „PSZÁF álláspontja a közvetítói tevékenység egységes szabályozásának alapelveiről” című összefoglaló
- május 28: A GVH, az MNB és a PSZÁF támogatásával „Pénziránytű” címmel tájékoztató füzet jelenik meg
- június 9: Megjelenik a 8/2009. számú vezetői körlevél a devizaalapú hitelek törlesztésében bekövetkezett változások esetén az ügyfeleknek adandó tájékoztatásról
- június 9: Hatályba lép a Securities Commission of the Bahamas-szal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 9: Hatályba lép a mongóliai Financial Regulatory Commission-nel kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 9: Hatályba lép az ománi Capital Market Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 9: Hatályba lép a Central Bank of Armenia-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 9: Hatályba lép a tanzániai Capital Market and Securities Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 9: Hatályba lép az ugandai Capital Markets Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 16: Nyilvános konzultáció a közvetítói tevékenység egységes szabályozásának alapelveit érintő felügyeleti álláspontról

- június 18: Farkas István, a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának elnöke az Országgyűlés elnökéhez írt levelével 2009. július 1-i hatállyal lemond posztjáról
- június 23: Hatályba lép az Albanian Financial Services Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 25: Hatályba lép a Nyugat-Afrikai Pénzügyi Unió-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- június 29: Megjelenik a „Tájékoztató a hitelintézetek egyoldalú szerződésmódosítási gyakorlatának vizsgálatáról” című közlemény
- június 29: Az Országgyűlés megválasztja dr. Farkas Ádámot a PSZÁF Felügyeleti Tanács új elnökévé
- július 3: Megjelenik a 9/2009. számú vezetői körlevél a hibás adattartalmú banki igazolások kiadásából fakadó kockázatokról, valamint a hitelintézetek által kibocsátott banki igazolások adattartalmának jogszabályi megfeleléséről
- július 13: Az „Athlon Pénzügyi Szolgáltató Zrt.-nél folytatott vizsgálat felügyeleti intézkedés alkalmazásával és bírság kiszabásával történő lezárásáról” szóló JÉ-I/B-93/2009. számú határozat kiadása
- július 24: Megjelenik a „Tájékoztató felügyeleti vizsgálat lezárásáról (Morgan Stanley)” című közlemény
- július 27: Megjelenik a „Tájékoztató a Capital Partners a.s. felügyeleti vizsgálatáról” című közlemény
- július 31: Megjelenik a „Tájékoztató a pénzügyi intézmények egyoldalú szerződésmódosításával kapcsolatban”
- augusztus 12: Az „Athlon Zrt. pénzügyi szolgáltatás végzésére jogosító engedélye visszavonásáról és felszámolás kezdeményezéséről” szóló EN-I/V-653/2009. számú határozat kiadása
- augusztus 19: Megjelenik a 10/2009. számú vezetői körlevél a gépjármű finanszírozást nyújtó pénzügyi intézmények számára
- augusztus 31: Az Európai Bizottság konzultációs dokumentumot tesz közzé a tőkekövetelmény direktíva (CRD) módosításáról
- szeptember 1: Megjelenik a 11/2009. számú vezetői körlevél a kgfb flotta szerződések díjainak közzététele és a kgfb flotta szerződések kezelése területén elvárt magatartásról
- szeptember 1: Hatályba lép a 153/2009. (VII.23.) számú kormányrendelet, amely a Felügyeletet fogyasztóvédelmi hatóságként jelöli ki a pénzügyi szervezeteknek a Felügyelet által ellenőrzött tevékenysége vonatkozásában
- szeptember 16: 13 pénzintézet aláírja a „a lakosság részére hitelt nyújtó pénzügyi szervezetek ügyfelekkel szembeni tisztességes magatartásáról” szóló Magatartási Kódexet
- szeptember 17: A „Concorde Értékpapír Zrt. bejelentésben kifogásolt magatartása tárgyában lefolytatott hatósági ellenőrzés lezárásáról” szóló PJ-III-B/71/2009. számú határozat kiadása
- szeptember 23: A „Wabard Biztosító Zrt. meghatározott termékei terjesztésének felfüggesztéséről, személyi bírság kiszabásáról és további intézkedésekről” szóló JÉ-II/IB-267/2009. számú határozat kiadása
- szeptember 23: Az Európai Bizottság közzéteszi az új európai pénzügyi felügyeleti struktúra létrehozását célzó jogszabályi javaslatait

- szeptember 28: Újabb közlemény jelenik meg a „Tájékoztató a Capital Partners a.s. felügyeleti vizsgálatáról”
- szeptember 28: Tájékoztató levelet kapnak az érintett magánnyugdíjpénztári tagok a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés lehetőségéről
- október 5: Hatályba lép az észt Financial Supervisory Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 5: Hatályba lép a Financial Services Commission of Gibraltár-ral kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 5: Hatályba lép a jamaikai Financial Services Commission-nel kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 5: Hatályba lép az Irish Financial Services Regulatory Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 5: Hatályba lép az algériai Commission d' Organisation et de Surveillance des Operations-el kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 5: Hatályba lép a Labuan Offshore Financial Services Authority-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 5: Hatályba lép a Securities Commission of Papua New Guinea-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 5: Hatályba lép a The Securities Commission of Barbados-sal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 20: Hatályba lép a Cyprus Securities and Exchange Commission-nal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 20: Hatályba lép a szlovén Securities Market Agency-vel kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 21: Hatályba lép a brazil Commissao de Valores Mobiliários-sal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 26: Hatályba lép a National Bank of Ukraine-nel kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 27: Megjelenik a „Kiemelt figyelem a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási piacon” című közlemény
- október 27: Hatályba lép a Securities Commission of the Republic of Srpska-val kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 29: Hatályba lép a szerb Securities Commission-nal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 29: Hatályba lép a Bulgarian Financial Supervision Commission-nal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- október 29: A GVH, az MNB és a PSZÁF támogatásával megjelenik a „Megtakarítások” című tájékoztató füzet
- november 1: Új ügyfélvédelmi szabályok lépnek hatályba a magyar pénzforgalomban

- november 12: A PSZÁF Felügyeleti Tanácsa határoz a Felügyelet 2010. évre meghirdetett prioritásai tárgyában
- november 23: A PSZÁF és a Rendőrtiszti Főiskola közös szervezésében negyedik alkalommal kerül sor az „Új kihívások a pénzügyi szektorban, a pénzügyi visszaélések visszaszorítása és megelőzése, közös fellépés” című szakmai konferenciára
- november 25: Megjelenik a „Tájékoztató a ScienNet-Rendszer törzsvásárlói közösség felügyeleti vizsgálatáról” című közlemény
- november 26: Megjelenik a 12/2009. számú vezetői körlevél a betétbiztosítást érintő 2010. január 1-jén hatályba lépő jogszabályváltozásokról, és az azok kapcsán felmerülő hitelintézeti feladatokról
- november 30: Szakmai konzultáció a QIS4 2008-as adatokkal való újrafuttatásának eredményeiről és tapasztalatairól
- november 30: A Felügyelet figyelemfelhívó tájékoztatója az intézmények felé a karácsonyi ünnepek előtti felelős hitelezési magatartásra
- december 2: A Hitelintézeti Felszámoló Nonprofit Kft. vagyonszámloló közleménye a megszűnt MÁV Általános Biztosító Egyesülettel kapcsolatban
- december 2-3: PSZÁF II. Integrált Pénzügyi Konferenciája „Kihívások a pénzügyi válságot követően” címmel
- december 14: Megjelenik a 13/2009. számú vezetői körlevél a Felügyelet panaszkezelési eljárását érintő 2010. január 1-jén hatályba lépő jogszabályváltozásokról
- december 14: Hatályba lép a Securities and Exchange Commission of Bangladesh-sel kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- december 14: Hatályba lép a Securities and Exchange Commission of Pakistan-nal kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)
- december 15: A felügyelt szektorok működése és kockázatai (Risk Outlook, 2009. I. félév) című összefoglaló megjelenése
- december 16: Szalkai István és Farkas István kapja a Felügyelet Prudencia Díját
- december 22: A 2009. évi CXLVIII. törvény a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletének hatékonyabbá tételéhez szükséges egyes törvénymódosításokról kihirdetése a Magyar Közlönyben (A törvényt az Országgyűlés a 2009. december 14-i ülésnapján fogadta el.)
- december 25: Hatályba lép a tunéziai Conseil du Marché Financier-rel kötött felügyeleti együttműködési megállapodás (IOSCO multilaterális)

A PSZÁF FELÜGYELÉSI TEVÉKENYSÉGE

I. A Felügyelet 2009. évre meghirdetett prioritásai

A Felügyelet transzparens működéséhez hozzátartozik az egyes évekre vonatkozóan meghatározott prioritások nyilvánosságra hozatala. Az integrált felügyelés elvének megfelelően a prioritások az összes felügyelt szektorra vonatkoznak. A 2009-re vonatkozó prioritások kialakításakor a Felügyelet fókuszában a pénzügyi válság, illetve ennek kezelése állt, azonban a válság mélysége és időbeli kiterjedtsége még nem volt ismert. Így a Felügyeletnek a rendelkezésre álló felügyeleti eszközökkel mindent meg kell tennie, hogy felmérje a válságból fakadó már bekövetkezett és potenciális veszélyeket, kockázatokat a magyar pénzügyi piacok összes szereplőjének – szolgáltatójának, közvetítőjének vagy ügyfelének – érdekében. Másrészt a megfelelő eszközökkel és a megfelelő időben fel kell lépnie, hogy ezeket mérsékelje, illetve bekövetkezésüket lehetőség szerint megelőzze.

A Felügyelet 2009-re meghatározott prioritásai az alábbiak voltak:

Likviditás

A 2008-ra vonatkozó prioritások között a kockázati transzferek és a belső irányítás mellett már szerepelt a likviditás. Tekintettel arra, hogy a pénzügyi válság 2008/2009 fordulóján alapvetően likviditási válságként jelent meg, a Felügyelet továbbra is kiemelten kezeli a likviditási kockázatot. Ennek legfontosabb indoka, hogy a világgazdasági lassulás és a pénzügyi szektor folytatódó válsága együttes hatásaként tartósan számítani kell a szokásosnál jóval magasabb kockázati felárra, illetve a szűkös likviditásra és finanszírozási lehetőségekre, különösen a deviza-, és a hosszabb lejáratú források esetében. Nem zárható ki a pénz- és tőkepiaci bizalomhiány időközönkénti újbóli gyors és jelentős mértékű növekedése sem, különösképpen a globális rendszerkockázatban lényeges szerepet betöltő szolgáltatók némelyikének esetlegesen bekövetkező kríziseivel kapcsolatban. Fontos kérdés, hogy ilyen esetekben lehet-e számítani a jegybankok és kormányok fellépésére, amely a pénzügyi piacokon keletkezett zavarokat jelentősen csillapíthatja, illetve a nagyobb kilengéseket átmenetivé teheti. Az említett zavarok, illetve kilengések azonban a magyar pénzügyi szolgáltatók soktűrő képességét is alaposan próbára tehetik.

Stratégia (az üzleti modell fenntarthatósága, növekedés, jövedelmezőség, tőketervezés)

A válsághelyzetben meg kellett vizsgálni, hogy a pénzügyi intézmények korábbi üzleti modellje ebben a helyzetben mennyire tartható fenn, milyen változások szükségesek az egyes intézmények stratégiájában. A likviditási problémák kihatnak többek között a jövedelmezőségre, a tőkehelyzet biztosítására, vagyis a válságban a megfelelő stratégia kiemelkedő fontosságúvá válik. Az elkövetkező időszakban számítani kell arra, hogy a globális pénzügyi szektor jövedelmezősége és belső tőketermelő képessége tovább csökken, miközben a külső forrásból történő tőkeszerzés a tőkepiac romló feltételeiből kiinduló befektetők óvatossága miatt egyre nehezebbé válik. Ennek nyomán könnyen előállhatnak szolvenciaproblémák, amelyek negatívan csatolhatnak vissza a pénzügyi szektor intézményi stabilitására is.

A magyar pénzügyi szektorban, az elsősorban a bankok számára kulcsfontosságú külföldi finanszírozási és tőketámogatás 2008 decemberének közepén rendelkezésre állt. Fenntartásának lényeges feltétele, hogy a magyar szolgáltatók jövedelmezősége azonos kockázati paraméterek mellett tartósan versenyképes legyen más, rendelkezésre álló felhasználási alternatívákkal. Ebből a szempontból jelentős kockázat lehet a hazai pénzügyi szektor jövedelmezőségének mérséklődő irányzata. A válság hatására módosul a pénzügyi intézmények rövid-, közép- és hosszú távú stratégiája is. Az üzleti modell fenntarthatóságához olyan stratégiára van szükség, amely lehetővé teszi a megfelelő szintű jövedelmezőség fenntartását, illetve megoldásokat kínál a veszteségek ellensúlyozására. Ezek alapján a business risk és az intézményi szintű tudatos kockázatmenedzsment szerves részét kell, hogy képezze a stratégiáknak. Mivel a magyar pénzügyi piacon a külföldi anyaintézménnyel rendelkező intézmények száma és nagysága jelentős, mind a likviditás, mind az üzleti modell fenntarthatósága kapcsán folyamatosan figyelni kell az anyaintézményeket is, illetve azt, hogy mennyire és hogyan avatkoznak bele azokba a folyamatokba, amelyek közvetlenül a magyar piacokat is érintik (történik-e jelentős tőkekivonás; hogyan változnak a profitelvárások, hogyan határozzák meg a Magyarországon követendő stratégiát, stb.)

Hitelkockázat

A fennálló helyzetben számítani kellett a magyar pénzügyi szektor hitelkockázatainak növekedésére, változatlanul jelentős piaci kockázatok mellett. E tekintetben a lakossági adósságszolgálati ráta magas szintje és gyors növekedése, az ingatlanpiaci kereslet visszaesése, a devizaárfolyamok tartós elmozdulása, a közép-kelet-európai banki kihelyezések eddigi rendkívül gyors gyarapodása, valamint a hazai gazdasági növekedés fenyegető tartósan alacsony szintje tekinthető érdemi figyelmeztető jelnek. Ilyen körülmények között szükséges a hitelezési feltételek szigorítása, a körültekintőbb hitelbírálat és a felelős hitelezés normáinak betartatása. Normális helyzetben, a hitelintézeti portfólióban a rossz elemek hatását elfedik az új elemek. A hitelezési tevékenység visszafogásával/beszűntetésével csökken a portfólióba kerülő új elemek száma, így annak minősége előreláthatólag romlani fog. Az egész helyzetet tovább gyengíti, hogy a vizsgálatok alapján az ügynökök által közvetített portfóliók részaránya már meghatározó. A pénzügyi válság e mellett tovább gyűrűzik a gazdaság többi szektorába is. Tartós munkanélküliség esetén pedig az adósok nem tudják visszafizetni hiteleiket, elindulhat a fedezetek kényszerértékesítése, ami az ingó- és ingatlanfedezetek piaci árának esését okozhatja, vagyis fedezeti értékromlásához vezethet.

Tisztességes piaci magatartás biztosítása (működési kockázat)

Piaci turbulenciák esetén megnő a tisztességtelen piaci magatartásból fakadó kockázatok nagysága. Növekszik a veszélye a törvényszegéseknek (például versenytörvény), a csalásoknak, az információval történő visszaélésnek, a bennfentes kereskedelemnek, a fogyasztók megtévesztésének (például etikátlan betéti kampányok). A jelenlegi helyzetben további problémát jelent, hogy a magyar lakosság pénzügyi ismeretei még meglehetősen korlátozottak, így a Felügyelet fogyasztóvédelmi felelősségében nagyobb és növekvő szerepet kap a pénzügyi kultúra terjesztésére irányuló felügyeleti szerepvállalás.

II. Kockázatértékelés

A kockázatalapú felügyelés a teljes – helyszíni és nem helyszíni – felügyelési folyamatot a kockázatokhoz igazítja. A kockázatokat vállaló felügyelés megvalósításának alapja a felügyeleti célokat veszélyeztető kockázati források feltárása, illetve a feltárás folyamatosságát biztosító felügyeleti eljárások működtetése.

Az intézmények kockázatát a felügyeleti célokra gyakorolt hatásuk és a felügyeleti célokat veszélyeztető helyzetek kialakulási valószínűségének mérésével (intézményértékelés) határozza meg a Felügyelet. Az intézményértékelés során az intézmény által futott kockázatok jellegét, valamint mértékét és a kockázat kezelésének minőségét a Felügyeletnek együtt kell mérlegelnie.

A Felügyelet intézményfelügyeléssel kapcsolatos tevékenységének az arányosság elvére kell épülnie. A felügyeleti célokat kevésbé veszélyeztető intézményeknél egyszerűbb felügyelési eljárások is alkalmazhatók. Az arányosságra sem mennyiségi, sem minőségi értelemben nincs általánosan bevett meghatározás. A differenciálás az alkalmazott felügyeleti módszerek és a felügyelés mélységére, terjedelmére, gyakoriságára egyaránt kiterjed.

A felügyelt intézmények hatásának a mérése egy szűrővel történik, amely kifejezi, hogy az adott intézmény milyen mértékű rendszerkockázatot hordoz, illetve azt, hogy esetleges piaci kudarcra várhatóan milyen hatást gyakorolna a Felügyelet céljaira. A szűrő – a hazai és a nemzetközi gyakorlatban egyaránt – az adott szektor-, intézménytípus vonatkozásában több lényeges adottságot vesz számításba. Ilyen jellemzők többek között:

- az intézmény mérete,
- az intézménnyel kapcsolatban álló ügyfelek száma,
- az intézmény által kezelt ügyfélvagyon,
- a művelt üzletágak (és azok kockázatosága),
- az intézmény helyettesíthetősége / egyedisége.

Ezeknek a kritériumoknak a kiválasztására, felülvizsgálatára és kvantitatív meghatározására évente kerül sor.

Az intézményeket a felügyeleti célokra gyakorolt hatásuk alapján a következő négy kategóriába lehet sorolni: Gyenge Hatású, Közepes Alatti Hatású, Közepesnél Erősebb Hatású és Erős Hatású. A besorolás meghatározza az intézmény felügyeletére fordított felügyelési intenzitás mértékét, amit a kockázatok valószínűségének mértéke tovább finomít.

2. Tábla: Az intézmények szektoronkénti hatásbesorolása

	Erős hatású (EH)	Közepesenél erősebb hatású (KEH)	Közepes alatti hatású (KAH)	Gyenge hatású – (GYH)	Összesen
Csoportok	14	13	7	20	54
Hitelintézetek	8	34	2	5	49
Szövetkezeti hitelintézetek	0	17	60	69	146
Pénzügyi vállalkozások	2	62	11	188	263
Tőkepiaci intézmények	18	12	18	5	53
Biztosítók	10	16	10	28	64
Pénztárak	25	31	41	44	141
Összesen	77	185	149	359	770

A felügyeleti kockázatértékelés alapját a szektorsemlegesség figyelembevételével kialakított kockázatok listája alkotja. A komplex kockázati térkép a környezet, vállalatirányítás, piaci megjelenés és üzleti folyamatok, illetve tőke fő kockázati csoportok mentén térképezi fel az egyes intézmények különféle kockázatait, a tulajdonosi joggyakorlástól az ügyfelek tájékoztatásán át a hitel, a likviditás vagy a tőkemegfelelés kockázataíig.

Az intézményeket a mért kockázatoságuk alapján a Felügyelet négy csoportba sorolja be: alacsony, mérsékelt, jelentős és magas kockázatúként.

3. Tábla: Az egyes szektorok kockázati besorolásai (százalékos arányok)

	Alacsony kockázatú	Mérsékelt kockázatú	Jelentős kockázatú	Magas kockázatú
Hitelintézetek	0%	37%	47%	16%
Szövetkezeti hitelintézetek	1%	18%	46%	35%
Pénzügyi vállalkozások	4%	17%	39%	40%
Tőkepiaci intézmények	5%	21%	47%	27%
Biztosítók	0%	49%	39%	12%
Pénztárak	7%	52%	26%	15%
Összes	3%	25%	41%	31%

III. Intézményfelügyelés

1. Pénzügyi csoportok és bankok

Összhangban a Felügyelet 2009-re meghirdetett prioritásaival, az FT 2008. december 11-i határozatában döntött a nyolc legnagyobb magyarországi bankcsoport célvizsgálatáról.

A döntés az alábbi bankcsoportokat érintette:

- OTP csoport,
- K&H csoport,
- MKB csoport,
- UniCredit csoport,
- CIB csoport,
- Raiffeisen csoport,
- Erste csoport,
- Budapest Bank csoport.

A vizsgálatok kiterjedtek a bankcsoportokhoz tartozó jelentősebb pénzügyi vállalkozásokra, alapkezelőre, pénztárakra és biztosítókra. A vizsgálatokkal egyidejűleg fogyasztóvédelmi és piacfelügyeleti vizsgálat is zajlott.

A vizsgálatok módszertani előkészítése, a kapacitások felmérése haladéktalanul megkezdődött. A Felügyelet a vizsgálatokat projektként kezelte, projektszervezetet hozott létre a feladat megvalósítására. Tekintettel arra, hogy a vizsgálatok a Felügyelettől jelentős erőforrásokat követeltek meg, megkezdődött az emberi erőforrás kapacitások átcsoportosítása, feladatokra allokálása, illetve a korábban nem bankfelügyelői munkakörben foglalkoztatott munkatársak képzése is.

A vizsgálati témakörök az alábbiak voltak:

- vállalatirányítás, stratégia, belső kontrolrendszerek,
- piaci megjelenés,
- pénzügyi és működési kockázatok (hitelkockázat, likviditási kockázat, és a működési kockázaton belül kiemelten a számviteli rendszer),
- tőke és jövedelmezőség (összevont felügyelet alá tartozó csoportszinten).

**4. Tábla: A nyolc legnagyobb magyarországi bankcsoport vizsgálatának
ütemezése és állása**

Bankcsoport	Ütemezés	Vizsgálat állása
OTP Csoport	2009. április 6. – május 29.	Határozattal lezárva
Erste Csoport	2009. június 1-26.	Határozattal lezárva
MKB Csoport	2009. június 8. – július 10.	Határozattal lezárva
K&H Csoport	2009. június 29. – július 29.	Határozattal lezárva
UniCredit Csoport	2009. július 6-31.	Határozattal lezárva
CIB Csoport	2009. augusztus 3. – szeptember 4.	Határozattal lezárva
Raiffeisen Csoport	2009. szeptember 28. – október 22.	Határozat készítése folyamatban
Budapest Bank Csoport *	2010. március 1-26.	Vizsgálat előkészítve
* 2009. szeptemberről kapacitáshiány miatt elhalasztva márciusra		

A vizsgálatok egyik legfontosabb megállapítása, a hitelkockázatok jelentős megnövekedése következtében a banki eszközminőség – bankonként eltérő mértékű, de általánosan bekövetkezett – romlása volt. Ezért az eddig meghozott banki határozatok mindegyikében szerepeltek az alábbi felhívások:

- A Felügyelet felhívta a bankot, hogy az úgynevezett „balloon/bullet payment” tranzakciók esetében – azaz amikor a futamidő alatt a kamatok és díjak megfizetése történik meg, míg a tőketörlesztés egésze vagy döntő része a futamidő lejáratakor esedékes – képezzen 2% mértékű értékvesztést. A felhívás indokolása az, hogy az ilyen típusú tranzakciók monitoringja nehézkes és nem mérhető az ügyfél fizetési hajlandósága/képessége.
- A Felügyelet felhívta a bankot, hogy a prolongált, újratárgyalt, kényszerű átütemezésen átesett követeléseire képezze meg a Felügyelet által meghatározott mértékű értékvesztést, és erről gondoskodjon az összevont felügyelet alá tartozó pénzügyi intézmények esetében is. A Felügyelet a felhívást azzal indokolta, hogy az újratárgyalt ügyletek válság hatására elszaporodott száma a bank számára fokozott kockázatot jelent, az ügyfél fizetőképessége így minden esetben megkérdőjelezhető.
- A Felügyelet felhívta a bankot, hogy a határozatban tételesen felsorolt, egyedileg megvizsgált ügyletek vonatkozásában képezze meg az indokolásban meghatározott mértékű értékvesztést, illetve a megjelölt ügyleteket sorolja át a szükséges minősítési kategóriába. Ezen felhívás indokolása az volt, hogy a Felügyelet által a vizsgálat során átvizsgált ügyfélakták alapján a Felügyelet álláspontja szerint a bank nem képzett megfelelő mértékű értékvesztést, illetve az ügyletet nem a megfelelő kockázatoságú kategóriába sorolta.

A Felügyelet az egyes bankok esetében egyéb megállapításokat is tett, amelyeket határozati felhívásként, illetve az úgynevezett vizsgálati levélben hozott a hitelintézet tudomására.¹

Felügyeleti hatáskörgyakorlás a Stabilitási tv. és az Áht. szerinti állami szerepvállalás kapcsán

2009 márciusában az Áht. alapján három bank részesült állami kölcsönben²:

- 1.400 millió euró összegű kölcsön ügylet keretében forrásbevonás biztosítása az OTP Bank Nyrt. számára,
- 400 millió euró összegű kölcsön FHB Jelzálogbank Nyrt. számára,
- 578 millió euró kölcsön biztosítása az MFB Zrt. számára.

A kölcsön három és fél éves futamidejű, piaci kamatozású, forrása az IMF és az EU hitelkerete. Elsődleges célja a külföldi anyabankkal nem rendelkező bankok likviditásának biztosítása volt. Az OTP Bank az 1,4 milliárd eurónyi hitelből 2009. november 5-én 700 millió eurónak megfelelő összeget visszafizetett³.

A bankok vállalásai alapján a rendelkezésükre bocsátott összegből magyarországi lakossági, illetve kis-és középvállalati ügyfeleknek nyújtanak hiteleket – a hitelkihelyezés kockázata a bankokat terheli. A három bank az alábbi szerződéses kötelezettségeket vállalta:

- Az OTP a szerződés értelmében legalább 200 milliárd forintot használ vállalkozások finanszírozására, a 2009 III. negyedétől negyedévente 20 milliárd forinttal növeli vállalati hitelállományát.
- Az FHB Csoport a rendelkezésére bocsátott összeget az alábbiakra fordítja: (a) a 2010. március 31. napjáig lejáró forrásainak megújítására (b) a lejárat koncentráció csökkentésére (c) a lejárat szerkezet diverzifikálására. A pénzügyintézet vállalja, hogy a hitelezési aktivitását nem csökkenti, hitelállományát a 2008 decemberi szintjén tartja; részt vesz a KKV-k számára meghirdetett állami programok lebonyolításában; és egy éven belül legalább egy alkalommal, legalább 10 milliárd forint összegű jelzáloglevelet bocsát ki.
- Az MFB vállalja, hogy a kölcsön teljes összegét a 2009-ben esedékessé váló tartozásának törlesztésére, valamint a Magyar Export-Import Bank Zrt. részére 142 millió euró összegnek megfelelő, különböző deviza összetételű forrásbiztosításra (kölcsönnyújtásra) használja fel, valamint a vállalkozói hitelek állományát 55 milliárd forinttal növeli

Emellett a Stabilitási tv. alapján az FHB Jelzálogbank Nyrt., az abban foglalt feltételekkel 30 milliárd forint összegű tőkeemelésben részesült. A tőkeemelés célja az FHB Bankcsoport üzleti aktivitásához a megfelelő tőkeszint (tőkepuffer) biztosítása. Az

¹ A Felügyelet 2010-ben utóvizsgálatok keretében ellenőrzi a megtett intézkedéseket.

² Az Európai Bizottság 2010 januárjában az állami támogatások uniós szabályai alapján jóváhagyta az állami kölcsönök nyújtását, amely arra irányult, hogy a gazdaságnak nyújtott hitelezés támogatása érdekében likviditást biztosítson a támogatható pénzügyi intézmények számára.

³ 2010. március 19-ével a hitel fennmaradó – 700 millió eurónak megfelelő részét – is visszafizette a Bank.

újonnan kibocsátandó részvények 41,15 %-os részesedést képviselnek. A kibocsátott osztalékelsőbbégi részvények nem rendelkeznek szavazati joggal.

A PM-mel kötött megállapodás értelmében a hitelfeltételek teljesítéséről negyedévente, a tőkejuttatás feltételeinek teljesítéséről pedig félévente szolgáltatnak adatot a minisztérium részére, valamint pénzügyi felügyelő bizottságában, illetve audit bizottságában az állam által delegált személy is helyet kap⁴, akik folyamatosan figyelemmel kísérik a hitel összegének felhasználását.

Az állami kölcsönben és tőkejuttatásban résztvevő bankok működésének és a hitelfeltételek teljesülésének monitorozására a PM, az MNB és a Felügyelet létrehozott egy bizottságot. A bizottság munkarendje szerint működik és a Felügyelet rendszeresen szolgáltat elemzést a három bankról – kiemelten a likviditás, tőkehelyzet tekintetében. A Felügyelet minden rendelkezésére álló eszközzel (folyamatos felügyelés és monitoring) figyelemmel követi a hitel felhasználásra vonatkozó feltételek teljesülését is. A bankok a kölcsönszerződésben foglaltaknak időarányosan eleget tettek és – részben a kölcsönnek köszönhetően – pénzügyi helyzetük kiegyensúlyozott.

Felügyeleti együttműködés (home/host)

A pénzügyi szektor globalizációja miatt a felügyeleti szoros együttműködése elengedhetetlen feltétele annak, hogy a hatóságok a felügyeleti feladatuknak meg tudjanak felelni. E folyamat részeként a felügyelési munkában évek óta tartó konvergencia folyamat zajlik, melynek keretében

- home felügyeletként⁵ a PSZÁF 2009-ben negyedik alkalommal szervezte meg az OTP csoport felügyeleti kollégiumát, melyen az érintett 8 felügyeleti hatóság áttekintette a bankcsoport aktuális helyzetét; egyeztetette a vizsgálatok tapasztalatait és az egyes leányvállalatok kockázatait,
- host felügyeletként⁶ a Felügyelet a külföldi társhatóságok által szervezett felügyeleti kollégiumok aktív résztvevője, melyeken megvitatják a kockázatértékeléseket, a vizsgálatok tapasztalatait, módszertani kérdéseket stb.,
- a Felügyelet meghívására a home felügyeleti hatóságok munkatársai részt vettek egyes bankcsoportok vizsgálatában, illetve a felügyeleti munkatársak is bekapcsolódtak a home felügyeleti által szervezett vizsgálatokba,
- a felügyeleti kollégiumok munkáján túlmenően bilaterális találkozókat szerveztek meg (például osztrák és olasz felügyeleti munkatársakkal),

⁴ Az FHB és MFB felügyelő bizottságában a kölcsönnyújtás előtt is volt állam által delegált tag. Az OTP közgyűlése jóváhagyta az állam által delegált tagot 2009. április 24-i ülésén, de a delegált személy 2009. szeptember 1-én lemondott tisztségéről.

⁵ A Felügyelet az EU-szintű hitelintézeti anyavállalat, és ez által a bankcsoport konszolidált felügyeletét látja el.

⁶ A Felügyelet az EU-szintű hitelintézeti anyavállalat magyarországi leánybankjának, és magyarországi (al)csoportjának felügyeletét látja el.

- az európai bankcsoportok kapcsán a Felügyelet részt vesz az EU szintű kockázatértékelésekben, ezen bankcsoportok esetében 2009-ben sor került a csoportszintű multilaterális együttműködési megállapodások aláírására is,
- az intenzív információcserét szolgálja, hogy a felügyeletek többsége – köztük a Felügyelet is – olyan védett informatikai felületet hozott létre az egyes bankcsoportok vonatkozásában, mely lehetővé teszi a felügyeletek közötti gyors és pontos információáramlást.
- 2009. október 26-án Kijevben aláírták az Ukrán Nemzeti Bank és a PSZÁF közötti bankfelügyeleti együttműködési megállapodást, amely lehetővé teszi az OTP Bank és ukrán leányvállalata, a JSC OTP Bankkal kapcsolatos információk, adatok cseréjét, helyszíni vizsgálatok lefolytatását.

2. Szövetkezeti hitelintézetek

Tekintettel a vizsgált intézmények nagy számára, a szövetkezeti szektorban a Felügyelet az intézmények belső tőke megfelelés értékelési folyamatának felülvizsgálatát (SREP) 2008. és 2009. évre vonatkozóan is három szakaszra bontva végezte. A 2009. évi SREP eddig vizsgált hitelintézetei esetében a Felügyelet által jóváhagyott belső tőkeszükséglet szabályozói tőkeszükséglethez mért arányának súlyozott átlaga 125% volt. A 2009. évi felülvizsgálatok során a Felügyelet a korábbinál is alaposabban fókuszált a kockázatkezelői tevékenység, a működési és a piaci kockázatokkal összefüggő veszteségek kérdésének kiemelt vizsgálatára, amelynek eredményeként az érintett hitelintézeteknél számos esetben tett javaslatot a veszteségek feltárására szolgáló monitoring rendszer kialakítására

A Felügyelet a folyamatos felügyelés során több takarékszövetkezet esetében származtatott (FX-kamat swap) ügyletek kötéséről szerzett információt. Mivel az érintett hitelintézetek ezeket az ügyleteket nem szerepeltették adatszolgáltatásukban, prudenciális megbeszélés keretében ismertettük az intézményekkel a fenti ügyletek kezelésével (szabályozásával, számviteli nyilvántartásával, kockázatainak kezelésével, tőkekövetelmény számításával és az adatszolgáltatásokkal) kapcsolatos felügyeleti elvárásokat. Mindezen tapasztalatok alapján általános körlevél kiadására is sor került, melynek célja a származékos ügyletekkel kapcsolatos tudnivalók összefoglalása volt.

Kiemelt ügyek

Az Általános Közlekedési Hitelszövetkezetnél hosszabb ideje a gazdálkodás biztonságát veszélyeztető jelenségeket lehetett tapasztalni, amik tőkeproblémákat is okoztak az intézménynél. Míg a korábbiakban a felügyeleti határozatokban előírtakat a hitelszövetkezet még teljesíteni tudta, addig 2009. április végén a törvénysértő állapotú tőkehelyzetének rendezésére felszólító határozatban foglaltaknak már nem tudott eleget tenni. A tőkehelyzet rendezésére vonatkozó augusztus végi határidőt – a hitelszövetkezet kérelmére – ugyan 2009. december 31-ére módosította a Felügyelet, ám a hitelszövetkezet

a meghosszabbított határidőre sem tudta rendezni tőkehelyzetét, sőt abban jelentős romlás következett be.⁷

A **Széchenyi István Hitelszövetkezet** szintén hosszabb idő óta a működés tekintetében problémás, egyúttal nem stabil tőkehelyzetű intézmények közé tartozik. A Felügyelet a hitelszövetkezet 2008. június 30-i állapotra vonatkozó belső tőkeszámításának ellenőrzését – a belső tőkeszükséglet-értékelés súlyos hiányosságai, valamint az ezzel összefüggésben megállapított törvénytörő tőkehelyzet miatt – intézkedő határozattal zárta le. Ebben kötelezte a hitelszövetkezetet a belső tőkeszükséglete minimum tőkekövetelményhez viszonyított arányának 135 %-ra való emelésére, és a következő felügyeleti felülvizsgálatig való legalább ezen a szinten tartására, valamint arra, hogy a rendelkezésre álló szavatoló tőkéje – legkésőbb 2009. december 31-ig, és azt követően – mindenkor érje el a Felügyelet által jóváhagyott módon számított belső tőkeszükséglet összegét. A hitelszövetkezetet 2009 közepe óta új vezetés irányítja, amely folyamatos tárgyalást folytat potenciális befektetőkkel, keresi a tőkehelyzet rendezésének lehetőségeit. A tőkehelyzet rendezésére irányuló tárgyalások az év végéig még nem hoztak konkrét eredményt, miközben az intézmény tőkehelyzete tovább romlott: saját tőkéje a törvényi minimum alá csökkent, szavatoló tőkéje negatívvá vált.⁸

A **Jógazda Szövetkezeti Takarékpénztár** esetében hosszabb ideje fennálló probléma a Felügyelettel való kellő mértékű együttműködés hiánya. Ennek egyik megnyilvánulási formája, hogy adat- és egyéb dokumentumszolgáltatási kötelezettségeinek – a Felügyelet sokszori, különböző formában történt kérése, felszólítása és határozatai ellenére – csak részlegesen tesz eleget. Ez akadályozza a takarékpénztár működésére és tevékenységére vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartásának, valamint a felügyeleti határozatok végrehajtásának Felügyelet általi ellenőrzését, illetve a takarékpénztár folyamatos felügyelését. A Felügyelet 2009. október 26-i határozatában felszólította a takarékpénztárt, hogy a korábbi határozataiban foglalt adatszolgáltatási kötelezettségeinek maradéktalanul tegyen eleget, valamint az igazgatóság, a felügyelő bizottság és a közgyűlés üléseiről készült jegyzőkönyveket a jövőben az ülések követő 15 munkanapon belül küldje meg. A Felügyelet határozatában egyúttal a takarékpénztárt 1,375 millió forint, a takarékpénztár felügyelő bizottságának elnökét pedig a tisztségével a 2008. évben elért nettó jövedelme 50 %-ának megfelelő összegű felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.

---

⁷ Így a 2010. január 15-én kelt határozatában a Felügyelet felügyeleti biztosokat rendelt ki az intézményhez, majd a 2010. február 11-i határozatában visszavonta az intézmény pénzügyi szolgáltatás végzésére jogosító engedélyeit, egyidejűleg kezdeményezte a hitelszövetkezet felszámolását.

⁸ Mivel a Felügyelet esélyét látta a tőkehelyzet viszonylag rövid időn belüli rendezésének, ezért a 2010. január 5-i, határozatában a hitelszövetkezet belső tőkeszükségletének minimális mértékére vonatkozó korábbi határozata végrehajtására meghatározott határidőt 2010. február 28-ig meghosszabbította. A hitelszövetkezet törvénytörő tőkehelyzete 2010. február 26-án rendeződött, mivel 302.108.000 Ft összegű részjegy jegyzés történt.

3. Pénzügyi vállalkozások

A Felügyelet 2008. május 8-án hozta nyilvánosságra a SREP útmutató részét képező 1. számú mellékletet. Ez a 2008-2009-es évekre vonatkozóan áttekintette azokat a kockázatvállalásokat, kockázatos portfoliókat, amelyek tekintetében a Felügyelet az intézmények belső tőkeszükségletének számításakor többlettőke fenntartását várja el, illetve amelyek vonatkozásában a SREP keretében ezt fokozottan érvényre kívánja juttatni. A tájékoztatás hatására a piaci szegmensben vállalt kockázatok, a kapott visszajelzések alapján csökkentek, a piac a kínált konstrukciókkal folyamatosan törekszik a referencia konstrukcióban megfogalmazottakhoz igazodni.

A Felügyelet vizsgálatai során szerzett tapasztalatok azonban megmutatták, hogy a kereskedők és finanszírozók versenyében kialakult érdekeltségi rendszer piactorzító hatása, az ügyfelek számára okozott jelentős anyagi hátrányok elkerülése érdekében fontos az ügyfél és a pénzügyi szolgáltató kétoldalú szerződéses kapcsolatainak túlmutató kockázatok csökkentése is. Ennek, valamint a törvényi előírásoknak a változása következtében a Felügyelet 2010.január 1-jei és március 1-jei hatállyal kiegészítette, módosította a tájékoztatót.

Pontosították a tájékoztatóban a referencia konstrukció meghatározását, a SREP folyamán a többlettőke képzési kötelezettség számítása során a Felügyelet által figyelembe veendő tényezők körét, valamint meghatározták az „arányos jutalék, közvetítői díj” fogalmát.

Gyorskölcsönt nyújtó pénzügyi vállalkozások helyszíni célvizsgálata

A Felügyelet a magas THM-mel jellemezhető, fedezetlen, úgynevezett gyorskölcsönt nyújtó társaságoknál (**Provident Pénzügyi Zrt., Athlon Pénzügyi Zrt., Cofidis Magyarországi Fióktelepe**, valamint a **Kapé Hitel Pénzügyi Zrt.**) prudenciális vizsgálatot indított, melynek keretében fogyasztóvédelmi szempontból is áttekintette a társaságok működését. Ennek során az általános szerződési feltételek tartalmi megfelelőségét és a THM számítására, valamint feltüntetésére vonatkozó kormányrendelet betartását vizsgálta a Felügyelet, s ellenőrizte, hogy az ügyféltájékoztatással kapcsolatban korábban megfogalmazott észrevételeket a társaságok betartották-e. További cél volt a társaságok által végzett kölcsönnyújtási tevékenység jogszabályi megfelelőségének vizsgálata is, kiemelt figyelemmel a 2009. március 1-én életbe lépett jogszabályi változásokra, a Ptk., és Btk. kapcsolódó új paragrafusaira.

Kiemelten fontos volt a pénzügyi intézmények által felszámított kamat- és díjtételek önköltségszámítással történő alátámasztottságának fokozott felügyeleti áttekintése, mivel alapkérdésként fogalmazódott meg, hogy azon költségek, melyek a társaságok magas THM értékét eredményezik, mennyiben tekinthetők alátámasztottnak. Ugyancsak hasonlóan fontos kérdéskörnek bizonyult a helyszíni vizsgálatok alatt a KHR-be történő kerülés kérdése, mivel az általános tapasztalat szerint az ügyfelek körében rendkívül nagy az ezzel kapcsolatos ismerethiány.

A vizsgálatok során megállapítást nyert, hogy a magán- és közszereplők részéről – általánosságban, illetőleg szakmailag megkérdőjelezhetően – megfogalmazott

felvetések (így az ügyfelekre kényszerített túlzott eladósodás, bizonylatadási kötelezettség megszegése, képviselői elszámoltatás hiánya) nem bizonyultak megalapozottnak. A vizsgálatok azon általános vélekedést, miszerint a gyorskölcsönzési tevékenység kiemelkedően jövedelmező, nem igazolták.

A vizsgálatok megállapításai alapján mindegyik intézmény esetében határozat és vezetői levél kiadására került sor, melyekben az intézményekre nézve kötelező és ajánlott intézkedések végrehajtását írta elő a Felügyelet.

Az egyes vizsgált intézmények esetében a vizsgálatok kapcsán az alábbi határozati kötelezések kerültek megfogalmazásra:

Provident Pénzügyi Zrt

- A belső szabályzatait dolgozza át, egészítse ki az előtörlesztésre és a többletbefizetésre vonatkozóan, ennek keretében az előtörlesztéssel kapcsolatban belső szabályzatában rögzített gyakorlatát tegye egyértelművé, különös tekintettel az előtörlesztési időpontot követő időszakra eső, az ügyfél felé elengedett szolgáltatási díj összegének az előtörlesztés kalkulációján való feltüntetetésére, illetve vonatkozó belső szabályzatát egészítse ki a többletbefizetés ügyfél részéről eredő szándékának dokumentálására vonatkozó kötelezettség előírásával.
- A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és megakadályozására vonatkozó szabályzata mindenkor feleljen meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.
- A felügyeleti adatszolgáltatási kötelezettségét mindenkor pontosan, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően teljesítse.

KáPé Hitel Pénzügyi Szolgáltató Zrt

- Mindenkor tartsa be az előtörlesztés esetén alkalmazott hiteldíj, illetve a tevékenységével összefüggő kereskedelmi kommunikációja során pedig a feltüntetett referencia teljes hiteldíj mutató (THM) számítására vonatkozó jogszabályi előírásokat.
- Az Üzletszabályzatát, a kockázatvállalási tevékenységéhez kapcsolódó és számviteli tevékenysége körébe tartozó belső szabályzatait, valamint a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és megakadályozására szabályzatát a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek való maradéktalan megfelelés érdekében dolgozza át, egészítse ki és hozza egymással összhangba, illetőleg azokat a gyakorlatban is valósítsa meg.

Athlon Pénzügyi Szolgáltató Zrt

- Mindenkor, folyamatosan, és maradéktalanul feleljen meg a saját tőke minimális mértékére vonatkozó jogszabályi előírásoknak, melynek keretében az előírt határidőn belül biztosítsa a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő működési feltételeket a prudens tulajdonosi joggyakorlás területén is.
- Mindenkor tartsa be az előtörlesztés esetén alkalmazott hiteldíj, illetve a tevékenységével összefüggő kereskedelmi kommunikációja során pedig a feltüntetett referencia THM számítására vonatkozó jogszabályi előírásokat.
- A számviteli előírásoknak való maradéktalan megfelelés érdekében tegyen eleget a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek.
- A felügyeleti adatszolgáltatási kötelezettségét mindenkor pontosan, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően teljesítse.

- Maradéktalanul tegyen eleget a pénzügyi szolgáltatási tevékenység ügynök igénybevételével történő végzésével kapcsolatos jogszabályi előírásoknak.
- A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és megakadályozására vonatkozó szabályzata mindenkor feleljen meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.
- A kockázatvállalási tevékenységéhez kapcsolódó és a számviteli tevékenysége körébe tartozó belső szabályzatait dolgozza át, egészítse ki, hozza egymással összhangba.

Az Athlon Zrt, tevékenységi engedélyét a Felügyelet 2009. augusztus 12-ével visszavonta, és kezdeményezte a társaság felszámolását, tekintettel arra, hogy a Zrt a hozott határozatban előírt határidőre nem tudott megfelelni a saját tőke minimális mértékére vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

4. Befektetési vállalkozások és alapkezelők

A tőkepiaci szektor intézményeit elérő, 2008 szeptemberétől kezdődő pénzügyi válság kezelése 2009. évben tovább folytatódott a befektetési vállalkozások és befektetési alapkezelők felügyeleténél is. A befektetési vállalkozások és alapkezelők kockázatait nagyban befolyásolták a pénz- és tőkepiaci válság hatásai, a tőkepiacok magas volatilitása, a forgalom és az árfolyamok egyes időszakokat érintő nagymértékű változásai, melyek az egyes intézmények kockázati szintjét is megemelték.

A 2008. év őszén elrendelt, 2009-ben is fenntartott napi szintű adatszolgáltatás alapján mind a befektetési vállalkozások, mind a befektetési alapkezelők tevékenységét illetően intenzív monitoring tevékenységet folytatott a Felügyelet, ez utóbbiakon belül elsősorban az ingatlanalapokat és ingatlanalapokba fektető befektetési alapokat kezelő befektetési alapkezelők tekintetében.

A befektetési vállalkozásokat illetően elmondható, hogy a válság ellenére intézményi csődök nem következtek be, az intézmények fizetési és értékpapír szállítási kötelezettségeiknek eleget tettek. A Felügyelet tudomására nem jutott olyan tény, amely azt jelezte volna, hogy az ügyfelek pénz- és értékpapír követeléseinek fedezete maradéktalanul nem állt volna rendelkezésre. A befektetési vállalkozások működésére alapvetően a vállalt kockázatokhoz igazodó és a jogszabályi követelményeket szem előtt tartó gyakorlat volt jellemző.

Kiemelt ügy

A **Fund De La Salle Befektetési Alapkezelő Zrt.**-nél a Felügyelet 2009 októberében hivatalból indított eljárás keretében helyszíni célvizsgálatot folytatott, melynek során súlyos szabálytalanságokat tárt fel. Az eljárás egyebek mellett megállapította, hogy a társaság nem rendelkezett a jogszabályi előírásoknak megfelelő nyilvántartási rendszerrel, a saját és ügyfél tulajdonú eszközök elkülönített kezelését nem biztosította, az ügyfél tulajdonú eszközöket nem az ügyfél rendelkezése szerinti célra használta fel, azokról nem adott az ügyfelek részére megfelelő tájékoztatást, emiatt sérültek az ügyfelek érdekei. A

társaság Felügyelet felé teljesített adatszolgáltatása bizonylat alapon nem volt ellenőrizhető.

A vizsgálat során feltárt jogszabálysértések megszüntetése, a kockázatok csökkentése és az ügyféleszközök megóvása érdekében a Felügyelet az eljárás során számos intézkedést hozott. Határozataiban (2009. október 6., 2009. október 9., 2009. október 22.) megtiltotta a társaság portfólió-kezelési tevékenységének végzését. A Felügyelet előbb rendkívüli napi adatszolgáltatásra kötelezte a társaságot, majd elrendelte, hogy adott értéknapi készítse el és a megadott határidőben bocsássa rendelkezésre valamennyi általa kezelt portfólió aktuális egyenlegét tartalmazó teljes körű – bizonylatokkal alátámasztott és az ügyfelekkel is egyeztetett, aláírt – kimutatását.

A társaság az előírtakat nem teljesítette, a határidő meghosszabbítását kérte. A Felügyelet a társaság súlyosan jogszabálysértő portfólió-kezelési tevékenység végzésének gyakorlata és az időközben egyértelművé vált likviditási nehézségei miatt 2009. november 16-tól felügyeleti biztost rendelt ki az intézményhez. Mivel az ágazati jogszabályi előírásokat súlyosan sértő állapotot az intézmény működésének fenntartásával nem lehetett megszüntetni, a Felügyelet 2009. november 27-én hozott határozatával visszavonta a társaság tevékenység végzésére jogosító engedélyét és kezdeményezte a társaság felszámolását, felszámoló kijelölését. A tevékenység végzésére jogosító engedély visszavonása a felszámolási eljárás elrendelésének napján lépett hatályba.

5. Biztosítók

A kockázat alapú felügyelés módszertana alapján a biztosítóknál intézményi típusú értékelések is készülnek. A meglévő elemzési struktúra (kockázatértékelési-, éves beszámoló-, könyvvizsgálói jelentések-, aktuáriusi jelentések-, kgfb-jelentések összefoglaló anyaga) jó, több célra használható elemzéseket adott a Felügyelet kezébe. A felügyelés részeként hangsúlyos szerepet játszik a különböző ellenőrzések kivitelezése. A törvényi kötelezettség miatt a biztosítókat háromévente kell átfogóan ellenőrizni, majd a feltárt hiányosságokat, jogszabálysértéseket tartalmazó határozatokban és vezetői levelekben foglaltak teljesülését felügyelés, illetve a következő átfogó ellenőrzés során kell vizsgálni.

Kiemelt ügyek

A **Wabard Biztosító Zrt.** tevékenységi engedélyét 2008. október 27-én kapta meg, a 2008. év végi átkötésben közel 98 000 szerződést szerzett. Az engedélyezési folyamattól kezdődően a Wabard kockázati értékelése magas kockázatú volt, melyet leginkább a működési kockázat, a belső kontrollrendszerben jelentkező kockázatok és a tőkekockázat adták. 2009 márciusában pénzügyi terv készítését írta elő a Felügyelet a Wabard részére. A benyújtott tervben 2009. április 30-áig jelentős (500 millió forintos) tőkeemelés ígérték a tulajdonosok, mely tőkeemelés határidőre megtörtént, bár annak módját a Felügyelet prudenciális szempontból nem tartotta megfelelőnek.

A Felügyelet a „dinamikusan” induló kgfb biztosító működéséből fakadó kockázatok elemzése, illetve azok mértékének vizsgálata; a kgfb állomány a Biztosító eredeti üzleti tervét jelentős mértékben meghaladó növekedésével kapcsolatos kockázatok feltárása; az informatikai rendszerek, ezen belül a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás állománykezelésének vizsgálata; a belső ellenőrzési rendszerek, valamint a tulajdonosi és kiszervezett tevékenységet végző cégek vizsgálata céljából helyszíni célvizsgálatot rendelt el.

A Felügyelet 2009 májusában célvizsgálatot folytatott a Biztosítónál, mely több súlyos hiányosságot tárt fel a működés szinte minden területén. A Felügyelet határozattal 2009. szeptember 24-től visszavonásig felfüggesztette a Biztosító casco, nemzetközi közút árufuvarozói felelősségbiztosítás, a közúti árufuvarozók felelősségbiztosítása, és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási termékének terjesztését.

A Felügyelet 2008. július 28 és augusztus 8. között célvizsgálatot végzett a **TIR Biztosító Egyesületnél**. A vizsgálat során a mérleg szerinti eredmény pontosságáról kívánt meggyőződni a Felügyelet, amellyel kapcsolatban a biztosítástechnikai tartalékok esetében jelentős problémák merültek fel.

A jelentés tervezetben rögzített egyes megállapítások, a folyamatos tőkeproblémák, a biztosító egyesületeket érintő – a MÁV ÁBE eset következtében megnövekedett – reputációs kockázat, valamint az egyre erősödő versenyben tapasztalt (és valószínűsített) piaci pozíció-gyengülés miatt a biztosító olyan intézkedési tervet adott át a vizsgálat lezárása előtt (2008 szeptemberében) a Felügyeletnek, amelyben a kgfb állomány 2009. április elsejei átruházását vette tervbe. 2009. március 19-én a TIR Biztosító Egyesület és az AIM Általános Biztosító Zrt. képviselői egy prudenciális megbeszélés keretén belül bejelentették a szándékukat a kgfb állomány átruházására/átvételére.

A Felügyelet 2009 novemberében átfogó vizsgálatot végzett az **AIM Általános Biztosító Zrt.-nél**, amelynek kiemelt része volt az átvett kárállomány függő tartalékértékeinek a vizsgálata. A Felügyelet megállapította, hogy a tételes függő kártartalékok szintje kockázatosan alacsony és a nagy károk kezelése nem kiemelt figyelemmel történik.

Az állomány-átruházás lebonyolítását követően, a kgfb ágazat nélkül maradt TIR Biztosító Egyesület jövedelmezősége javult, a tőkehelyzete azóta megfelel a tőkekövetelményeknek.

6. Pénztári szektor

A 2009. évben a pénztári terület is bekapcsolódott a 8 bankcsoport fókuszált vizsgálatába, amelynek keretében ellenőrizte a bankcsoportokhoz tartozó magánnyugdíjpénztárakat, egészségpénztárakat és önkéntes nyugdíjpénztárakat. A vizsgálat 11 pénztárat érintett. A vizsgálat során feltárt hibákra, hiányosságokra határozatban és vizsgálati levélben hívta fel a pénztárak figyelmét.

Kiemelt terület volt a magánnyugdíjpénztárak felügyelésében a pénztárak közötti átlépések jogszerűségének ellenőrzése, helyszínen kívüli célvizsgálattal.

Jogszályellenes dokumentumok, pénztári gyakorlat miatt több esetben történt intézkedés.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés megnyitása

A Felügyelet a közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról szóló 2009. évi LXXVII. törvényben foglalt kötelezettségének eleget téve, közbeszerzési eljárás lefolytatását követően, 2009. szeptember 28-án tértivevényes levélben értesítette az érintett magánnyugdíjpénztári tagokat, illetve a volt pénztártagokat a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés, illetőleg a pénztártagság figyelembevételével megállapított öregségi nyugellátás módosításának lehetőségéről.

A Felügyelet mintegy 123.000 pénztártagnak (volt pénztártagnak) küldött értesítő levelet. Ezt követően az írott és elektronikus sajtó fórumait felhasználva több esetben felhívta a figyelmet a tagok feladataira, a javasolt eljárásra és a határidőre. (Ezen túlmenően a Felügyelet honlapján működő – minden évben a jogszabályváltozásoknak megfelelően aktualizált – Egyéni Nyugdíjszámító Programmal a Felügyelet tájékoztatást nyújt a tisztán társadalombiztosítási, valamint a vegyes nyugdíjrendszerben várható nyugdíjkiállításokról.) 2009. július 9. és 2010. február 28. közötti időszakban összesen 71.779 visszalépési kérelem, és 2072 nyugellátás módosítására irányuló kérelem érkezett be a magánnyugdíjpénztárakhoz, amelyekből február 28-áig 61.335, illetve 1158 darab kérelmet fogadtak el. A megjelölt időszakban elfogadott visszalépési kérelmet benyújtott pénztártagok egyéni számlájának piaci értéke: 100.294.984.747 forint.

A pénzügyi válság hatásaként egyre több tag használja fel önkéntes nyugdíjpénztári megtakarításait más célokra. Ez, tekintettel arra, hogy a kivehető összeg megközelíti a teljes vagyon kétharmadát, míg a kifizetésre jogosult tagok száma a teljes tagság felét, likviditási kockázatot jelent a szektorban, ugyanakkor a ténylegesen kivett összeg ennél nagyságrenddel kisebb, likviditási problémákat így nem okozott.

Az egészségpénztári és öngéylező pénztári szektorokban a működési likviditás folyamatos figyelemmel kísérése volt felügyelési prioritás. Tekintettel arra, hogy ezek a pénztárak az adójogszabályok változásaival egyre kedvezőtlenebb helyzetbe kerülnek a tagdíjbevételeket illetően, rendszeresen szükséges vizsgálni, hogy működésre rendelkezésre álló eszközeik fedezik-e a működés költségeit.

Kiemelt ügy

Az **Erste Önkéntes és Magánnyugdíjpénztárnál** lezajlott vizsgálat része volt a nyolc bankcsoport fókuszált célvizsgálatának, amely során a pénztár mindkét ágazata működésének vizsgálatára sor került. Az ellenőrzés súlyos nyilvántartási problémákat állapított meg, amelynek eredményeként a pénztári szektorban egyedülálló szigorú intézkedések történtek. A pénztárral szemben alkalmazott szankciók keretében tagfelvételi zárlatot kellett elrendelni, és mind a pénztár, mind a testületek vezetői és tagjai jelentős összegű (több milliós) bírságot kaptak.

A feltárt hibák, hiányosságok abból eredtek, hogy a pénztár 2009. január 1-től új nyilvántartási rendszert vezetett be, amelyet saját maga üzemeltet és kezel. Az ellenőrzés

megállapította, hogy a pénztári vezetés nem mérte fel megfelelően a 2009. január 1-től bevezetett új nyilvántartási rendszerének kockázatait, nem alakított ki megfelelő rendszert a tevékenységben rejlő működési kockázatok azonosítására, mérésére, kezelésére és ellenőrzésére. A vizsgálat időpontjában 2009. évre vonatkozóan nem volt főkönyvi könyvelés, az egyéni számlákon nem kerültek kimutatásra a 2009. évi be-, és kifizetések, a bevallások. Jogsértők voltak a tagokkal történő elszámolások. A 2009. évi portfólióváltásokat nem bonyolította le a pénztár, és probléma volt a befektetések nyilvántartásában is.

A tagfelvételi zárlat elrendelésével egy időben a pénztár 2009. szeptember 30-ig kapott határidőt a felmerült problémák rendezésére.

A határozatban foglaltak teljesítését 2009 októberében utóvizsgálat keretében ellenőrizte a Felügyelet.⁹

IV. Piaci folyamatok felügyelése

1. Engedélyezési tevékenység

Pénzpiaci engedélyezés

A 2009. év folyamán a Felügyelet engedélyezte egy új bank, az SPE Bank Zrt. piacra lépését, valamint a Siklós és Vidéke Takarékszövetkezet bankká átalakulását (új neve: Dél-Dunántúli Regionális Bank Zrt.). Ugyanakkor a Felügyelet a Premier Bank Zrt. saját kérelmére visszavonta annak működési engedélyét és kezdeményezte végelszámolását.

A 2009. év során két bank (OTP Bank Nyrt., FHB Kereskedelmi Bank Zrt.) döntött úgy, hogy az Európai Unió irányelveiben lefektetett letelepedés szabadsága alapján Németországban fióktelepet hoz létre.

A hitelintézeti szektorban több hitelintézet esetében (például az ERSTE Bank Nyrt., FHB Jelzálogbank Nyrt, HBW Express Bank Zrt.) részben vagy egészben módosult a hitelintézetekben minősített befolyással rendelkező személyek köre, ezen események közül kiemelendő a WestLB Hungaria Bank Zrt. tulajdonosváltása.

A Felügyelet egy szövetkezeti hitelintézet (Egy Egészség Takarékszövetkezet) megalapítását engedélyezte, azonban az év folyamán a Felügyelet ezt az alapítási engedélyt szankciós jelleggel visszavonta és kezdeményezte a szövetkezeti hitelintézet végelszámolását.

A szövetkezeti szektorban az elmúlt időszakban öt takarékszövetkezeti egyesülés zajlott le. A működési kockázat tökekövetelményének számítása tárgyában – elsősorban az elmúlt években lezajlott takarékszövetkezeti egyesülések miatt – 6 határozat született.

A 2009. év folyamán megállapítható volt, hogy a pénzügyi vállalkozások alapítása kapcsán korábban tapasztalható lendület megtört. Jóval kevesebb kérelmező nyújtott be

---

⁹ Az utóvizsgálat alapján a Felügyelet 2010. januárban a tagfelvételi zárlatot feloldotta, azonban a pénztárnak több további feladatot is előírt.

alapítási és tevékenységi engedély megadására irányuló kérelmet és a létrehozni kívánt társaságok tevékenységi körei (követelésvásárlás, faktoring, záloghitelnyújtás kézizálog fedezete mellett) is szűkültek, illetve a gazdasági válsággal összefüggésben alakultak. E mellett sor került néhány speciális tevékenységű intézmény alapítási és működési engedélyének a kiadására is (például Corner Cash Készpénz Zrt – készpénzátutalás, CRIF Zrt – hitelreferencia-szolgáltatás).

2009. év folyamán a Felügyelet három pénzügyi vállalkozás tevékenységi engedélyét vonta vissza szankciós jelleggel.

Tőkepiaci engedélyezés

A tőkepiaci szektorban tovább folytatódott a kockázati tőkealap-kezelők dinamikus megjelenése a piacon, tíz ilyen cég kapott működési engedélyt a 2009. évben (jellemzően az év első nyolc hónapjában). E cégalapítások oka elsődlegesen (egy társaság kivételével) az uniós JEREMIE-programban való részvétel volt, a pályázat 2009 októberében lezárult.

A 2009. évben három új befektetési vállalkozás és négy befektetési alapkezelő alakult és több esetben került sor a tevékenységi kör bővítésének engedélyezésére.

Több alapkezelő alakított át olyan nagyobb tőke-, valamint hozamvédett alapot a határozott futamidő meghosszabbításával, amelyek 2006. szeptember 1-jét megelőzően jöttek létre, és 2009-ben járt volna le a futamidejük, annak érdekében, hogy a befektetési jegy tulajdonosok számára továbbra is biztosítsák az adómentes hozam lehetőségét, melyre az Szja trv. 2010. január 1-jétől életbe lépett módosítását követően már nincs lehetőség. Az év végén megfigyelhetővé vált, hogy ezen átalakult alapokat méretgazdaságossági szempontok miatt az alapkezelők másik, azonos befektetési politikájú alapjukba olvasztják be.

A Tpt. 2008. novemberi módosításával lehetővé tett zártvégűvé alakítással 3 ingatlanalap is (MAG, Raiffeisen, Európa ingatlanalapok) sikeresen élt. Ezen lehetőség megteremtését az ingatlanalapok piacán kialakult likviditási helyzet, illetve az alapok portfóliójában szereplő eszközök illikviditása indokolta.

A 2008. év végén kialakult likviditási válságból fakadóan a 2009-es év eleje valamelyest visszafogottabban indult, de ezután már ugyanúgy jellemző volt új alapok létrehozatala, mint a korábbi években, ezen belül a tőke-, illetve hozamvédett, határozott futamidejű alapok gyűjtötték össze a kibocsátott tőke nagyobb részét.

A 2009-es évben egy új szereplő (MFB Zrt.) jelentkezett a kötvények, jelzáloglevelek kibocsátói piacán, ahol egy kibocsátó kivételével mindenki megújította kibocsátási programját, így összességében 13 kibocsátási program került felállításra. Általánosságban elmondható, hogy a megelőző évhez képest a programjukat megújító kibocsátók magasabb keretösszeggel indították el az új kibocsátási programot, illetve több kibocsátónál jelentek meg a tőzsdére bevezetésre kerülő és nem tőzsdei értékpapíroknak a forgalomba hozatalát lehetővé tevő programok.

Biztosítási engedélyezés

Biztosítási tevékenységre egyetlen engedélyt bocsátott ki a Felügyelet 2009. év folyamán, ám az engedélyezett intézmény, a CIG Első Magyar Általános Biztosító Zrt. még nem jelent meg aktívan a piacon. 2009 első félévében kérelemre visszavonásra került a Stefánia Biztosító Zrt. (korábbi nevén QBE Atlasz Biztosító Zrt.) tevékenységi engedélye.

Ugyancsak csökkentette a biztosítási piac szereplőinek számát az OTP Garancia Biztosító Zrt. és a Groupama Biztosító Zrt. cégcsoporton belüli egyesülésének engedélyezése. A két biztosító még 2008. évben került egyszemélyi tulajdonos irányítása alá. A biztosító egyesületek száma is kevesebb lett eggyel, miután a Felügyelet engedélyezte, hogy a Fejér Megyei Állatbiztosító Egyesület beolvadjon a Fejér Megyei Növénybiztosító Egyesületbe.

A biztosítóban történő minősített befolyásszerzést engedélyező határozatok az év második felére összpontosultak, ezen időszakban nyolc ilyen engedély született, melyek többsége csoporton belüli átstrukturálás eredményeként bekövetkezett közvetett tulajdonosváltozást, illetve közvetett és közvetlen tulajdonrész növekedést engedélyeztek.

A biztosítókkal kapcsolatos engedélyezési ügyek közül kiemelkedett a TIR Biztosító Egyesület és az AIM Általános Biztosító Zrt. közötti állomány-átruházás engedélyezése. Az ügylet során az AIM Biztosító az egyesület kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződések képezte állományát vásárolta meg.

Pénztári engedélyezés

A pénztári szektorban az önkéntes kölcsönös pénztárak körében tovább csökkent a piaci szereplők száma. A Felügyelet 2009. évben – a végelszámolás befejezése után – nyolc önkéntes kölcsönös pénztár tevékenységi engedélyét vontta vissza, az év végén öt önkéntes pénztár állt végelszámolás alatt. Az első félévben két önkéntes kölcsönös pénztár is nyújtott be tevékenységi engedély iránti kérelmet (egy egészségpénztár és egy önkéntes nyugdíjpénztár), amelyeket azonban a Felügyelet elutasított az év második felében. Egy magánnyugdíjpénztár alapítását engedélyezte a Felügyelet.¹⁰

A Felügyelet az évben öt új választható portfóliós rendszer bevezetését engedélyezte az önkéntes nyugdíjpénztárak körében.

2. Fogyasztóvédelem

A Felügyelet fogyasztóvédelmi tevékenységének középpontjában a felelős szolgáltatói magatartásra, valamint a tudatos fogyasztói magatartásra való ösztönzés áll.

A felelős szolgáltatói magatartásra való ösztönzésre irányuló tevékenység felöleli: a) a fogyasztóvédelmi vizsgálatok, felmérések lefolytatását, hiszen a vizsgálatok során esetlegesen tapasztalt jogszabálysértésre történő felügyeleti szankció alkalmazása hozzájárul az érintett és az egyéb intézmény megfelelő gyakorlatra való sarkallásához, b) a „jó gyakorlat” kialakítása, promotálása érdekében vezetői körlevelek, ajánlások megfogalmazását, kiadását, illetve c) az intézmények önszabályozásának támogatását.

---

¹⁰ A pénztár tevékenységi engedélyezési eljárása 2010-ben indult meg és még folyamatban van.

Kiemelt ügyek

A 11 hitelintézet egyoldalú szerződésmódosítási gyakorlatának jogszabályi megfelelőségére irányuló vizsgálat (ÁSZF vizsgálat) során a Felügyelet a **CIB Bank Zrt.** esetében jogszabálysértést állapított meg, így a Bankot 6,5 millió forint bírsággal sújtotta, tekintettel arra, hogy a Bank megsértette a hitelintézeti törvényt, amikor egy alkalommal nem az általános szerződési feltételeiben előre meghatározott okok és feltételek alapján emelte jelzálogalapú hiteleinek hiteldíját. Az **FHB Bank Nyrt.** vizsgálata során a Felügyelet jogszabálysértést nem tapasztalt, azonban a Bank jelzálog alapú hiteleihez kapcsolódó csoportos hitelfedezeti életbiztosítás ügyfelektől átvállalt díjfizetésének megszüntetésére vonatkozó szerződés módosítására alkalmazott jogi megoldást aggályosnak találta. Erre a Bank figyelmét vezetői levélben hívta fel a Felügyelet.

A fókuszált, 8 pénzügyi csoportot érintő felügyeleti vizsgálat keretén belül külön eljárásban folytatott fogyasztóvédelmi vizsgálat célja az ügyféltájékoztatás jogszabályi megfelelésének vizsgálata volt. A vizsgálat kiterjedt a lakossági hitelezés előzetes ügyféltájékoztatási és fogyasztóvédelmi elveiről szóló FT ajánlás gyakorlati alkalmazásának, valamint az OBA által előírt tájékoztatási szabályok vizsgálatára is. A Felügyelet az **Erste Bank Hungary Nyrt.-t** és az **MKB Bank Zrt.-t** 3-3 millió Ft, a **Budapest Bank Nyrt.-t** és a **Raiffeisen Bank Zrt.-t** 2-2 millió forint bírság megfizetésére kötelezte, a Hpt. 203. § (1) bekezdésében foglalt ügyféltájékoztatásra vonatkozó rendelkezések megsértése miatt. A Felügyelet több vizsgált intézményt vizsgálati levél keretében hívott fel egyes szerződési feltételeik pontosítására, egyértelműsítésére.

Szintén a fókuszált, 8 pénzügyi csoportot érintő felügyeleti vizsgálat keretén belül külön eljárásban került sor a tőkepiaci ügyfélvédelmi szabályok betartására. A vizsgálat az ügyfelek tájékoztatására, a szerződéskötésre és a szerződés teljesítésére vonatkozó szabályok megtartására, az ügyfélminősítési eljárás megfelelőségére, a kiemelt kockázatú termékek értékesítésének gyakorlatára, valamint a tisztességtelen piaci magatartások bankon belüli ellenőrzésére tett intézkedések minőségére terjedt ki. A vizsgálatok során az **OTP Bank Nyrt.** esetében 2 millió Ft-os, a **Budapest Bank Nyrt.** esetében 3 millió Ft-os, a **Raiffeisen Bank Zrt.** esetében 4 millió Ft-os bírságot rótt ki a Felügyelet.

A Felügyelet prudenciális célvizsgálatot indított a **K&H Biztosító Zrt.** ellen egyes befektetési egységhez kötött ún. unit-linked életbiztosítási termékei tekintetében, mely vizsgálat kitért fogyasztóvédelmi és panaszkezelési kérdésekre is. A vizsgálat szankció alkalmazása nélkül zárult. A Felügyelet kifogásait – amelyek között számos ügyfélvédelmi kérdéskör szerepelt – vezetői levélben foglalta össze.

A Felügyelet a jelzáloghitelezéssel foglalkozó pénzügyi vállalkozások szektorát átfogóan vizsgáló témaelemzést, illetve ezzel összefüggésben tíz célvizsgálatot indított. A vizsgálatok fogyasztóvédelmi szempontokra is kiterjedtek, áttekintve az érintett vállalkozások üzletszabályzatait és egyes mintaszerződéseit abból a szempontból, hogy tartalmazznak-e olyan rendelkezéseket, amelyek jogszabályellenesek. A vizsgálat egyik általános megállapítása, hogy e vállalkozások által alkalmazott díjszabás átláthatatlan, mértékét tekintve pedig – főként a szerződés felmondása során kivetett díjak esetében – indokolatlanul magas, szankciós jellegű¹¹.

¹¹ A vizsgálat lezárása áthúzódott 2010-re.

A pénzügyi válság hatására a hitelek törlesztőrészeiben drasztikus emelkedés következett be. A Felügyelet 2009 nyarán 12 pénzügyi intézménynél témavizsgálatot indított a deviza alapú hitelezés kapcsán tapasztalt törlesztőrészlet emelkedés tárgyában. A Felügyelet vizsgálta, hogy a módosítások a jogszabályi előírásoknak megfelelően történtek-e. Az árfolyamváltozás alakulásával összefüggésben ellenőrizendő volt, hogy a lakossági devizaalapú jelzáloghitelek vonatkozásában a 2008. november 1. - 2009. július 15-ig tartó időszakban hogyan alakultak a törlesztőrészletek változására hatással lévő – árfolyammozgásokon kívüli – tényezők (ügyleti kamatláb, kezelési költség, egyéb díj, költség). A vizsgálat ideje alatt 2009. augusztus 1. napján, valamint 2010. január 1. napján azonban jelentősen módosultak a Hpt. egyoldalú szerződésmódosítására vonatkozó rendelkezései, valamint időközben megalkotásra került a Magatartási Kódex, mely szintén tartalmaz előírásokat az egyoldalú szerződésmódosításra.¹²

Új fogyasztóvédelmi hatósági jogkör

A Psztv. módosításával 2010. január 1-től megváltozott a panaszkezelési eljárás. 2010-től a státusztörvény alapján a Felügyelet hatósági eljárás keretében kezeli a hozzá érkező panaszokat, fogyasztóvédelmi eljárásban kivizsgálja a beérkezett panaszkérelmeket. A szakági jogszabályokban megfogalmazott fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértése esetén fogyasztóvédelmi intézkedéseket hoz a panaszolttal szemben és bírságot szab ki.

Változás, hogy Ket. alapú lett az eljárás, a panaszkezelés kérelemre indult hatósági eljárást jelent. Ehhez szigorú tényállás tisztázási és indokolási kötelezettség párosul, az ügyeket határozattal kell lezárni. Az eljárás során minden eljárási aktusról (indítás, intézmény megkeresése, lezárás) végzést kell hozni.

A Felügyelet az eljárás lezárásaként az alábbi intézkedéseket hozhatja:

- a jogsértő magatartás folytatásának megtiltása,
- a feltárt hibák megszüntetésére kötelezés,
- a jogszerű állapot helyreállításáig feltételhez kötheti vagy megtilthatja az érintett szolgáltatás nyújtását,
- bírságot szabhat ki. A bírságösszeg tizenötezer forinttól a nettó árbevétel 5%-áig, de legfeljebb százmillió forintig, a fogyasztók széles körének jelentős vagyoni hátrányt okozó jogsértés esetén kettőmilliárd forintig terjedhet.

Az eljárási határidő a korábbi 60 napról 45 munkanapra csökken, amely hosszabbítható 22 munkanappal.

A Felügyelet Vezetői körlevélben tájékoztatta a pénzügyi szolgáltatókat a panaszkezelési eljárást érintő, január 1-jén hatályba lépett jogszabályváltozásokkal kapcsolatosan.

¹² A Felügyelet a szigorúbb jogszabályi előírások és a Kódex hatályba lépését követően, 2010. március 24. napján indította meg a Magatartási Kódex ellenőrzésére irányuló témavizsgálatát, melynek során ellenőrzi – többek között – a Kódex egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezéseit, valamint ahhoz kapcsolódóan a Hpt. rendelkezéseit. A Kódex témavizsgálatban felhasználásra kerülnek a 2009 nyarán indult témavizsgálat megállapításai is.

A Magatartási Kódex

A Felügyelet jelentős szerepet vállalt a lakosság részére hitelt nyújtó pénzügyi szervezetek ügyfelekkel szembeni tisztességes magatartásáról szóló Magatartási Kódex (Kódex) megszövegezésében, az érintett felekkel történő egyeztetésben. A Kódex mérföldkőnek tekinthető a pénzügyi piac szabályozásában, hiszen az első, szektorsemleges önszabályozó megállapodás, amely a hitelezők és a lakossági hitelfelvevők közötti nélkülözhetetlen bizalom megerősítését szolgálja. A Kódexet 2009. szeptember 16-án 13 hitelintézet írta alá, melyhez a hatálybalépésig (2010. január 1.) több mint kétszázötven intézmény csatlakozott, ezek között szerepelnek a legjelentősebb hazai lakossági hitelezéssel foglalkozó hitelintézetek, szövetkezeti hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások is.

A Kódexben megfogalmazott elveket betartva az aláírók átlátható és a jogszabályi előírásokon túlmutató felelős magatartást tanúsítanak ügyfeleikkel szemben. A Kódex további jelentőségét adja annak Felügyelet általi kikényszeríthetősége. Az Fttv. értelmében megtévesztő kereskedelmi gyakorlat az olyan magatartási kódexben foglalt követelmény be nem tartása, amelynek a vállalkozás alávetette magát. Ugyanezen törvény nevesíti a Felügyeletet eljáró hatóságként a pénzügyi szervezetek tevékenységével összefüggő magatartási kódexek betartatása kapcsán. A fentiek értelmében tehát, ha a csatlakozó intézmények nem tartják be a Kódexben meghatározott elvárásokat, akkor a Felügyelet megtévesztő kereskedelmi gyakorlat miatt eljárást indíthat ellenük, valamint a Psztv. által meghatározott intézkedéseket alkalmazhatja. A Kódex több rendelkezése beépítésre került a Hpt.-be 2010. január 1. napjától. Így, ha a csatlakozó intézmények nem tesznek eleget e Hpt.-beli rendelkezéseknek, Hpt. ellenes magatartást tanúsítanak, melyek esetén a Felügyelet szintén eljárást indít, szükség esetén szankcionál.

3. Panaszkezelés

A kibontakozott gazdasági világválság hatására 2009-ben jelentősen megnövekedett a Felügyelet illetékességébe tartozó panaszügyek száma.

5. Tábla: Panaszok szektoronkénti megoszlása

	2008. év		2009. év		2009/2008
	db	megoszlás	db	megoszlás	index
Pénzpiac	3 765	42%	7 651	67%	203%
Tőkepiac	238	3%	246	2%	103%
Biztosítás	2 802	31%	2 657	23%	95%
Pénztár	413	5%	579	5%	140%
Be nem sorolt	1 768	20%	349	3%	20%
Összesen	8 986	100%	11 482	100%	128%

2009. évben az összesített panaszszám igen jelentős növekedést (+27,8%) mutatott 2008-hoz viszonyítva. A növekedés az egész év viszonylatában elsősorban a pénzpiaci szektort érintette (203,2%-ra). Említést érdemel azonban a pénztári szektornak arányaiban és éves

szinten ugyancsak jelentős növekedése is (140,2%-ra). 2009. első féléve ettől jelentősen eltérő képet mutatott; akkor ugyanis a többi panaszhoz képest alacsony részarányt képviselő tőkepiaci szektorban a panaszok száma több mint háromszorosára (46-ról 158 darabra) ugrott az előző félévi adathoz képest. Kisebb csökkenés a 2008-as panasz számhoz képest éves szinten csak a biztosítási szektorban volt kimutatható.

A tőkepiaci szektort illetően, a turbulens piaci környezet több olyan problémás termékcsoportot is a panaszok fókuszába helyezett, amelyek jellemzően az átlagos magánszemély befektetői kör számára nehezen értelmezhető, bonyolult befektetési termékeket tartalmaznak. Ezen panaszok jellemzően a befektetési szolgáltatók ügyféltájékoztatásra vonatkozó gyakorlatát kifogásolták, amely hiányosságok miatt akár nagyszámú befektető is téves következtetéseket vonhatott le mind szerződéskötéskor, mind pedig a befektetési termékek futamideje alatt. A legnagyobb számban ilyen jellegű panasz az első félév során, a CDO strukturált kötvények értékesítéseivel kapcsolatosan érkezett a Felügyeletre. Összesen 26 befektető küldte meg ez irányú jelzését. Hasonló tájékoztatási problémát vetett fel az ún. strukturált kamatsere ügyletek értékesítése, ahol a befektetői jelzések nyomán több egymástól független szolgáltató esetében is e termékek, vagy kifejezetten az FX-linked swap termékből képzett összetett termék értékesítésének körülményeit, a kockázatokra vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiányát panaszolják a befektetők.¹³

A pénzügyi szektorban kiemelendő az egyoldalú szerződésmódosítással, valamint a törlesztő részletek jelentős mértékű emelkedésével összefüggésben érkezett panaszok kiugróan magas száma. Az egész év során jellemző volt e szektorra:

- az egyéb ügyviteli hibákkal,
- az elszámolások, megbízások teljesítésével,
- a szolgáltatások minőségével kapcsolatos panaszok jelentős száma.

A szektor legnagyobb problémája egész évben a deviza alapú hitelek drágulása volt. A hitelek törlesztő részleteinek emelkedését a kedvezőtlen árfolyam, a hitelkamatok emelkedése, illetve a hitelhez tartozó díjtételek egyoldalú emelkedése okozta. E három tényező együttes, kedvezőtlen irányú változása okozta, hogy a hitelfelvevők törlesztő részleteik jelentős növekedését tapasztalták.

A pénzügyi, valamint a biztosítási szektort közösen érintő probléma, hogy a gazdasági válsággal összefüggésben megnövekedett azon banki ügyfelek száma, akik állásuk elvesztése, vagy jövedelmük csökkenése következtében csak késve, részlegesen, vagy egyáltalán nem tudnak eleget tenni a különböző pénzügyi intézményekkel kötött kölcsönszerződéseikből adódó fizetési kötelezettségeiknek. A bankok az említett jelenség kivédésére különböző technikákat dolgoztak ki, ezek egyike a hitelfedezeti biztosítással kombinált kölcsönszerződés alkalmazása. E konstrukció egyre gyakoribb alkalmazásával párhuzamosan, a termékre vonatkozó panaszok száma is jelentősen növekedett. Így, gyakori a bejelentés késedelmes, pontatlan teljesítésre, emellett a bank és a biztosító e területen folytatott kommunikációja kapcsán is adódnak adminisztrációs problémák. Jellemzőek a biztosítási feltételek, elsősorban a kizárások pontatlan ismeretéből adódó félreértések és az elszámolások kapcsán felmerülő viták.

---

¹³ Az ezzel kapcsolatosan hozott intézkedés a „Piacellenőrzés” fejezetben kerül megemlítésre.

A biztosítási szektor esetében a panaszok legmagasabb részaránya a Kgfb ágazatot érinti, ugyanakkor ezen a területen a 2008-as évhez képest jelentősebb, mintegy 30%-os visszaesés következett be (1749-ről 1235-re csökkent a panaszok száma).

Az életbiztosítási területet illetően kiemelendő, hogy míg 2008-ban a beérkezett unit linked-típusú biztosítási panaszok száma 170 db volt (ebből a fogyasztók szempontjából eredményes 38), addig 2009-ben 335 db ilyen típusú beadvány érkezett (ebből eredményes 21). E jelentős emelkedést a befektetési portfóliók árfolyamának csökkenése generálta. Nagyobb számban érkezett panasz továbbá ügyviteli kérdésekkel, szolgáltatási összegekkel, valamint tájékoztatási hiányosságokkal kapcsolatosan is.

A pénztári szektort érintő beadványokkal kapcsolatosan kiemelendő, hogy ezek jelentős része a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépéssel kapcsolatosan, az év utolsó negyedében keletkeztek.

4. Ügyfélszolgálat

2009-ben az Ügyfélszolgálatra összesen 33 630 telefonos, 3430 személyes és 4697 írásbeli megkeresés érkezett.

A 2008-as számokhoz képest a telefonos megkeresések 22%-kal, a személyes megkeresések 142 %-kal, az írásbeli megkeresések pedig 35 %-kal növekedtek.

6. Tábla: Ügyfélszolgálatra érkezett megkeresések száma

	2008	2009	2009/2008
	db	db	index
Telefonos	27 543	33 630	122%
Személyes	2 412	3 430	142%
Írásbeli	3 475	4 697	135%

Kiemelt ügyek

Pénzpiac:

- Tekintettel a bekövetkezett pénzügyi válságra a Felügyelet ügyfélszolgálatán megszorodtak a betétek és befektetések biztosítottságára vonatkozó személyes, telefonos és e-mailes érdeklődések,
- Az eltelt időszak vitathatatlanul legfontosabb pénzügyi kérdései a deviza alapú hitellel összefüggésben érkeztek,
- Sok kérdés érkezett az OBA-val, az áthidaló kölcsönökkel és az önkormányzatok elővásárlási jogával kapcsolatban, illetve sokan érdeklődtek az egyoldalú szerződésmódosítást szigorító jogszabály és a Banki Magatartási Kódex iránt,
- Megjelentek az egyoldalú szerződésmódosítást szigorító jogszabály elemeinek egyedi ügyfélszerződésbe való beépítését magyarázó banki levelek, amelyekkel kapcsolatban számos megkeresés érkezett,

- Sokan panaszkodtak arra, hogy a pénzügyintézetek egy része még a jogszabály 2009. augusztus 1-jei hatálybalépése előtt olykor jelentősen emelte az ügyleti kamatot, az addig ingyenes szolgáltatásra díjtételt határozott meg vagy jelentősen emelte a díjakat,
- Az egyoldalú szerződésmódosításhoz tartozó kamat- és díjváltóztatási moratórium betartásával kapcsolatban is sok kérdés érkezett az ügyfelektől, akik kamatperiódusos hitellel rendelkeznek. (A pénzügyi intézmények általi vállalás nem terjedt ki azon kamatemelésekre, melyekről már korábban döntöttek, de csak később, a hitelek következő kamatperiódusa során kerültek érvényesítésre. Az ügyfelek jó része kifogásolta ezeket a kamatemeléseket.)

Tőkepiac:

- Az ingatlan befektetési jegyek kapcsán a befektetési jegyek hirtelen árfolyamesését nem tudták elfogadni az érdekeltek, mert sokan összehasonlítást végeztek az egyes alapok nettó eszközérték alakulása tekintetében,
- Probléma merült fel egyes termékek NYESZ számlán való elhelyezésével kapcsolatban,
- A Fund De La Salle elleni felügyeleti intézkedések miatt a befektetők nagyszámban a Felügyeletet keresték meg információkért.

Biztosítás:

- A legnagyobb számban a kötelező gépjármű felelősségbiztosítással kapcsolatos megkeresések voltak. A félre-tarifálások, az egyes internetes kalkulátorok nem megbízható működése, a kötvények és a csekkek későbbi, illetve ki nem küldése, a kártörténeti igazolások beszerzése jelentették a főbb problémát,
- A MÁV ÁBE felszámolási eljárása nyomán kialakult helyzet miatt folyamatosan a Felügyeletet keresték a kártérítések elmaradása miatt,
- Nehezíti az ügyfelek helyzetét és sokan a Felügyelethez fordulnak, ha egy társaság a kárügyintézés székhelyét áthelyezi, illetve vidékre helyezi,
- Többször előfordult, hogy befektetéssel kombinált életbiztosítást kötöttek meg idős emberekkel a bankokban.

Pénztár:

- A negatív pénztári hozamokra hivatkozással több pénztár folytatott látványosabb tagtoborzó tevékenységet, ezért többen érdeklődtek a pénztárak megbízhatósága felől,
- Több pénztár küldött ki felszólításokat magánnyugdíj pénztári pótbevallásokra, a foglalkoztatók ezért gyakran keresték a régi nyomtatványokat a felügyelet honlapján,
- A társadalombiztosítási rendszerbe való visszalépést szélesebb kör számára elérhetővé tevő törvény miatt nagy volt az érdeklődés az ügyfélszolgálaton. A várakozásoknak megfelelően a visszalépéssel kapcsolatos érdeklődők száma az év utolsó napjaiban tetőzött. A pénztárak egy része decemberben levelet küldött a jogosultaknak, akik közül sokan, úgy tűnt, hogy csak akkor találkoztak először ezzel a lehetőséggel.

5. Értékpapír kibocsátókkal kapcsolatos felügyeleti tevékenység

A tőkepiac hatékony és költséghatékony működéséhez történő hozzájárulás, valamint a befektetők védelme és a pénzügyi bizalom erősítése érdekében az Európai Parlament és Tanács a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról (IFRS) szóló 1606/2002/EK rendeletében előírja, hogy az egyes tagállamok jogszabályainak hatálya alá tartozó, tőzsdén jegyzett társaságoknak a – 2005. január 1-jével, vagy azt követően kezdődő minden egyes üzleti évről – konszolidált beszámolójukat a nemzetközi számviteli standardokkal összhangban kell elkészíteniük. Ezen előírást a Számv. tv. 10. § (2) bekezdése közvetlen hivatkozással tartalmazza.

A vizsgálatok során egyes közzétett, nyilvános beszámolók ellenőrzése valósul meg, amely elsősorban az egyes standardok közzétételi követelményeire való összpontosítást jelenti. A vizsgálat alá vont kibocsátók kiválasztása alapvetően a tőkepiacra mért hatásuk, a tőzsdéi kapitalizáció alapján történt. E szempont alapján az OTP Bank Nyrt., MOL Nyrt., Magyar Telekom Nyrt. és Richter Gedeon Nyrt., valamint külön vezetői döntésre az FHB Jelzálogbank Nyrt. beszámolóí kerültek vizsgálat alá.

A 2009. október 1. napjától bevezetett, a Felügyelet komplex informatikai rendszere részeként megvalósult új modullal a Tpt. előírásai szerinti hatósági nyilvántartások vezetésén túlmenően lehetővé vált a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információk integrált felügyeleti rendszerben történő kezelése, a korábbinál sokkal szélesebb és korszerűbb tartalommal, keresési lehetőségekkel, mindezekkel megteremtve a kockázatalapú kibocsátói felügyelet bevezetésének alapjait.

A rendszer induló adatokkal történő feltöltése egyszeri adatszolgáltatás alapján, adategyeztetéssel történt, a jelenleg 85, értékpapírt nyilvánosan kibocsátó társaság a Felügyelettel szorosan együttműködött. A rendszer azóta megbízhatóan működik.

A Felügyelet által működtetett Tőkepiaci Közzétételi és Adatszolgáltató Rendszer lehetőséget biztosít a Tpt., illetve a Bszt. alapján bejelentésre, illetőleg közzétételre kötelezettek számára bejelentésük, illetve a közzéteendő adatok elektronikus úton történő beküldésére, illetve a Felügyelet által működtetett honlapon történő ingyenes megjelentetésére. Mindezekon túlmenően, a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség részletes szabályairól szóló 24/2008. (VIII.15.) PM rendelet 7. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége alapján a Felügyelet működteti az ún. hivatalosan kijelölt információtárolási rendszert (OAM), amely az így beérkező szabályozott információkat tartalmazza és jeleníti meg a www.kozzetetelek.hu honlapon.

2009-ben mintegy 3670 tájékoztatás érkezett a Kihelyezett Adatküldő Program-on (KAP) keresztül, amelyek publikálásra kerültek, továbbá megtörtént az ellenőrzésük és feldolgozásuk.

6. Piacellenőrzés

A piacellenőrzés keretében a Felügyelet tevékenységet, piaci magatartást vizsgál annak érdekében, hogy biztosítsa a piac átláthatóságát, tisztaságát és biztonságát, megelőzze és megállítsa az ezt veszélyeztető jelenségeket.

Kiemelt ügyek

A K&H Bank Zrt. strukturált kötvények értékesítése kapcsán hozott intézkedés: A Felügyelet befektetői jelzések nyomán CDO strukturált kötvények értékesítése kapcsán vizsgálta meg, hogy a bank az értékpapírok esetében a szerződéskötést megelőzően, és a befektetések időtartama alatt megfelelően eleget tett-e tájékoztatási kötelezettségeinek. A bank belga anyavállalatától átvett CDO termékeket értékesített, és maga is bocsátott ki olyan kötvényeket, amelyek kifizetései a cégcsoport korábbi kibocsátású CDO kötvényeitől függtek. A Felügyelet a vizsgálatot lezáró határozatában felszólította K&H Bank Zrt-t az ügyféltájékoztatásra vonatkozó jogszabályok betartására, és a tőkepiaci törvény alapján kiszabható maximális 10 millió forintos bírságot rótt ki a hitelintézetre, miután a vizsgálat a banknál több olyan, összefüggő hiányosságot tárt fel, amelyek nagyszámú befektető részére téves következtetések levonására adhattak lehetőséget a szerződéskötéskor, illetve a futamidő alatt.

A Soros Fund Management LLC megbízásából az OTP Bank Nyrt. részvényeire 2008. október 9-én kötött ügyletek kapcsán folytatott piacfelügyeleti eljárás: A Felügyelet az OTP Bank Nyrt. részvényeire 2008. október 9-én, a Budapesti Értéktőzsdén kötött ügyleteket vizsgáló piacfelügyeleti eljárásának lezárásaként a piacbefolyásolás tilalmára vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt a Soros Fund Management LLC-t 489.000.000 Ft felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte¹⁴. A Felügyelet a vizsgált magyarországi részvénytranzakciók mögött részvényswap ügyletet tárt fel, amelynek megbízói oldalán a Soros Fund Management LLC állt. 2008. október 9-én a Soros Fund Management LLC 390.000 darab OTP részvényt kért kölcsön egy londoni székhelyű befektetési szolgáltató értékpapír-kölcsönzési részlegétől, majd röviddel ezután egy swap ügylet keretében valamennyi kölcsönkért részvényre short kitettséget létrehozását kérte. A piacon elfogadott gyakorlatnak megfelelően a swap ügylet végrehajtásához, illetve abból eredő kockázatainak csökkentése céljából a londoni székhelyű befektetési szolgáltató egy további befektetési szolgáltató közreműködésével a swap ügyletnek megfelelő short eladási ajánlatokat regisztrált a BÉT-en a swap tárgyát képező OTP részvényekre. A Soros Fund Management LLC a londoni székhelyű befektetési szolgáltatótól folyamatosan kapott az indikatív árra vonatkozó információkat, így tudta, hogy a részvényswap során adott instrukciók a swap részvénylábánál olyan ügyletkötéssorozat eredményeznek, amelyek a részvények árfolyamát erőteljesen lefelé nyomják, illetve amelyek alkalmasak a napi átlagárnál alacsonyabb záróár beállítására.

A Morgan Stanley and Co. International plc-vel szembeni vizsgálat: A Felügyelet a Morgan Stanley and Co. International plc által az OTP Bank Nyrt-ről 2008. november 5-én a megjelentetett elemzése kapcsán piacfelügyeleti eljárást folytatott, megvizsgálva, hogy az elemzés megjelenése kapcsán sérültek-e a piabefolyásolás tilalmáról szóló törvényi rendelkezések. A piacfelügyeleti eljárás a kereskedés során nem tárt fel olyan magatartást, amely tiltott piacbefolyásolásnak minősült volna. Az eljárás ugyanakkor kiterjedt a befektetési ajánlás tartalmának vizsgálatára is és ennek kapcsán a Felügyelet az

¹⁴ A Soros Fund Management LLC közigazgatási határozat felülvizsgálatára irányuló perben támadta meg a határozatot. A bírósági eljárást a Fővárosi Ítéltábla 2010. április 21-én kihirdetett jogerős ítélete zárta le, amely szerint a Felügyelet lett a pernyertes.

elemzés valamennyi célárának meghatározását, valamint a használt módszertant is ellenőrizte. A vizsgálat arra a megállapításra jutott, hogy a Morgan Stanley and Co. International plc következtetései nem minősülnek megalapozatlan, félrevezető, hamis információ nyilvános közlésének, így tiltott piacbefolyásolásnak sem.

A Surgutneftegaz MOL Nyrt-ben történt részvényvásárlása kapcsán folytatott piacfelügyeleti eljárás: A Felügyelet az OJSC Surgutneftegaz MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt-ben történt részvényvásárlása kapcsán folytat piacfelügyeleti eljárást, amelynek tárgya annak vizsgálata, hogy a MOL Nyrt., mint nyilvánosan működő részvénytársaságban 2009. március 29. napján történt részvény elidegenítéséhez és megszerzéséhez köthető egyes piaci magatartások nem ütköznek-e a Tpt. bennfentes kereskedelemre, illetőleg piacbefolyásolásra vonatkozó szabályainak tilalmára vonatkozó egyes rendelkezésekbe.

A ScienNet-Rendszer vizsgálata: A Felügyelet engedély nélküli betétgyűjtés gyanújával piacfelügyeleti eljárás keretében vizsgálta a ScienNet-Rendszer elnevezésű törzsvásárlói rendszert. A vizsgálat megállapította, hogy ugyan a ScienNet-Rendszer működtetése nem minősül betétgyűjtésnek, vagy más pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek, azonban az eljárásban feltárt kockázatok nyomán a Felügyelet más hatóságok eljárását kezdeményezte és figyelemfelhívó tájékoztatásában jelezte, hogy sem a vizsgált rendszer, sem az azt működtető gazdasági társaságok tevékenysége nem a PSZÁF által felügyelt tevékenység, rámutatva a legfontosabb kockázatokra.

A Deutsche Bank AG London által magyar partnerbankokkal kötött FX linked swap ügyletek vizsgálata: A Felügyelet a Deutsche Bank AG London által magyar partnerbankokkal kötött FX linked swap ügyletek kapcsán 2008 október 15-én megkötött EUR/HUF spot piaci ügyletei körülményeit piacfelügyeleti eljárásában vizsgálta, azt ellenőrizve, hogy az FX linked swap ügyletek végrehajtásával kapcsolatban a spot EUR/HUF devizapiacra 2008. október 15-én megkötött ügyleteivel a DBL megsértette-e a tőkepiacról szóló törvény piacbefolyásolás tilalmára vonatkozó rendelkezéseit. A piacfelügyeleti eljárásra azért került sor, mert a Felügyelet észlelte, hogy egyes piaci szereplők által lebonyolított spot tranzakciók a méretüket, forgalmat és időzítésüket tekintve a – forint árfolyam erőteljes gyengítésén keresztül – a szabályozott piaci kereskedés befolyásolására is alkalmas hatásokat fejthettek ki a magyar piacon. A Felügyelet a vizsgálat lezárásaként a piacbefolyásolás tilalmára vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt a Deutsche Bank AG Londont kilencvenmillió forint felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.

A Capital Partners a.s. határon átnyúló befektetési szolgáltatási tevékenysége végzéséhez igénybe vett magyar függő ügynöki rendszerének vizsgálata: A Felügyelet vizsgálatának célja annak feltárása volt, hogy a cseh befektetési szolgáltató Magyar Köztársaság területén kialakított függő ügynöki hálózata megfelel-e a befektetési vállalkozásokról és árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló törvényben előírtaknak. A Felügyelet az eljárást kiterjesztette annak vizsgálatára is, hogy az ügynökhálózat tevékenysége sérti-e az Fttv.-ben foglalt rendelkezéseket. Az eljárás rámutatott arra, hogy a Capital Partners a.s. által a Magyar Köztársaság területén működtetett közvetítói rendszer, az ügyfelek számára átláthatatlan, és magában hordozza az egyes függő ügynökök tevékenységének felügyelésével kapcsolatos nehézségeket.

A vizsgálat megállapította, hogy a képzés alatt lévő személyek (amely személyek a néhány napos elméleti oktatás után már ún. „hideghívásos módszerrel” igyekeznek ügyfelet szerezni a Capital Partners a.s. nevében) kivételével mindenki jutalékos rendszerben dolgozik a Capital Partners a.s. részére, akiknek elsődleges érdeke a jutalékbevételek maximalizálása volt minden egyéb körülmény figyelmen kívül hagyásával. A Capital Partners a.s. nevében és képviselői felépő személyeknek megfelelő képesítés és tudás nélkül, a tőkepiac területén szakmai tapasztalat hiányában, konkrét befektetési javaslatokkal hívták fel az ügyfeleket. A vizsgálat megállapította, hogy az ügyfelek szakszerűtlen tanácsot kaptak, nem kaptak megfelelő tájékoztatást a megvételre kínált egyes értékpapírok jellemzői, az adott kereskedési platform, a tőkepiac jellemzői, kockázatai, az egyes ügyletkötési technikák és tőkepiaci fogalmak vonatkozásában, emiatt a megvásárolt eszközeik értéke jelentős mértékben csökkent, ezért jelentős veszteségeket realizáltak.

Az eljárásban a Felügyelet kezdeményezte a GVH vizsgálatát és a feltárt szabálytalanságokról folyamatosan tájékoztatta a cseh felügyeleti szervet, valamint tőkepiaci befektetési csalás gyanújával feljelentést tett¹⁵.

7. Pénzmosás elleni és pénzügyi visszaélések elleni tevékenység

A Felügyelet a pénzügyi visszaélések és a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni fellépést kiemelt prioritásként kezelte. Tevékenysége során kiemelt hangsúlyt kapott a nemzetközi és hazai együttműködésben való részvétel, valamint a felügyeleti hatósági eljárása során is törekedett a célok érvényesítésére. A Felügyelet a pénzügyi visszaélések megelőzésének és kezelésének, illetve a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni tevékenység jogszabályoknak és felügyeleti elvárásoknak való megfelelést a felügyelt intézményeknél folytatott vizsgálatok során ellenőrzi.

Pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni fellépés

Az év során kiemelkedő jelentőségű nyolc bankcsoportot érintő fókuszált célvizsgálat során 23 intézménynél került sor pénzmosás és terrorizmus elleni tevékenység megfelelésének ellenőrzésre. A vizsgálatok tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a belső szabályozottság jellemzően megfelelő, a szervezeti és hatásköri követelmények teljesülnek (a pénzügyi csoportoknál általában egységes szabályzat, eljárásrend és oktatás került kialakításra), azonban a Pmtv. által előírt, megelőzést célzó szűrőrendszerrel kapcsolatos fejlesztések még szinte mindenhol folyamatban vannak. A rendszer azonban olyan intézményeknél működik hatékonyan, ahol a tulajdonosok és a vezetés is elkötelezett a célok megvalósulása irányában, elvárásait megfelelően kommunikálja az intézmény összes munkatársa felé és ezt rendszeresen számon kéri, illetve ahol az oktatás magas színvonalú.

---

¹⁵ Az eljárás lezárására (amelyben a Felügyelet azonnali hatállyal törölte a Capital Partners a.s. valamennyi nyilvántartásba vett függő ügynökét) végül a vizsgálat során megkeresett nyomozó hatósággal egyeztetett akció keretében 2010. februárjában került sor.

Emellett előfordulnak komolyabb hiányosságok is, amelyek részben az előírások nem megfelelő értelmezésére vagy ügyintézői felületességre vezethetők vissza, de az intézmények komoly erőfeszítéseket tesznek a hiányzó ügyfél adatok, nyilatkozatok beszerzésére is.

A Felügyelet 2009. évi kiemelt feladata volt továbbá a MONEEVAL negyedik körös ország-értékelésére történő felkészülés, melynek során a Felügyelet aktív szerepvállalásával intenzív együttműködés jött létre a Pénzügyminisztériummal, a társhatóságokkal és a szakmai érdekképviseleti szövetségekkel. A Felügyelet a felkészülésre ütemtervet dolgozott ki, amely tartalmazta a vizsgálati mintaprogram készítését, a vizsgálatok, a felmérések, a külső és belső oktatás végrehajtását, illetve a konzisztens statisztikai adatszolgáltatás feltételeinek megteremtését. A feladatok elvégzése az ütemtervnek megfelelően történt.

Pénzügyi visszaélések elleni tevékenység

A Felügyelet 2009-ben hat pénzügyi visszaéléssel kapcsolatos célvizsgálatot folytatott le. A vizsgálatok esetén kiemelt jelentőséggel ellenőrizte a Felügyelet az ügyfél átvilágítási szabályok meglétét és megfelelőségét, illetve a felügyelt intézmény adott esetben történő eljárásának szabályszerűségét. Ezen célvizsgálatok közül négy esetben tárt fel a Felügyelet hiányosságot a felügyelt intézmény szabályzatai, illetve eljárása tekintetében, bírság kiszabására – az ügyfélnek kárt okozó, nem megfelelő alaposágú ügyfél átvilágítás miatt – egy alkalommal került sor.

A Felügyelet a Bankszövetséggel és a rendőrséggel történő egyeztetést követően felmérést készített az ATM-ek darabszámára, felszereltségére, illetve a biztonsági intézkedésekre vonatkozóan a bankok és takarékszövetkezetek körében. Az ATM-ek elleni támadások számának jelentős csökkenéséhez vezetett, hogy a hitelintézetek a hazai és nemzetközi szakmai tapasztalatok alapján a védekezés leghatékonyabb formáit vezették be.

V. Részvétel belföldi és nemzetközi szervezetek munkájában

1. Belföldi együttműködés

Együttműködési megállapodások

A pénzügyi kultúra fejlesztése céljából 2009 áprilisában határozatlan időre szóló együttműködési megállapodást kötött a GVH, az MNB és a PSZÁF. A pénzügyi kultúra fejlesztésében érdekelt három intézmény közös állandó munkacsoportot hoz létre, és közös éves munkatervet dolgoz ki. Ennek megvalósításához a szükséges pénzeszközöket is együtt teremtik elő.

Az ORFK és a PSZÁF 2009 szeptemberében határozatlan időre szóló együttműködési megállapodást kötött minden olyan bűncselekmény visszaszorítása és megelőzése érdekében, melyek a pénzügyi intézményrendszerek és a pénzügyi piacok iránti bizalmat veszélyeztetik. Az együttműködés kiemelt célja a pénzügyi visszaélések elleni fellépés új szemléletének kialakítása a büntetőeljárás és a felügyeleti ellenőrzés során, az ezzel összefüggő képzés megszervezése és az abban való részvétel, valamint a közös

felvilágosító tevékenység a fogyasztói gondolkodás és magatartás átalakítása érdekében. A közös cél megvalósítása érdekében az intézmények e témákkal kapcsolatban célzott adatgyűjtést és elemzést végeznek, felmérik az új jelenségeket és jövőbeni kockázatokat, éves helyzetértékelést készítenek a hazai és nemzetközi trendekre és a megelőzés módszertanára kiterjedően, továbbá egymás részére rendelkezésre bocsátják a – személyes adatokat, bank-, üzleti és egyéb titkot nem tartalmazó – statisztikáikat, elemzéseiket.

Fontosabb rendezvények, konferenciák

A PSZÁF 2009. december 2-3-án megrendezett II. Felügyeleti Integrált Pénzügyi Konferenciáján mintegy 350 szakember vett részt. A „Kihívások a pénzügyi válságot követően” címmel megrendezett találkozón többek között szó esett a megváltozott pénzügyi rendszerhez kötődően módosult pénzügyi felelősségről, a szabályozó, monetáris és felügyelő hatóságok makrogazdasági és pénzügypolitikai várakozásairól, illetve a pénzügyi közvetítők szerepéről és szabályozásáról. A konferencia szekcióüléseiben a résztvevők eszmét cseréltek a Magatartási Kódex hatásairól, az új kgfb törvényről, a lakossági befektetési termékek szektorokon átívelő szabályozásáról, a pénztárak intézményi reformjáról, járadékszabályozásáról, illetve a válság kapcsán a tőkekövetelmények változásáról és az ügyfelek befektetési és kockázattűrő hajlandóságáról. A hazai fogyasztók öngondoskodásának jövőjével, illetve a tisztességes versennyel kapcsolatos kérdéseket külön szekciókban vitatták meg a résztvevők.

A PSZÁF és a Rendőrtiszti Főiskola közös szervezésében 2009. november 23-án negyedik alkalommal került sor az „Új kihívások a pénzügyi szektorban, a pénzügyi visszaélések visszaszorítása és megelőzése, közös fellépés” című szakmai konferenciára. Az immár hagyományos rendezvény a pénzügyi szektor vezető munkatársai, a jogi, belső ellenőrzési, biztonsági és compliance területek vezetői, illetve a Rendőrség, a VPOP, az ügyészségek, a bíróságok valamint más társhatóságok, a tematikához kötődő területeinek szakemberei számára szervezték meg.

A PSZÁF és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara már több éve, minden év novemberében közös konferenciát szervez. A 2009 novemberében tartott konferencián több mint 300 könyvvizsgáló vett részt. A konferencián elhangzó előadások foglalkoztak a PSZÁF részére megküldött könyvvizsgálói különjelentésekből leszűrhető tapasztalatokkal, a pénz és tőkepiaci szervezetek tőkekövetelményének számításával, a CRD (Tőkedirektíva) alapján született Kormány és PM rendeletekkel, a PSZÁF és az ORFK pénzmosás és terrorizmus-finanszírozás ellenes tevékenységével.

2. A Felügyelet részvétele az EU szakbizottságaiban

A Felügyelet kiterjedt nemzetközi tevékenységet folytat, amelyeknek fő elemei az Európai Unió intézményei munkájában való részvétel, a pénzügyi felügyeletnek nemzetközi szervezeteiben és az egyéb nemzetközi szervezetekben kifejtett munka, valamint a felügyeleti munka hatékonyságát elősegítő kétoldalú kapcsolatok. Ezek mellett rendszeresen kerül sor külföldi hatóságokkal tapasztalatcserére és piaci szereplőkkel konzultációra.

A Felügyelet nemzetközi tevékenységének nagyobb hányadát az EU intézményeiben, azon belül is a 3L3 bizottságokban kifejtett munka teszi ki. A Felügyelet – a PSZÁF-ról szóló törvény alapján - tagja a bizottsági határozatokkal létrehozott Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottságának,¹⁶ az Európai Bankfelügyelők Bizottságának¹⁷ és az Európai Biztosítás és a Foglalkoztatói-nyugdíj Felügyeleték Bizottságának¹⁸. Az említett három bizottság a Lámfalussy-eljárás rendszerében harmadik szintű bizottság, amelyek feladatai:

- tanácsadás az Európai Bizottságnak tőkepiaci, banki, biztosítási és foglalkoztatói nyugdíj területen, részben a keretirányelvek, de főként a végrehajtási irányelvek kidolgozásához;
- a közösségi joganyag konzisztens, napi gyakorlatba történő átültetésén történő munkálkodás és felügyeleti gyakorlatok közelítése felügyeleti standardok, ajánlások és útmutatók kidolgozása és kiadása révén;
- a felügyeleték közötti együttműködés és információcsere javítása: ennek érdekében együttműködési hálózatok kialakítása a következetes jogalkalmazás érdekében;
- rendszeres időközönként elemzések az adott szektorról és értékelések készítése a szektor kockázatairól és sérülékenységéről.

Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottsága (CESR)

2009 során a CESR előkészítette és megszavazta szervezetének és működésének reformját, amely egyrészt az új európai hatóságként (European Securities and Markets Authority - ESMA) történő átalakulása, másrészt a CESR hatékonyabb működése miatt vált szükségessé. Az új szervezeti kialakítás 2010. január 1-től lépett hatályba. Az új struktúra az addigi, európai szabályozási területeket követő rendszer helyett alapvetően a piaci folyamatokra és szerkezetekre helyezi a hangsúlyt. Az új szervezeti egységek számát jelentősen lecsökkentették.

A CESR 2009-ben működő szervezeti egységei, amelyekben a Felügyelet is képviseltette magát a következő fontosabb tevékenységeket végezték:

A **CESR-Pol** feladata a tőkepiacot zavaró magatartások elleni fellépés. A munkacsoport elkészítette a pán-európai short-selling közzétételi rendszer kialakításáról szóló jelentését, valamint a piaci visszaélésekről szóló irányelv (Market Abuse Directive: MAD) alkalmazásával kapcsolatos CESR iránymutatások harmadik csoportját (vezető állású tisztségviselők által kötött ügyletek jelentési kötelezettsége, újságíróktól elvárható megfelelő gondosság kérdése, valamint az újságírók/pénzügyi elemzők által történő kiszivárogtatások), illetve további lépéseket tett a MAD adatbázis felállítására vonatkozásában.

---

¹⁶ Az Európai Bizottság 2001. június 6-i 2001/527/EK határozata és az annak helyébe lépő 2009. január 23-i 2009/77/EK határozat

¹⁷ Az Európai Bizottság 2003. november 5-i 2004/5/EK határozata és az annak helyébe lépő 2009. január 23-i 2009/78/EK határozat

¹⁸ Az Európai Bizottság 2003. november 5-i 2004/6/EK határozata és az annak helyébe lépő 2009. január 23-i 2009/79/EK határozat

A **CESR-Fin** a pénzügyi beszámolókkal és egyéb számviteli kérdésekkel foglalkozik. 2009-ben foglalkozott a nemzetközi pénzügyi beszámolók sztenderdjei (IFRS) és az egyéb nemzetközi sztenderdek kölcsönös közelítésével; szakmai állásfoglalások kidolgozásával a számviteli kérdésekkel foglalkozó fórumok részére; a CESR és az Egyesült Államok Értékpapír- és Tőzsde Bizottsága (SEC) közötti együttműködéssel, felügyelte albizottságainak tevékenységét, továbbá figyelemmel kísérte a tagállamok IFRS szerinti beszámoltatási tevékenységét. Albizottsága, a European Enforcers Coordination Session (EECS) 26 sürgős és 104 korábbi esetet tárgyalt meg 2009-ben; elkészítette a 2008. évi pénzügyi beszámolóban alkalmazott közzétételi követelményeket bemutató elemzését; továbbá felügyeleti szemináriumot szervezett az uniós és nem uniós felügyelési gyakorlatok tapasztalatcseréjének céljából.

A **Review Panel** célja az EU irányelvek következetes alkalmazásának érvényre juttatása és a felügyeleti gyakorlatok közelítése. Ennek érdekében 2009-ben öt vizsgálatot zárt le, amelyek tekintetében nyilvánosságra hozták a jelentéseket és három új vizsgálatot kezdett.

Az **Economist Network (ECONET)** tőkepiaci elemzéseket végez. 2009-ben véglegesítette az Ecofin tanácsadó testülete részére kialakított, új pénzügyi stabilitási jelentés tervezetét. A jelentés az értékpapír-piac fő tendenciáit és kockázatait azonosította. Emellett az ECONET elkészítette az FSC részére a CDS piac fejleményeivel és e piacok kockázataival kapcsolatos helyzetértékelését. Elkezdődött a külső tanácsadó testület, a GEA (Group of Economic Advisors) felállítása is. A Short Selling munkacsoport közös elemzési eszköztárat fejleszt ki és alkalmaz a short selling kapcsán bevezetett intézkedések hatásainak felmérésére.

A **Post-trading Expert Group (PTEG)** vonatkozásában publikálásra kerültek az ESCB-CESR elszámolóházakra és központi szerződő felekre vonatkozó ajánlások. Az ajánlások magyar verziójának elkészítése folyamatban van, a publikálás 2010. első felében várható. A CESR felkérése alapján a munkacsoport felmérést kezdett a CESR tagok közt a nem teljesült elszámolások témakörében. A Code of Conduct on Clearing and Settlement (az elszámolóházak önszabályozó viselkedési kódexe) tekintetében az érintett intézmények (BÉT, KELER) megküldték a Felügyeletnek az önértékeléseket és a bizonyossági jelentést, amelyet az továbbított a CESR-hoz. 2009 során folyamatos párbeszéd és egyeztetés zajlott a CESR és az ESCB között a TARGET2-Securities felvigyázási/felügyelési keretrendszeréről.

A **CESR-Tech** tekintetében fontos kiemelni, hogy elindult az instrumentum referencia adatbázis (IRDS), ami tartalmazza az EEA szabályozott piacaira bevezetett pénzügyi eszközök adatait, és lehetővé teszi az ezen eszközökön kötött ügyletek pontos továbbítását a releváns illetékes hatósághoz. Folyamatban van a CRA direktíva alapján létrehozandó hitelminősítő adatbázis (CEREP) tervezése; a Transaction Reporting Exchange Mechanism (TREM v3.0) továbbfejlesztése, ami lehetővé teszi az OTC derivatívák tranzakcióinak cseréjét és közös adatbázist hoz létre további referencia adatok számára. (pl. szabályozott piacok kereskedési naptára), valamint a UCITS bejelentések informatikai támogatására való felkészülés.

A **MiFID Level 3 Expert Group Markets Sub-Group** 2009-ben foglalkozott a MiFID másodlagos piacok működésére gyakorolt hatásával (ún. 'crossing network'-ök/'dark-pool'-ok feltérképezése; MiFID kereskedés előtti transzparencia adatok közzététele alól

már korábban megadott mentességek (waiver-ek) vizsgálata). Emellett azonosításra kerültek azon területeket, ahol a CESR szerint módosításra lehet szükség a MiFID L1 és L2 szabályok tekintetében. A munkacsoport a tranzakciós jelentésekkel és a piaci transzparencia-számításokkal kapcsolatosan is folytatott munkát.

A **MiFID Level 3 Expert Group Intermediaries Sub-Group** tevékenysége a következő témákat érintette: ösztönzések, komplex és nem komplex eszközök, a passport rendszer működése (az e témakörben kiadott ajánlások érvényesülése és a bejelentési eljárás tapasztalatai). A munkacsoport az ügynökök témakörben workshop-ot rendezett.

2009-ben alakult meg a **Task Force on Retail Investment Products**, amelynek mandátuma annak feltérképezésére szült, hogy hogyan lehet biztosítani a „level playing field” elv megvalósulását a szabályozói környezetben a hasonló kockázatú/profilú strukturált befektetési eszközök tekintetében (a 3 fő téma: termékek, termék információk és értékesítés).

Az **Investment Management Expert Group (IMEG)** a UCITS IV irányelv (2009/65/EC) 2. szintű végrehajtási rendelkezései vonatkozásában javaslatokat dolgozott ki, nyilvános konzultációs eljárásokat folytatott le, illetve ezek alapján a Bizottság részére előterjesztéseket küldött az alábbi témakörökben: key information document (KID) – kulcsinformációkat tartalmazó rövidített tájékoztató, szervezeti követelmények, illetve az érdek-összeütközések; üzletviteli szabályok (rules of conduct), letétkezelők; kockázatkezelés és felügyelet közötti együttműködés (helyszíni ellenőrzések lebonyolítása, információ csere az érintett hatóságok között). A szakértői csoport felmérést végzett a tagállamok között a Madoff ügyben érintett UCITS-ok feltérképezésére, a pontos hatások felmérése és az esetleges javaslatok kidolgozása céljából (az eltérő letétkezelői-alletétkezelői jogi konstrukciókból eredő különböző felelősségi formák uniós összehangolása szükséges).

A **Transparency Expert Group** elkezdte a Bizottság részére készülő felülvizsgálati beszámolót az OAM-okkal kapcsolatos tapasztalatokról, illetve a jövőbeni fejlődés tendenciájáról (ennek részeként XBRL public call for evidence). Közzétételre került a 'cash settled derivatives' témában készült konzultációs anyag. Lezárult az egységes európai formanyomtatvány alkalmazásának felülvizsgálata és elkészült az új formanyomtatvány-javaslat is. Q&A formájában közzétételre került az egységes jogalkalmazói gyakorlatot elősegítő dokumentum (legfontosabb témák: időközi vezetőségi beszámoló, féléves és éves jelentés, hó végi bejelentés, jelentős részvényállományok bejelentése, információterjesztés).

A **Prospectus Contact Group** a következő főbb területekkel foglalkozott: az EU-tagállamokon kívüli kibocsátók tájékoztatójának egyenértékűsége (ekvivalencia), a dolgozói részvények sémájának egyszerűsítése, továbbá a tagállami hatóságok által jóváhagyott és passportált tájékoztatók statisztikájának elemzése.

A **Takeover Bids Network** elsődlegesen az összehangolt magatartás (acting in concert) problematikájára fókuszált (főleg esettanulmányok elemzése révén), valamint a Takeover irányelv revíziójának előkészítésével foglalkozott.

Európai Bankfelügyelők Bizottsága (CEBS)

A Felügyelet a CEBS feladatainak végrehajtására létrehozott bizottságai és munkacsoportjai közül a következők a munkájában vállalt aktív részt 2009 folyamán.

A **Groupe de Contact munkacsoport** kidolgozta a felügyelői kollégiumok munkájának monitoringjára és működésükre vonatkozó ajánlást a több országban működő pénzügyi csoportoknál. Nagy bankcsoportokra (22 bankcsoport) európai stressz tesztet végzett és végrehajtotta az EU bankok negyedéves kockázat felmérését az EFC (Economic and Financial Committee) részére. A válságra való reakcióként átdolgozta a banki stressz tesztekre vonatkozó CEBS ajánlást, a tőkekövetelményeket szabályozó irányelv (CRD) bevezetése kapcsán a közös kockázatértékelésre és a felügyeleti felülvizsgálati eljárásban történő tőkekövetelmény előírásra vonatkozó közös döntésre vonatkozóan ajánlást dolgozott ki, illetve frissítette a koncentrációs kockázatra vonatkozó ajánlást. A munkacsoport a likviditási kockázat kezelésének gyakorlata tekintetében alapelveket dolgozott ki a likviditási puffer és a túlélési periódus meghatározásával, a költségallokációs mechanizmusok vizsgálatával. Végül, minden ülésén foglalkozott a válság gazdasági és pénzügyi intézményekre gyakorolt hatásaival a felügyelők szemszögéből. A **Sub Group on Operational Risk (SGOR)** kidolgozta szakmai iránymutatását a piaci aktivitással kapcsolatban leggyakrabban felmerülő működési kockázati események kezeléséről. A közös EU jelentésrendszer (COREP) továbbfejlesztésére alakult CEBS munkacsoport felkérésére az SGOR áttekintette azt, hogy a különböző tőkeszükséglet kalkulációs és kockázatkezelési rendszerek esetében melyek azok a kiemelten fontos adatok, amelyek a tőkekalkuláció hatékony felügyeleti megítéléséhez nélkülözhetetlenek, ezen túl a munkálatok egyik céljaként került meghatározásra a felügyelt intézményi kör adatszolgáltatási szükségletének racionalizálása is. Az SGOR továbbá előterjesztést is készített, melyben a működési kockázatokkal kapcsolatos adatszolgáltatás tartalmának módosítására tett javaslatot. A **Group de Contact Pillar 2 Convergence Network (P2CN)** munkacsoportja a diverzifikáció kezelésére vonatkozó útmutatót megkonzultálta a szektorral, majd véglegesítette azt. Ezen kívül felülvizsgálta és kiegészítette a koncentrációra vonatkozó CEBS ajánlást, megkezdte a banki könyv kamatláb kockázatának kezeléséről szóló CEBS ajánlás felülvizsgálatát és áttekintette a felügyeleti RAS (Risk Assessment System) rendszereket.

A pénzügyi információkkal (számviteli kérdésekkel, felügyeleti jelentésekkel) foglalkozik az Expert Group on Financial Information (EGFI). A **CEBS EGFI Reporting Munkacsoport** 2009. évi munkája fókuszában a már több EU tagállamban használt nemzetközi FINREP és COREP adatszolgáltatás megújítása állt. A Felügyelet a nemzetközi számviteli (IFRS) alapú FINREP-et még nem implementálta, a CRD-t leképező COREP-et azonban már igen. Mindkét adatszolgáltatási csomag megújítása kettős célt szolgál: egyrészt EU szinten teljesen egységes adatszolgáltatás kialakítását, másrészt az alapul szolgáló nemzetközi jogszabályok változásainak leképezését. A **COREP Operational Network Group** 2009-ben a hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkekövetelmény szabályozását tartalmazó CRD irányelv többlépcsősen megvalósuló módosításainak Common Reporting táblákba való átültetését, az azzal kapcsolatos javaslatok megtárgyalását végezte. Emellett az európai szinten egységes jelentésszolgáltatás 2012 végére történő kialakítása keretében valamennyi COREP táblát illetően megkezdődött a harmonizációs és standardizációs munka.

Az **Expert Group on Prudential Requirements (EGPR)** legfontosabb tevékenységei: a tőkekövetelményről szóló irányelv (CRD) módosítása kapcsán a nagykockázat-vállalásra vonatkozó szabályok EU szintű egységes értelmezésére és alkalmazására szolgáló útmutató tervezetének elkészítése, valamint a külső hitelminősítő cégek (ECAI) elismerésének szabályairól szóló útmutatónak az új EU rendelettel való összhangba hozása volt.

Task Force on the Impact of the new Capital Framework (TFICF) szorosan együttműködik a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság mellett működő Capital Monitoring Group (CMG) munkacsoporttal. A TFICF Workstream 'A' al csoport keretében történik az új szabályozás monitoringja az erre a célra kialakított Monitoring Template és az elfogadott indikátorok alapján elvégzett mennyiségi hatáselemzés révén. A Workstream 'B' keretében történik annak vizsgálata, hogy az új tőkeszabályozás hogyan érinti a gazdasági ciklus alakulását. Utóbbi keretében elkészült a prociklikusságra vonatkozó első riport.

A **CEBS Review Panel** 2009-ben publikálta a felügyeleti célkitűzésekre, hatáskörökre, és szankcionálási jogosítványokra vonatkozó önértékelés és közös felülvizsgálat eredményeit tartalmazó végleges jelentését. Az önértékelés felmérte azokat a jogosítványokat is, amelyek a felügyelet korai beavatkozási lehetőségeit biztosítják, illetve amelyek válság esetén alkalmazásra kerülhetnek. Az eredmények azt mutatták, hogy az egyes országok jogosítványaiban és gyakorlatában jelentős különbségek vannak a korai beavatkozási, válságkezelési intézkedések, az intézmények vezetőivel és tulajdonosaival kapcsolatos felügyeleti jogosítványok és a szankcionálási jogosítványok területén. Emellett a beszámolási időszakban sor került a felügyeleti kollégiumok működésére vonatkozó önértékelés elvégzésére is. Az önértékelés és az azt követő közös felülvizsgálat home és host felügyeleti szempontból a már működő SON kollégiumok munkájának megismerését, a CEBS ajánlásában és dokumentumaiban lefektetett elvárásoktól eltérő felügyeleti gyakorlatok feltérképezését tűzte ki célul. A PSZÁF host felügyeleti szempontból tíz kollégiummal kapcsolatban adta meg a válaszokat. A Panel az eredményeket összegezte, a közös felülvizsgálat és a jelentés véglegesítése 2010 első félévében fog megtörténni. A fentiekén kívül a Panel elkészítette a közös felülvizsgálati folyamat egységes szerkezetbe foglalt, módosított módszertanát.

Európai Biztosítás és a Foglalkoztatói-nyugdíj Felügyeleti Bizottsága (CEIOPS)

A Felügyelet a CEIOPS feladatainak végrehajtására létrehozott bizottságok és munkacsoportok közül 10-nek a munkájában vállalt aktív részt, illetve dolgozott 2009 folyamán. A munkacsoportokban végzett feladatok túlnyomó többségét az áprilisban elfogadott Szolvencia II irányelvhez kapcsolódó 2. szintű intézkedések előkészítését célzó tanácsadás tette ki.

A **Financial Stability Committee** két pénzügyi stabilitási jelentést készített az EFC számára, valamint a 30 legnagyobb európai biztosítói csoport pénzügyi stabilitását vizsgáló stressz tesztet készített.

A **Committee on Consumer Protection** felmérte a tagfelügyeleti fogyasztóvédelmi kompetenciáit, a biztosítókra, biztosításközvetítőkre és a foglalkoztatói nyugdíjpénztárakra vonatkozó panaszok alakulását és részt vett a biztosításközvetítők

irányelv felülvizsgálatában. Megvizsgálta továbbá, hogy az (IMD) biztosításközvetítói irányelv, a MiFID, és a (CLD) életbiztosítási direktívák rendelkezésein túl az egyes tagállamok milyen további rendelkezéssel (jogszabályi vagy soft law) rendelkeznek a unit-linked életbiztosítási termékekkel kapcsolatban szerződéskötés előtti és alatti tájékoztatás, termékértékesítés, a közvetítőkre, értékesítőkre előírt szakmai követelmények tekintetében.

Az **Occupational Pensions Committee** felülvizsgálta és az eddigi tapasztalatok alapján módosította a felügyeletek közötti együttműködést szabályozó Budapest Protokollt, és kiegészítette azt a határon átnyúló panaszkezelési eljárással; vizsgálta a pénzügyi válság foglalkoztatói nyugdíj szolgáltatókra gyakorolt hatását valamint az egyes tagállamokban alkalmazott kockázatkezelési eljárásokat; magyar kezdeményezésre és vezetéssel összefoglaló térképet készített az egyes tagállamokban működő nem állami nyugdíjrendszerekről.

A **Convergence Committee** a biztosításra vonatkozó irányelvek átültetésének transzparenciáját célzó közös formátumot dolgozott ki, számos lépést tett a felügyeleti kultúrák közelítését célzó szakembercserék érdekében; összesen 20 szemináriumot szervezett – ezek közül kettőnek házigazdája is a Felügyelet volt, előkészítette a békéltetési mechanizmus működésének tesztelését célzó szimulációs gyakorlatot.

A **Review Panel** kidolgozta a peer review módszertanát és három, az irányelvek végrehajtása során a felügyeletek közötti együttműködés és információcsere különböző területeit szabályozó protokoll alapján lefolytatta az első peer review-k önértékelési szakaszát. A helyszíni vizsgálatokra – review by peers – 2010-ben kerül sor.

A **Financial Requirements Expert Group** összesen 35 konzultációs dokumentumban készített javaslatokat az Európai Bizottság részére a Szolvencia II irányelv második szintű végrehajtási jogszabályaihoz a biztosítástechnikai tartalmak, a tőkeszükséglet és a szavatoló tőke területén; ezek közül két dokumentumnak a PSZÁF munkatársa volt a témavezetője.

Az **Internal Models Expert Group** 3 konzultációs dokumentumban készített javaslatot az Európai Bizottság számára, elkészítette a Szolvencia II irányelv 5. határtanulmányához (QIS5) a vonatkozó specifikációkat; elővizsgálatot végzett egy biztosítói csoportnál a belső modellek előzetes értékeléséhez.

Az **Internal Governance, Supervisory Review and Reporting Expert Group** 9 konzultációs dokumentumban készített javaslatokat az Európai Bizottság számára, valamint megkezdte összesen 9 ún. 3. szintű ajánlás kidolgozását.

Az **Insurance Groups Supervision Committee** 5 konzultációs dokumentumban készített javaslatokat az Európai Bizottság számára, további 3 esetben együttműködött más munkacsoportokkal, kidolgozta a QIS5 biztosítói csoportokra vonatkozó specifikációit.

3. Részvétel nemzetközi szervezetek munkájában

Értékpapír Felügyelet Nemzetközi Szervezete (IOSCO)

Az IOSCO-nak a PSZÁF, illetve jogelődje 1990 óta tagja. Az IOSCO-nak jelenleg 193 tagja van, több mint 100 ország értékpapír szabályozó hatóságát, önszabályozó szervezetét, tőzsdéket, valamint olyan kiemelkedő szervezeteket, mint az OECD és az IFC foglalja magában. Az IOSCO az értékpapír felügyelet legfontosabb nemzetközi szervezete s egyben a tőkepiaci szabályozó hatóságok nemzetközi együttműködésének legfontosabb fóruma is.

Az IOSCO tagok a szervezeten belül két bizottságba tömörülnek, a fejlett értékpapírpiacokkal rendelkező országok az ún. Technical Committee-be, a nemzetközi értékpapír tranzakciókkal összefüggő szabályozási problémák áttekintésével és ezen problémákra adandó gyakorlati megoldások ajánlásával foglalkoznak, míg a fejlődő értékpapírpiacokkal rendelkező országok az EMC-be tömörülnek (Emerging Markets Committee - Feltörekvő Piacok Bizottság).

Az EMC arra törekszik, hogy az értékpapír-piaci alapelvek és minimum standardok létrehozása révén ösztönözze a feltörekvő értékpapír- és határidős piacok fejlődését és hatékonyságának növelését, valamint a felügyeleti hatóságok személyi állománya számára szervezett oktatási programok révén is elősegítse az információcsere és a szakmai tudás és technológia átadását tagjai között.

Az EMC munkacsoportok témaköreinek megválasztásánál elsődleges szempont volt, hogy igazodjanak a Technikai Bizottság azonos vagy hasonló témakörben tevékenykedő munkacsoportjaihoz, itt szintén 5 munkacsoport került kialakításra.

Az 5 munkacsoport közül a másodlagos piacok szabályozása, valamint a jogszabályok alkalmazásával és információcserével foglalkozó munkacsoport munkájában - amelyek a feltörekvő piacokon tapasztalható piacfelügyeleti megközelítésekkel, valamint a pénzügyi szervezetek tisztségviselőinek alkalmassági és megbízhatósági értékelésével foglalkoztak – folyamatosan részt vett a Felügyelet, illetve az EMC kérdőíves felmérésében – amely a jelenlegi pénzügyi válság feltörekvő gazdaságokra kifejtett hatásával foglalkozott – is részt vállalt.

Az elmúlt évek során a stratégiai prioritások átrendeződésével, hazánk Európai Unió csatlakozásával a munkacsoportokban való részvételünk intenzitása csökkent. Jelenleg a PSZÁF szerepvállalása az egyik munkacsoport munkájában, illetve az éves közgyűlésen történő részvételre korlátozódik. Elsődleges célunk lehet, hogy az EMC munkacsoportjaiban való jövőbeni aktívabb részvételünket, a Technical Committee adott munkacsoportjaiban történő szerepvállalásunk váltsa fel.

Nemzetközi Biztosítási Felügyelő-hatóságok Szövetsége (IAIS)

Az 1994-ben alakult International Association of Insurance Supervisors (IAIS) a világ közel 140 országa csaknem 190 joghatóságának biztosításfelügyelőit tömörítő szakmai szervezet. Célja:

- biztosításfelügyeleti és szabályozási nemzetközi standardok kidolgozása,
- a biztosításfelügyelet közötti együttműködés elősegítése,

- tagjainak képzése,
- a többi pénzügyi szektor felügyeleteivel és nemzetközi pénzügyi intézményekkel együttműködve a nemzetközi pénzügyi stabilitás elősegítése.

Munkájában több mint 120 megfigyelő képviseli a szakmai szövetségeket, nagy biztosító- és viszontbiztosító társaságokat, tanácsadókat és nemzetközi pénzügyi szervezeteket.

A PSZÁF, illetve egyik jogelődje alapító tagja a szövetségnek.

A szövetség négy főbizottsága közül a Felügyelet háromnak a munkájában részt vesz. Az Executive Committee-ban a közép- és kelet-európai régió képviselőjét 2006 óta a PSZÁF látja el, mandátuma 2010 októberében jár le. A Technical Committee-ban a Felügyelet munkatársa közvetlenül részt vesz az albizottságok által kidolgozott standardok elfogadásában. Az Implementation Committee-ban a Felügyelet képviselője alelnökként a standardok elterjesztésében, a szervezet oktatási stratégiájának kidolgozásában jutott irányító szerephez.

Az albizottságok és munkacsoportok közül a Felügyelet munkatársa töltötte be az év végéig az IAIS és az International Organisation of Pension Supervisors (IOPS) standardalkotási munkájának összehangolásával megbízott Pension Coordination Group elnöke funkcióját.

Aktív részt vállalt a Felügyelet továbbá az IAIS jogi adatbázisának kidolgozásáért, karbantartásáért és továbbfejlesztéséért felelős Insurance Laws, Regulations, Practices and Standards Subcommittee munkájában, a biztosítási csalások elleni útmutatások kidolgozásával foglalkozó Insurance Fraud Subcommittee, valamint az IAIS oktatási programjairól döntést hozó Implementation Activities Approval Subcommittee munkájában.

A Felügyelet rendszeresen kifejtette véleményét, megküldte módosítási javaslatait a standardok és útmutatók kidolgozása folyamatának fontos részét képező konzultáció során és válaszolt a standardalkotó munkát előkészítő, valamint az implementálást elősegítő képzések iránti igényt felmérő kérdőívekre.

Az IAIS a felügyeletek közötti együttműködés elősegítése érdekében Multilaterális Memorandum of Understanding-et (MMoU) dolgozott ki. A csatlakozni kívánó országoknak a bizalmas információ kezelésére vonatkozó szabályozását értékelő szakértői csoportba a Felügyelet is delegált munkatársat, akinek az első csoport értékelésében végzett munkáját külön is kiemelték.

Pénztárfelügyelők Nemzetközi Szervezete (IOPS)

Az IOPS a nyugdíjpénztári felügyelők/felügyeletek világszervezete, amely minden földrészre kiterjedő tagsággal rendelkezik, a tagországok száma jelenleg meghaladja az ötvenet.

A PSZÁF megalakulástól kezdve részt vesz a szervezet munkájában, 2005-től kezdve tagja a szervezet irányító testületének, az Executive Committee-nek, ezt a tagságot 2008-

ban újította meg a közgyűlés. Ezzel a közép-kelet-európai térséget jelenleg egyedül képviseljük az irányító testületben.

Az IOPS tevékenysége:

- a különböző nyugdíjrendszerek eltéréseit figyelembe vevő sztenderdek kidolgozása,
- globális fórumok, workshop-ok szervezése a nyugdíjpénztári kérdések megvitatására, tapasztalatcserére,
- részvétel a különböző nemzetközi szervezetek nyugdíjpénztárakkal kapcsolatos tevékenységében, beleértve a statisztikai célú adatgyűjtést és elemzést célzó közös munkát,
- tanulmányok készítése és publikálása.

Az IOPS szakmai munkáját projekteken keresztül szervezi, a projektek eredményeinek, továbbfejlesztési irányainak megvitatására elsősorban az ülések szolgálnak. Évente kétszer tart ülést a szervezet, 2009-ben júliusban és októberben került erre sor. Az ülések közötti aktív véleménycserét a titkárság szervezi e-mail-eken keresztül.

Jelenleg az IOPS az a szervezet, melyben a részvétel nyugdíjpénztári kérdésekben a PSZÁF számára a legnagyobb információhaszonnal jár, tekintettel arra, hogy a pénztári formák teljes spektruma megjelenik (DB és DC rendszerek, munkáltatói és személyes nyugdíjak), és a projektek a pénztárfelügyelés minden aspektusára kiterjednek. Másik vetülete a tagságnak, hogy a rendszeresen tartott prezentációk, az átadott anyagok növelik a Felügyelet reputációját.

Bázei Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS)

A BCBS a legrégebbi és legtekintélyesebb standard alkotók közé tartozik, tagjai a legnagyobb gazdaságok központi bankjainak és – adott esetben – felügyeletének képviselői. A magyar felügyelet nem tagja a kizárólag meghívásos alapon működő BCBS-nek, de a szervezet főtitkára július 20-án kelt levelében megkereste a PSZÁF-ot, hogy az újonnan felállítandó Basel Consultatív Group-ba delegáljon képviselőt. Ez egyrészt a magyar bankrendszer fejlettségének és regionális jelentőségének tulajdonítható, hiszen a térség országai közül csak nálunk van regionális jelentőségű banknak központja, továbbá a PSZÁF nemzetközi aktivitásának és elismertségének is, amit a testvér szervezetekben fejt ki. Az új csoport egyaránt foglalkozik a sztenderdek alkalmazásának, a prudenciális szabályozás fejlesztésének, valamint az egyes országok piacainak és szabályozásnak fejlődési kérdéseivel.

Közép- és Kelet-Európai bankfelügyelők Csoportja

1991-ben Budapesten jött létre a szervezet, amelynek jelenleg 21 tagja van. A BCBS-el szorosán együttműködik, mind konferenciái, mind képzései az aktuális szabályozási és piaci fejleményekkel foglalkoznak. A magyar felügyelet alapító tagként aktív szerepet játszik a szervezetben. 2009-ben a XXII. konferenciára Minszkben került sor május 26-28 között, ahol a bankfelügyelés a pénzügyi válság körülményei között és az bázei tőkeegyezmény gyakorlati alkalmazásának kérdései voltak a témák. A szeptembe4r 2-4

között tartott szemináriumon a 2-es pillér (tőkekövetelmény számításra szolgáló modellek felügyeleti felülvizsgálata) volt a téma.

Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)

Working Party on Private Pensions (WPPP): A PSZÁF a megalakulástól kezdve részt vesz a munkájában. Mivel az EU égisze alatt nincs olyan szervezet, amely a magyar nyugdíjrendszereket is érintő témákban kompetens lenne, (a CEIOPS hatásköre foglalkoztatói nyugdíjrendszerekre terjed ki, ilyen intézmény azonban egyelőre nincs Magyarországon, bár a törvényi feltételei fennállnak és voltak kezdeményezések is) az IOPS mellett ez az egyetlen olyan nemzetközi bizottság, amelynek napirendjén a magyar nyugdíjpénztárakat, illetve azok felügyeletét érintő releváns témák szerepelnek. Az üléseken formálisan és informálisan elhangzottak folyamatosan beépülnek a felügyeleti munkába, legyen az szemlélet, vagy konkrét jogszabályi megvalósítás (pl. választható portfóliós rendszer, járadékszabályozás, tagoknak információnyújtás).

2009 tavaszán a PSZÁF képviselője felkérést kapott, hogy legyen az OECD-hez csatlakozni kívánó Szlovénia csatlakozási dokumentumainak egyik fő értékelője, ami a 2009 tavaszi, nyári, illetve téli üléseken a szlovén nyugdíjrendszer, illetve felügyeleti rendszer véleményezését illetően öltött testet. Ennek a megbízásnak a PSZÁF számára reputációs szempontú jelentősége van. A válsághelyzet elemzése a WPPP 2009-es munkájában is kiemelt szerepet kapott.

Committee on Financial Markets (CMF): a pénzügyi piacokkal, azon belül is a bankrendszer, értékpapírpiacok és derivatív piacok főbb folyamataival foglalkozó nemzetközi munkabizottság. A bizottság a döntéshozók nemzetközi hálózatának része, amely a nemzetközi pénzügyi rendszerben zajló folyamatokat a nemzetközi együttműködés és a pénzügyi szabályozás kompatibilitásának megteremtése érdekében követi nyomon. A CMF mandátuma kellőképpen rugalmas, így minden egyes évente két-három alkalommal megtartandó ülésen lehetőség van tevékenységét a változó nemzetközi körülményekhez és szabályozói igényekhez igazítani. Mindezen munkában a CMF nem csak az állandó tagok, hanem a pénzügyi piacok szereplőinek, az OECD más tematikus bizottságainak részvételére és munkájára is támaszkodik.

Insurance and Private Pensions Committee (IPPC) - Working Party of Governmental Experts on Insurance (WPGEI): Az OECD Biztosítási és Magánnyugdíj Bizottság (IPPC), illetve az alá tartozó biztosítási kérdésekkel foglalkozó WPGEI munkacsoport két ülést tartott 2009 folyamán, az elsőt tavasszal, a másodikat december elején. Az ülések fő témája a pénzügyi krízisnek a biztosítási szektorra gyakorolt hatása, a főbb nemzetközi trendek, kockázatok bemutatása volt, kiemelve az egyes országokra jellemző, így a magyar sajátosságokat is. A Bizottság az előbbiekről összegző jelentést adott ki. A dokumentum alapját képező statisztikai felmérést szolgáló két kérdőív kitöltésében a PSZÁF is részt vett. A jelentés kilenc pontban foglalta össze az IPPC által tett koncepcionális javaslatokat, kiemelve a felügyeleti szempont súlyának növekedését, a hatékony, preventív jellegű és a kockázatokat végigkövető felügyelés és a megfelelő szabályozás fontosságát.

Emellett folytatódott a 2008-ban megkezdett WGPEI tagfelvételi eljárás, valamint tárgyalásra került a fogyasztók oktatásának napirendi pontja és a következő évek IPPC munkaprogramja.

Az Európa Tanács pénzmosás- és terrorizmus finanszírozása ellenes fellépést vizsgáló bizottsága: A pénzmosás- és terrorizmus finanszírozása elleni fellépés legfontosabb szerve a Financial Action Task Force (FATF), amelynek regionális szerveként működik az Európa Tanács szakértői bizottsága (MONEYVAL). A szervezet kölcsönös értékeléseket végez a tagjai körében, képzéseket folytat, valamint a legújabb trendek felmérésére tipológiákat ad ki. Magyarország szempontjából jelentős esemény, hogy az ország említett rendszereinek (jogi-, igazságszolgáltatási-, bűnüldözési- és felügyeleti) értékelési folyamata 2009-ben megkezdődött és várhatóan 2009-ben zárul. Mivel a pénzügyi szektor és annak felügyeleti szerve kiemelkedő fontosságú a rendszer egésze szempontjából, ezért a PSZÁF is kulcsfontosságú szereplője a folyamatnak.

International Network on Financial Education (INFE): Az OECD 2008 januárjában megalakult, pénzügyi kultúra terjesztésével foglalkozó külön divíziója/hálózata az INFE 2009-ben is folytatta tevékenységét. A Felügyelet tagja a hálózatnak, és ezen belül az INFE tanácsadó szervének az Advisory Boardnak is. Az idei év munkáját meghatározta a pénzügyi válság, amelynek hatására az INFE az Advisory Board véleményezésével összeállított egy kérdőívet a pénzügyi kultúra és a válság összefüggéseiről. A tagoktól beérkező válaszok alapján egy ajánlástervezetet készített a pénzügyi oktatás és a krízis tárgyában, amit a tagok az INFE harmadik, májusban, Párizsban megrendezett ülésén vitattak meg. Itt a Felügyelet részéről előadtuk, hogy a pénzügyi oktatás fejlesztésén belül külön figyelmet kell szentelni a pénzügyi közvetítő rendszer – így az ügynökök, ügyintézők – képzettségére.

Az INFE-n belül három munkacsoport is létrejött, ezek munkájában a pénzügyi kulturáltság mérésére vonatkozó kérdőív megválaszolásával, valamint a biztosításközvetítők képzésével kapcsolatos ajánlástervezet véleményezésével vettünk részt. Az együttműködés részeként frissültek a hálózat honlapján a Felügyelet pénzügyi kultúra fejlesztésével kapcsolatos tevékenységére vonatkozó információkat.

Az OECD pénzügyi kultúra szekciója decemberben tartotta negyedik ülését, amelyet megelőzően a Szervezet által küldött kérdőívek megválaszolásával ismertettük a Felügyelet által támogatott aktuálisan futó pénzügyi ismereteket terjesztő programokat, kezdeményezéseket, valamint a hazai pénzügyi tárgyú vitarendezés mikéntjét.

Az INFE munkájáról és az azzal kapcsolatos hazai teendőkről a Felügyelet hivatalos levélben tájékoztatta az Oktatási és Kulturális Minisztérium közoktatásért felelős szakállamtitkárát, kérve aktív együttműködését a pénzügyi kultúra fejlesztésében.

VI. Szabályozó eszközök

1. Ajánlások

A Felügyelet jogalkalmazási gyakorlatának alapjait ismertető, nem kötelező jogi érvényű iránymutatások közül 2009-ben a két legfontosabb az ajánlás és a vezetői körlevél.

Ezeknek a dokumentumoknak a hatálya a Felügyelet feladatkörébe tartozó ágazati törvények hatálya alá tartozó szervezetekre, és személyekre terjed ki.

2009 során a Felügyelet ajánlást adott ki az internet-biztonsági kockázatokról.

Ajánlás az internet-biztonsági kockázatokról

Évek óta megfigyelhető az interneten keresztül nyújtott pénzügyi szolgáltatások egyre dinamikusabb térhódítása világszerte, így Magyarországon is. Ennek nyilvánvaló oka, hogy az internetes pénzügyi szolgáltatások költséghatékonyak és kényelmesek mind a szolgáltatók, mind az ügyfelek számára.

Minél több tranzakciót, nagyobb forgalmat vonz azonban magához az internetes csatorna, annál inkább csábítóvá válik a jól szervezett, technikailag képzett, multinacionális bűnözői körök számára. A folyamattal kapcsolatban a Felügyelet felméréseket végzett, és konzultált a felügyelt intézményekkel, valamint a társhatóságokkal. A felmérésekből kiderült, hogy az interneten keresztül szolgáltatást nyújtó pénzügyi szervezetek nem elég felkészültek az internetes fenyegetésekre. A Felügyelet ennek elősegítése érdekében adta ki ajánlását.

Az ajánlásban rögzítettek szerint a Felügyelet elvárja, hogy a pénzügyi szervezet rendszeres időközönként, de legalább két évente végezzen az internet-biztonsági kockázatokra kiterjedő belső felmérést. Az internet-biztonsági szempontból kiemelt kockázatúnak minősülő tevékenységek esetében a kockázatértékelését két évnél rövidebb időszakonként is célszerű elvégezni. Az internetes fenyegetések elleni védekezés fő eszközeit a biztonsági koncepcióban, illetve belső eljárásrendekben kell részletezni, a nemzetközi szakirodalom folyamatos figyelése mellett. Az internetes szolgáltatásnyújtást végző alkalmazottak számára az internet biztonságával kapcsolatban megfelelő oktatási és továbbfejlesztési rendszert kell kialakítani. Az internet biztonsági rendszernek át kell fognia az adatok bizalmassága, a rendszer sérthetlensége, a rendszer elérhetősége, az ügyfél és tranzakció hitelessége, valamint az ügyfél és ügyfél azonosítók védelme témaköröket.

Az ajánláshoz további mellékletek is kapcsolódnak az interneten keresztül nyújtott pénzügyi szolgáltatások terjedéséről, a pénzügyi szervezetek által az interneten keresztül nyújtott szolgáltatásokról, a pénzügyi szervezetek interneten keresztül nyújtott szolgáltatásait veszélyeztető internetbiztonsági fenyegetésekről, a pénzügyi szervezetek tájékoztatási kötelezettségéről az általa nyújtott internetes szolgáltatásokkal kapcsolatban valamint a témakörben elérhető nemzetközi szakirodalomról.

2. Vezetői körlevelek

2009-ben az alábbi vezetői körlevelek kiadására került sor:

- a Felügyelet panaszkezelési eljárását érintő 2010. január 1-jén hatályba lépő jogszabályváltozásokról,
- a betétbiztosítást érintő 2010. január 1-jén hatályba lépő jogszabályváltozásokról, és az azok kapcsán felmerülő hitelintézeti feladatokról

- a kgfb flotta szerződések díjainak közzététele és a kgfb flotta szerződések kezelése területén elvárt magatartásról,
- a gépjármű-finanszírozást nyújtó pénzügyi intézmények számára,
- a hibás adattartalmú banki igazolások kiadásából fakadó kockázatokról, valamint a hitelintézetek által kibocsátott banki igazolások adattartalmának jogszabályi megfelelőségéről,
- a devizaalapú hitelek törlesztésében bekövetkezett változások esetén az ügyfeleknek adandó tájékoztatásról,
- a devizaalapú hitelek törlesztése kapcsán az ügyfelekre nehezedő terhek mérséklésével kapcsolatban a hitelintézetektől elvárt magatartásról,
- a biztosítók helyzetének megerősítését célzó elvárt magatartásról,
- a nyugdíjpénztárak tagok felé történő tájékoztatásának tartalmáról,
- a hitelintézetek helyzetének megerősítését célzó elvárt magatartásról,
- valamennyi hitelintézet, pénzügyi vállalkozás, befektetési vállalkozás és biztosító részére,
- az ingatlanalapot és az ingatlanalapba fektető befektetési alapot kezelő befektetési alapkezelők részére,
- a short selling ügyletekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség hatályban tartásáról.

Vezetői körlevél a devizaalapú hitelek törlesztése kapcsán az ügyfelekre nehezedő terhek mérséklésével kapcsolatban a hitelintézetektől elvárt magatartásról

A devizaalapú hitelezés területén tapasztalható kedvezőtlen változások hatékony kezelése érdekében a Felügyelet 2009 áprilisában a hitelintézeteket a devizaalapú hitelek törlesztése kapcsán az ügyfelekre nehezedő terhek mérséklésével kapcsolatban a hitelintézetektől elvárt magatartásról szóló vezetői körlevéllel kereste meg. Ebben nyomatékosította elvárásait annak érdekében, hogy a szolgáltatók maximális rugalmassággal és ügyfélbarát hozzáállással segítsék a bajba jutott adósokat. Ennek érdekében a Felügyelet számos intézkedés megtételére hívta fel a hitelintézetek figyelmét, melyek között szerepel, hogy

- az ügyintézőiket/ügyfélszolgálati munkatársaikat külön oktatással készítsék fel az igénybe vehető megoldásokra,
- az ügyintézők törekedjenek arra, hogy minél több alternatív megoldást vázoljanak fel a nehézségekkel küzdő ügyfelek számára,
- a kialakított áthidaló lehetőségekről – azok gyakorlati igénybevehetősége érdekében – az ügyfeleket kellő nyilvánossággal és részletezettségben tájékoztassák,
- a fogyasztói döntés kockázatának csökkentése érdekében célzott tájékoztató levelek, információs füzet és egyéb kommunikációs anyagokkal lássák el az érdeklődőket.

Vezetői körlevél a devizaalapú hitelek törlesztésében bekövetkezett változások esetén az ügyfeleknek adandó tájékoztatásról

A devizaalapú hitelek törlesztésében bekövetkezett változások esetén az ügyfeleknek adandó tájékoztatásról szóló vezetői körlevélben a Felügyelet szempontokat kívánt adni a fogyasztók pontos, közérthető és megfelelő tájékoztatásához, és kiemelte azokat az információkat, amelyek ismertetését alapvető fontosságúnak tartja. Így a Felügyelet

elveket fogalmazott meg arra, hogy a pénzügyi intézmények ügyfél-tájékoztatása során mire térjenek ki. Így például arra, hogy

- tegyék transzparensse (sajtóközleményben, honlapjukon, vagy szóbeli tájékoztatás alkalmával) és alaposan részletezzék azon közgazdasági és piaci indokokat, melyek a kamat, illetve a törlesztő részlet emelkedéséhez vezetnek,
- a kamat, illetve a törlesztő részlet számítási módjának bemutatása mellett, tegyék átláthatóvá azt is, hogy milyen forrásköltségekkel számolnak (sajtóközleményben, honlapjukon, vagy szóbeli tájékoztatás alkalmával),
- mutassák be közérthetően a törlesztő részletek alkotó elemeit, felbontását,
- mutassák be kalkulátor, törlesztési tábla segítségével, példával illusztrálva vagy egyéb átlátható módon a kamat, a törlesztő részlet emelkedésének okát,
- adjanak személyre szabott, egyéni tájékoztatást ügyfeleiknek a törlesztő részlet könnyítésére szolgáló lehetőségekről,
- hívják fel az ügyfél figyelmét arra, hogy a futamidő meghosszabbítása esetén a törlesztő részlet nem csökken azzal arányosan, tekintettel arra, hogy a hosszabb futamidő miatt a fizetendő hiteldíj is megnövekszik. Különösen fontos ez a tájékoztatás az annuitásos törlesztésű hitel futamidejének meghosszabbításával kapcsolatban, hiszen az annuitásos számítási mód esetén a törlesztő részlet kezdetben nagyobb arányban tartalmazza a hiteldíjat, mint magát a tőketartozást,
- ajánlott, hogy ezen esetekben példával illusztrálják a törlesztő részlet alakulását.

Vezetői körlevél a Felügyelet panaszkezelési eljárását érintő 2010. január 1-jén hatályba lépő jogszabályváltozásokról

A körlevélben a Felügyelet felhívta a pénzügyi szervezetek figyelmét arra, hogy a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletének hatékonyabbá tételéhez szükséges egyes törvénymódosításokról szóló 2009. december 14. napján elfogadott törvény 2010. január 1-jétől jelentősen átalakítja a Felügyelet panaszok kezelését szabályozó eljárását. A Felügyelet e körlevélben ismertette az új eljárási szabályokat, valamint a körlevél mellékletében példalozó jelleggel gyűjtötte össze a fogyasztóvédelmi eljárásban vizsgálható fogyasztóvédelmi rendelkezések körét.

3. Módszertani útmutatók

Az ajánlások mellett a pénzügyi piacok stabilitásának megőrzését, illetve a pénzügyi szervezetek ügyfeleinek alapvető érdekeit szolgálják a módszertani útmutatók. A tárgyidőszakban az alábbi tartalmú módszertani útmutatók jelentek meg:

- a magánnyugdíjpénztárak közötti átlépésekre vonatkozóan,
- a 45/2008. (XII.31.) PM rendeletben előírt felügyeleti jelentések elkészítéséhez,
- a pénzügyi vállalkozások adatszolgáltatási kötelezettségéről szóló 46/2008. (XII.31.) PM rendeletben előírt jelentések kitöltéséhez,
- a független biztosításközvetítők (alkuszok vagy többes ügynökök) adatszolgáltatási kötelezettségéről szóló 42/2008. (XII.31.) PM rendeletben előírt jelentések elkészítéséhez,
- a biztosítók adatszolgáltatási kötelezettségéről szóló 49/2008. (XII.31.) PM rendeletben előírt jelentések elkészítéséhez,

- a befektetési alapkezelő és a befektetési alap adatszolgáltatási kötelezettségéről szóló 47/2008. (XII.31.) PM rendeletben előírt jelentések elkészítéséhez.

Módszertani útmutató a magánnyugdíjpénztárak közötti átlépésekre vonatkozóan

Az Mnytv. 2009 júliusában hatályba lépett módosítása szerint a pénztártag átlépésére, a tag erre irányuló írásbeli bejelentése alapján, a törvényben rögzített feltételek fennállása, valamint a Felügyelet által kiadott, az átlépéssel kapcsolatos ismeretekre vonatkozó módszertani útmutató átvételének aláírással történő igazolása esetén kerül sor. A Felügyelet ennek megfelelően jelentette meg módszertani útmutatóját, amelyben összefoglalta az átlépéssel kapcsolatos eljárási szabályokat, ezen belül részleteiben az átlépés kezdeményezése, a tagsági jogviszony megszűnésének napja az átadó pénztárban, az átlépési szándék akadályai, visszavonásának lehetősége, a tagi követelés átutalása, az átlépéshez kapcsolódó költségek, díjak, valamint a tagsági jogviszony kezdetének napja az átvevő pénztárban témákat. A módszertani útmutató a pénztártagok számára összefoglalja az átlépéssel kapcsolatos előnyöket és kockázatokat. Segítséget ad az átadó és az átvevő pénztár teljesítményének összehasonlításához, megadja az ehhez szükséges adatok elérhetőségét, illetve részletes tájékoztatást ad a hozamgarantált tőkével kapcsolatos, 2010. január 1-jétől hatályos jogszabályi rendelkezésekről.

4. Irányelvek

A magánnyugdíjpénztárak tevékenységéhez kapcsolódó biztosításmatematikai és pénzügyi tervezési szabályokról, valamint a szolgáltatási szabályzatra és a tartalékok kezelésére vonatkozó előírásokról szóló 170/1997. (X. 6.) kormányrendelet ad felhatalmazást a Felügyelet részére arra, hogy a magánnyugdíjpénztárak aktuáriusi értékelése egyes részeinek formátumára, annak kitöltésére vonatkozóan, valamint a biztosításmatematikai statisztikai jelentésre vonatkozóan irányelveket tegyen közzé.

Irányelv a magánnyugdíjpénztárak biztosításmatematikai statisztikai jelentése ajánlott formátumára, annak kitöltésére vonatkozóan

Az Mnytv. valamint az ahhoz kapcsolódó kormányrendeletek alapján a magánnyugdíjpénztáraknak – az aktuáriusi értékelés mellékleteként – biztosításmatematikai statisztikai jelentést kell készítenie. A Felügyelet ennek alapján tette közzé az irányelvét. Az irányelv célja, hogy biztosítsa a magánnyugdíjpénztári biztosításmatematikai statisztikai jelentések összehasonlíthatóságát, adatainak egységes értelmezését, valamint hogy segítse az egyes magánnyugdíjpénztárak, illetve a teljes magánnyugdíjpénztári rendszerre jellemző ismérvek kimutatását, az esetlegesen szükséges speciális halandósági (és egyéb kiválási) táblák létrehozását, illetve a pénztárak által definiált saját táblák ellenőrzéséhez szükséges adatbázis felépítését.

A PSZÁF MINT INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSE

I. A felügyeleti rendszer hazai és nemzetközi újraértelmezése

1. Az új PSZÁF-törvény és a felügyeleti átszervezés

A pénzügyi válság megmutatta, hogy erősíteni kell a pénzügyi szektor felügyeletét, ezért a kormány a függetlenebb pénzügyi felügyelés, az ellenőrzés hatékonyságának és a hatóságok együttműködésének javítása érdekében több ágazati törvényt módosító javaslatcsomagot fogadott el és terjesztett a Parlament elé. A Felügyelet függetlenségének megerősödése, a felügyeleti eszköztár bővülése, a fogyasztóvédelmi jogositványok kiterjesztése, a rendszer- és intézményi kockázatok felügyelésének összehangolása és az MNB pénzügyi stabilitási jogkörének kiszélesítése mellett, a 2010. január 1-én hatályba lépett pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletét megerősítő törvénycsomag eredményeként a Felügyelet közvetlenül az Országgyűlésnek beszámoló, autonóm államigazgatási szerv lett.

A kibővült felügyelési eszköztárnak köszönhetően a Felügyelet megelőző intézkedéseket hozhat és szigorú bírságokat szabhat, amelyek értékhatára 100 ezer forinttól 2 milliárd forintig terjedhet. A pénzügyi ágazati törvények fogyasztóvédelmi (pl. panaszkezelési) eljárásrendjeinek részletes szabályozása mellett, az ügyfélvédelmi jogkör kiszélesedésével a Felügyelet a pénzügyi intézmények elsődleges fogyasztóvédelmi hatóságává vált. Az ügyfélbejelentéseken alapuló eljárások az egyedi jogsértésekkel szembeni hatékonyabb fellépés érdekében hatósági eljárásoknak minősülnek, a fogyasztók széles körének jelentős vagyoni hátrányt okozó jogsértések esetén kiszabható fogyasztóvédelmi hatósági bírság maximális értéke 2 milliárd forintra emelkedett. E szankció a lakossági hitelezés biztonságát szolgáló Magatartási Kódex kötelezettségeinek megsértése esetén is alkalmazható. A pénzügyi szolgáltatók működésének átláthatósága érdekében a Felügyelet köteles a felügyelt szervezetekre, személyekre vonatkozó összes határozatát közzétenni a honlapján.

A pénzügyi felügyelő intézmények közötti hatékony együttműködés szerepét a Pénzügyi Stabilitási Tanács (PST) látja el, amely a felügyelés és az ellenőrzés összehangolásának feladatán túl jogszabályalkotást/intézkedést is kezdeményezhet. A 3 tagú tanácsot a pénzügyi stabilitás biztosításában kiemelt szerepet játszó intézmények, a PM, az MNB és a PSZÁF első számú vezetői alkotják, létrehozása többletkiadással nem jár, titkársági teendőit a Felügyelet látja el. A PST havonta ülésezik, üléseinek összefoglalóját (az ülést követő 5 munkanapon belül) a Felügyelet honlapján közzéteszi.

Az új jogszabályok alapján a Felügyelet 2010 januárjában szervezeti átalakításokat hajtott végre. Ennek eredményeként átláthatóbb, egyszerűbb és olcsóbb állami intézmény jött létre, képessé válva az életbe lépett jogszabályok adta többletfeladatok elvégzésére, a pénzügyi piacok, az ügyfelek biztonságának szavatolására és a fogyasztók érdekeinek hatékonyabb védelmére. A Felügyelet státusz-törvényének (Psztv.) módosítása felszámolta a korábbi kétszintű (külön stratégiai és operatív) irányítási struktúrát. A főigazgatói és

főigazgató-helyettesi státuszok, továbbá az FT (összesen 7 felsővezetői pozíció) megszűnt.

A hatóság megerősített fogyasztóvédelmi jogosítványai a Felügyelet új szervezeti struktúrájában is világosan tükröződnek. Az egyértelmű felsővezetői felelősségvállalás és számonkérhetőség elérése érdekében a Felügyelet irányításáért egy személyben az elnök felel, akinek munkáját, a felügyeleti szakterületekért, továbbá – a Parlament döntése alapján – a fogyasztóvédelemért és piacellenőrzésért felelős alelnökök segítik.

A 2010 januárjában, első lépésként kiadott új SZMSZ minden döntéshozói szinten átlátható és egyértelmű felelősségi rendszert hozott létre. A hivatali szervezet átalakítása során, az összevonások eredményeként az eddigi 46 helyett 37 szervezeti egység maradt, ami mintegy 20 százalékos csökkenést jelent. A vezetői megbízások száma a korábbi mintegy egyharmadára – 110-ről 39-re – csökkent, s ezzel párhuzamosan szűkült a különböző címeken adott juttatások köre is, jelentős költségcsökkenést eredményezve az állami szervezetenél.

A nem szorosan hatósági tevékenységet végző felügyeleti munkatársak a Ktv. hatálya alól – jelentősen csökkentve így a köztisztviselői létszámot – az Mtv. alá kerültek. A döntéshozatali folyamatot lényegesen felgyorsítja, hogy csökkent a vezetői szintek száma is. Így a főigazgatói és főigazgató-helyettesi pozíciók mellett a korábbi ügyvezető igazgatói szint is megszűnt. A hierarchia kialakításánál alapelv volt, hogy a vezető mellett kizárólag az kaphatott helyettesi megbízást, akinek tartalmilag önálló szakterületet kell irányítania, vezetői felelősséggel.¹⁹

2. Felkészülés az EU új pénzügyi felügyeleti hatóságaival való együttműködésre

2003 végén az Európai Unió működésének hatékonyabbá tételét szolgáló Lámfalussy folyamat keretében, az Európai Unió jogszabályainak minél egységesebb értelmezése, a felügyeleti gyakorlatok konvergenciájának elősegítése és a felügyelés általános színvonalának emelése érdekében az Európai Bizottság banki, biztosítási és értékpapír-piaci területeken működő bizottságokat hozott létre. A tanácsadó intézményekként stratégiai kérdéseket elemző, értékelő és javaslatokat tevő úgynevezett 3L3 bizottságok munkája a felügyeleti rendszeres felső szintű személyes kapcsolattartásán keresztül a rendszeres információ és véleménycsere lehetőségét teremtette meg.

A pénzügyi felügyeleti vezetők közül álló, Londonban, Frankfurtban és Párizsban székhellyel rendelkező 3L3 bizottságok az aktuális részproblémák megoldására számos saját szervezetükön belüli és – a mindhármukat érintő kérdésekben – bizottságok közötti szakértői munkacsoportot hoztak létre. A Felügyelet aktívan részt vesz mindegyik bizottság és a munkacsoportok jelentős részének tevékenységében, melynek eredményeként – köszönhetően a bizottságokban résztvevő munkatársak által megszerzett európai szintű gyakorlatnak – az EU új felügyeleti rendszerében való részvételre kellő számú képzett, a szaknyelvet elsajátított és az EU eljárásaiban járatos szakértő biztosítása nem jelent nehézséget a Felügyelet számára.

---

¹⁹ A Felügyelet struktúrájának átalakítása a közvélemény számára átlátható módon történt, az új SZMSZ 2010. január 8-a óta megtekinthető a Felügyelet honlapján.

A globális pénzügyi válság megoldásának keresése során 2008 októberében adott megbízást az Európai Bizottság a Jacques de Larosiére vezette bizottságnak, hogy dolgozza ki az EU pénzügyi szabályozásának és felügyeletének továbbfejlesztésére vonatkozó javaslatait. A 2009 februárjában közreadott jelentés legfontosabb javaslata – az EU szintű válságkezelés intézményének létrehozásán kívül - az volt, hogy a tanácsadó szerepű 3L3 bizottságokat alakítsák át önálló hatáskörrel rendelkező EU hatóságokká és hozzák létre belőlük az európai pénzügyi felügyeleti rendszert.

Az Európai Bizottság a hatóságokat létrehozó rendeletek tervezeteit széles körű nyilvános szakmai vita nyomán készítette el. Az Ecofin 2009. december 2-án hagyta jóvá a tervezetet, amely jelenleg az Európai Parlament előtt van. A Felügyelet kezdettől fogva figyelemmel kísérte, részletesen elemezte a téma alakulását továbbá – a rendelkezésére álló valamennyi közvetlen és közvetett csatornán – véleményt nyilvánított, javaslatokat tett az új rendszer leghatékonyabb, egyúttal a magyar érdekeknek legjobban megfelelő kialakítására. A Felügyelet belső szervezeti és működési rendjének átalakítása során áttekintette a 2010-ben várható előkészítő jellegű feladatok és a 2011-ben működésbe lépő rendszer igényeit.

Az EU felügyeleti rendszere a javaslat szerint a nemzeti pénzügyi felügyeletekből és az új hatóságokból áll. A hatóságok legfelső döntéshozó testületében (Board of Supervisors) minden nemzeti pénzügyi felügyelet vezetője részt vesz. Döntéseiket a hatóságok költségvetése, valamint a technikai rendelkezések és az útmutatók kérdésében minősített többséggel hozzák, úgy, hogy Magyarország szavazata 12-es súlyt kap. Minden más ügyben egyszerű többséggel születnek a döntések.

A bizottságok jelenlegi koordinációs, elemzési és szakmai ajánlás készítő feladatainak megtartása mellett az új hatóságok Európai Bizottság által javasolt legfontosabb feladat-és hatáskörei a következők:

- minden tagországban közvetlenül kötelező technikai előírások készítése azoknak az EU jogszabályoknak a végrehajtására, amelyek tételesen előírják, illetőleg megengedik ilyen előírások készítését. Az előírások tervezetét a hatóságok készítik, a döntéshozó testületeik fogadják el minősített többséggel és az Európai Bizottság hirdeti ki rendeletben,
- az EU jogszabályok végrehajtásának ellenőrzése a tagországi felügyeletek tevékenységében, végső esetben közvetlen utasítási joggal a felügyelt intézményeknek,
- döntőbíráskodás két felügyelet közti vita eldöntésekor, végső esetben ugyancsak közvetlen utasítási joggal a felügyelt intézményeknek,
- a nemzeti pénzügyi felügyeletek felhívása meghatározott együttes akciókra az Európai Bizottság által megállapított szükséghelyzetben,
- részvétel és információgyűjtés az Európai Gazdasági Térség nagy nemzetközi biztosítási, értékpapír és bankcsoportjai felügyeletében érdekelt országok felügyelői kollégiumainak ülésein,
- a nemzeti felügyeletek rendszeres értékelése,
- döntéshozatal EU-n kívüli országok pénzügyi és más kapcsolódó tárgyú jogszabályainak az EU jogszabályaival egyenértékűként kezeléséről,
- adatgyűjtés és központi adatbázis működtetése,
- a hitelminősítő intézetek felügyelete és a kiadott minősítések felfüggesztése vagy visszavonása,

- szükséghelyzetek kezelésében szoros együttműködés az EU makroprudenciális felügyeléséért felelős szervével, az ESRB-val, elsősorban adatszolgáltatással és az ESRB által kiadott figyelmeztetések és ajánlások végrehajtásával.

A hatóságok bármelyikének döntése ellen természetes és jogi személyek – így maguk a nemzeti felügyelet is – a független szakértőkből álló úgynevezett Fellebbviteli Tanácshoz fordulhatnak, amely két hónapon belül köteles döntést hozni. Az EU bíróságaihoz mind a hatóságok döntései, mind a Fellebbviteli Tanács határozatai ellen keresetet lehet benyújtani.

A hatóságok közti együttműködést az egyes hatóságok képviselőinek egymás döntéshozó testületeinek ülésein való részvétele és a három hatóság között a döntéshozó testületek elnökeiből létrehozandó Közös Bizottság biztosítja.

A jelenlegi ad hoc munkacsoportok közül azok, amelyek hosszabb lejáratú feladattal rendelkeznek, a döntéshozó testületek mellé rendelt állandó bizottságokká alakulnak.

A megnövekedett feladatok ellátására az új hatóságok – a bizottságok eddigi kis létszámú titkárságai helyett – jelentős létszámú apparátusokkal rendelkeznek majd. A működésük finanszírozása kisebb részben az EU költségvetéséből, nagyobb részben a nemzeti felügyelet befizetéseiből történik. A tervek szerint 2011 és 2013 között a tevékenységek kibontakozásával párhuzamosan folyamatosan nőnek a hatóságok kiadásai, egészen 60 millió euróig, amiből a magyar felügyeletre eső befizetési kötelezettség ekkor 1,2-1,3 millió euró lesz.

Az Európai Bizottságnak a rendeletek tervezetei szerint joga lesz a hatóságok által elkészített és elfogadott kötelező technikai rendelkezéseket átdolgozásra visszaküldeni a testületeknek, vagy saját hatáskörben átírni azokat. Az Európai Bizottság mindegyik hatóságban részt vesz, mind a döntéshozó testület, mind az annak munkáját előkészítő és a hatóság munkaszervezetének felügyeletét ellátó szűkebb (hattagú) grémium ülésein. Ez utóbbiban minden tagnak egy szavazata lesz és a jelenlévők egyszerű többségével hozza határozatait. Szükséghelyzet megállapítására az Európai Bizottság jogosult, amelyet ezt követően a hatóságoknak kezelniük kell.

Az együttműködés erősítése és a közös felügyeleti kultúra kialakítása érdekében rendszeres lesz a munkatársak néhány hónapra szóló cseréje a nemzeti felügyelet között és a hatóságokkal.

II. A Felügyelet működése

1. A Felügyeleti Tanács és a Hivatal működése

2009 folyamán 49 főigazgatói vezetői értekezletre és 59 FT ülésre került sor. Az FT és a főigazgató munkája során értékelte a pénzügyi szektorok teljesítményét, koordinálta a folyamatban lévő 8 nagybanki vizsgálat lebonyolítását, hasznosította a biztosítási- és a bank szektor piaci kockázati stressztesztjeinek eredményeit, kezdeményezte a jogszabályi változásoknak megfelelő új fogyasztóvédelmi stratégia kidolgozását, az ORFK-val

közösen együttműködés révén kialakította a pénzügyi visszaélések elleni hatékony fellépés kereteit, előkészítette a 2010. január 1-én hatályba lépett, a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletét megerősítő törvénycsomaggal kapcsolatos feladatok megvalósítását, továbbá ellenőrizte a nemzetközi felügyeleti integrációt célzó, az EU 3L3 bizottságai által közzétett sztxenderdeknek való megfelelést.

2. A felügyeleti erőforrások elosztásának alakulása

A 2009-re meghatározott felügyeleti prioritások, amennyiben azok jellege megengedi, a vizsgálatok során is érvényesülnek. Az I. negyedévben a megkezdett vizsgálatok 56 %-a, a II. negyedévben 87 %-a, a III. negyedévben 68 %-a, a IV. negyedévben pedig 84 %-a esetében képezte egy vagy több prioritás az ellenőrzés tárgyát. 2009 egészére vonatkozóan a prioritásokra vonatkozó vizsgálatok aránya 75% volt. A felügyeleti prioritások a prudenciális és piacfelügyeleti vizsgálatok során egyaránt jelen voltak.

A 2009. évet alapvetően a 8 legnagyobb bankcsoport fókuszált vizsgálatára való módszertani felkészülés és vizsgálatok végrehajtása jellemezte, ami azzal járt, hogy a vizsgálati tevékenység ez időszakban elsősorban az előző évben megkezdett vizsgálatok lezárására, illetve a felügyeleti prioritásokhoz kapcsolódó, a felkészülést nem veszélyeztető vizsgálatokra, illetve magára a fókuszált vizsgálat sorozatra irányult. A vizsgálatok a prudenciális és piacfelügyeleti terület széleskörű együttműködésének keretében zajlottak és zajlanak. A vizsgálatok 2009-ben összességében 86 486 szakértői óra kapacitást emésztettek fel. A vizsgálatok ütemezésével és jellegével összhangban megfigyelhető a vizsgálatok előkészítésére fordított kapacitások csökkenő, míg a tényleges vizsgálati szakaszra fordított kapacitások emelkedő tendenciája.

1. tábla: A helyszíni vizsgálatokra fordított szakértői kapacitások vizsgálati szakaszonkénti megoszlása

	2008		2009		2009 / 2008
	óra	megoszlás	óra	megoszlás	index
Előkészítés	6 604	11%	5 769	7%	87%
Vizsgálat	26 633	46%	45 652	53%	171%
Jelentés írás	15 474	27%	23 443	27%	151%
Lezárás	9 384	16%	11 622	13%	124%
Összesen	58 095	100%	86 486	100%	149%

III. Szervezetfejlesztés és belső szabályozás

1. Szervezetfejlesztés

A Felügyelet szervezetfejlesztési célkitűzései között változatlan szempont, hogy alkalmazza azokat a nemzetközileg elismert és alkalmazott szabványokat, melyek a felügyeleti tevékenységhez illeszkednek, és annak hatékonyságát elősegítik. A bevezetett

ISO 9001:2008 nemzetközi szabvány szerinti minőségirányítási rendszer, és az ISO/IEC 27001:2005 nemzetközi szabvány szerinti információbiztonsági irányítási rendszer is ezen célkitűzések eredményes teljesülését hivatott elősegíteni.

A szabványoknak megfelelő működést független nemzetközi tanúsító szervezet vizsgálja felül rendszeresen, erre 2009. februárjában került sor. Az audit eredménye alapján kiállított nemzetközi tanúsítványok igazolják, hogy a Felügyelet működése során a nemzetközi szabványok követelményeit teljesíti.

A minőségirányítási és információbiztonsági rendszerek alkalmazásával és az eredmények hasznosításával – mint az üzleti életben is alkalmazott irányítási eszközökkel – a Felügyelet elősegíti azokat a szándékokat, melyek a közigazgatás fejlesztését és a szolgáltató közigazgatás megteremtését célozzák.

Az elektronikus közszolgáltatásokról szóló törvényhez kapcsolódó, 2009. októberben megjelent kormányrendelet a Felügyelet részére is meghatározza az informatikai biztonság irányításának minőségirányítási követelményeit, és az alkalmazott információbiztonsági nemzetközi szabvány követelményeinek teljesülését várja el az érintett közigazgatási szereplőktől. E követelmények teljesítéséhez a több éve működő tanúsított információbiztonsági irányítási rendszer jelentősen hozzájárult.

2. Belső szabályozás

A Felügyelet belső működési folyamatait, eljárási rendjét, szabályait utasítások formájában szabályozza, melyek hatáskörtől függően vagy az FT elnöke, vagy a főigazgató aláírásával lépnek hatályba. 2009-ben az FT elnöke kiadásában 1 utasítás, míg a főigazgató kiadásában 23 utasítás kihirdetésére került sor.

A pénzügyminiszter jóváhagyását követően a FT elnöke 2009. februárjában adta ki a fejezeti kezelésű előirányzatok 2009. évi gazdálkodási szabályzatát.

Főigazgatói hatáskörben az új igényekhez igazodóan 9 új szabályozó dokumentum készült. Ezek egyrészt az alaptevékenységhez kapcsolódó felügyeleti eljárásokat egészítik ki, (például a Közzétételi Rendszer működtetését, a biztosításközvetítői hatósági képzéssel és vizsgával kapcsolatos feladatokat), másrészt a belső működést (például a kontrolling tevékenységet, az év közben bevezetett új intranet-internet rendszer működtetését, üzemeltetését) szabályozzák.

Az új utasítások kidolgozásával egyidejűleg folyamatosan haladt a már hatályos szabályzatok, eljárásrendek évközi felülvizsgálata, mely során 29 szabályozó dokumentumot aktualizálása történt meg. E tevékenység során 14 utasítás (például az Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat, a Felügyelet kiadmányozási rendje, Iratkezelési szabályzat, az engedélyezési és a felügyelési feladatokat szabályozó dokumentum) újbóli kiadására, illetve 15 további utasítás aktualizálására került sor.

IV. A belső kontroll rendszer

A Felügyelet belső kontrollrendszere a kockázatok kezelésére és a kontrollok működésének megfelelőségére vonatkozó tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely elősegíti azt, hogy a szervezet a stratégiai céljait elérje, a jogszabályokban előírt feladatait megvalósítsa. 2009-ben a Felügyelet belső kontroll rendszere a függetlenített belső ellenőrzésből, a szakmai ellenőrzésből, valamint a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzésből (FEUVE) állt. A Felügyelet a szabályzataiban olyan folyamatokat alakított ki és működtetett, melyek a szervezeten belül, a FEUVE által biztosították a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását. A szakmai ellenőrzési tevékenység kiterjedt a Felügyelet szakmai tevékenységének utólagos szabályszerűségi és megfelelőségi szempontú ellenőrzésére. A belső ellenőrzés független, tárgyilagos bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy a Felügyelet a működését fejlessze és eredményességét növelje. A belső kontroll rendszer működésének hatékonyságát segítették az EU 3L3 bizottságai által kezdeményezett önértékelések is.

A Felügyeleten 2009-ben nem volt olyan kiemelt jelentőségű szabálytalanság, amit az erről szóló eljárásrend alapján ki kellett volna vizsgálni. A kisebb jelentőségű szabálytalanságokat (figyelmetlenségből, hiányos szabályozásból eredő szabálytalanságok) korrigálták, a szabálytalanságkezelési eljárások hozzájárultak a feltárt hiányosságok újbóli előfordulásának megelőzéséhez. Jellemzően a belső szabályozások pontosításával valamennyi feltárt szabálytalanság kezelése hatékonyan megtörtént.

A belső ellenőrzés áttekintette és értékelte a felelősségi körébe tartozó szakterületek kockázatait, a kockázatok kezelését és beszámolt a kontrollok működéséről. A belső ellenőrzési vizsgálatok alapvetően azt igazolják, hogy a Felügyelet pénzügyi kontrolljai megfelelően szabályozottak és működésük is megfelel a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználására vonatkozó jogszabályi és belső szabályi előírásoknak. A vizsgálati tapasztalatok alapján a belső ellenőrzés megállapította, hogy valamennyi szakterület megfelelően ellátta kockázatkezelési feladatát, az ellenőrzési rendszer megfelelően működött, az intézkedéseket igénylő megállapításokra vonatkozóan az intézkedési tervek elkészültek. Jelentős előrelépés történt a követelések behajtása és a béregyeztetések rendszeressége terén.

1. Szakmai ellenőrzés

Bár a 2009. évi tervben szereplő szakmai vizsgálatok témái a preventív felügyelési tevékenység értékelését célozták meg, a szakmai ellenőrzési tevékenységnek rugalmasan alkalmazkodnia és reagálnia kellett azokra az eseményekre, amelyek a Felügyelet számára a tervek készítésekor nem voltak láthatóak, de jelentős kockázatot jelentettek.

Egy jelentős panaszügy kivizsgálása keretében a terület áttekintette azt, hogy a vizsgált panaszügy kapcsán folytatott felügyeleti eljárás megfelelt-e a hatályos jogszabályoknak és felügyeleti előírásoknak, az eljárás során a törvényben meghatározott határidőket betartották-e, a panaszkezelés hatékony és szakszerű volt-e, és a panasz kezelésének menete összhangban volt-e a Felügyelet fogyasztóvédelem területén kitűzött céljaival és értékeivel. A panaszüggyel kapcsolatos vizsgálat megállapította, hogy a panaszkezelés

területén az ügyfél elégedettség javítása és a határidők betartása érdekében az eljárások hatékonyságát növelő szervezési és vezetési intézkedésekre van szükség.

2. Belső ellenőrzés

A Belső ellenőrzési főosztály 2009. évi feladatai ellátása során a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003 (XI.26.) kormányrendeletnek az előírásai szerint járt el, belső ellenőrzési tervét kockázatelemzésre alapozta. A lefolytatott vizsgálatok tapasztalatai visszaigazolták a tervekészítést megelőzően végzett kockázatértékelés eredményét.

A 2009 évi belső ellenőrzési vizsgálatok kiterjedtek:

- a 2008. évi költségvetési beszámoló pénzügyi, szabályszerűségi ellenőrzésére,
- a 2009. I. félévi költségvetési beszámoló és a 2009. évi költségvetés pénzügyi szabályszerűségi ellenőrzésére,
- a FEUVE vizsgálatára,
- az illetményszámfejtéshez köthető folyamatok és dokumentumok vizsgálatára,
- a kontrolling rendszer működésének ellenőrzésére,
- a gazdálkodási kockázatok kezelésének ellenőrzésére,
- a bírságpénzek pályáztatásának vizsgálatára,
- a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó beszerzések jogszerűségének vizsgálatára.

A belső ellenőrzés az illetményszámfejtéssel, a bírságpályázatokkal és az iratkezeléssel kapcsolatban a vezetői ellenőrzés javításának szükségességére hívta fel a figyelmet.

3. A belső kontroll rendszer továbbfejlesztése

2010. január 1-től a Felügyeleten megszűnt a kétszintű vezetés, az átszervezéssel létrejött a Felügyelet elnökének közvetlen irányítása alá tartozó Ellenőrzési főosztály, amely teljes körűen, egységes rendszerben, a költségvetési szervek belső ellenőrzésére vonatkozó jogszabályoknak megfelelően látja el a belső és szakmai ellenőrzési feladatokat.

A Felügyelet a belső kontroll rendszerének fejlesztése során figyelembe veszi az államháztartási külső és belső ellenőrzést végző szervek által megfogalmazott ajánlásokat és javaslatokat. A belső kontroll rendszer továbbfejlesztése érdekében 2010 folyamán felülvizsgálják a Felügyelet kockázatkezelési keretrendszerét, ezen belül a kockázatértékelési és kockázatkezelési módszertant, valamint az Ellenőrzési főosztály által lefedett szakmai tevékenységi és gazdálkodási területek kockázatértékelését, amely átfogja a Felügyelet összes eljárását, szervezeti egységét, rendszerét és projektjét. Az éves ellenőrzési munkatervek és az egyes vizsgálati programok összeállításakor a kockázatértékelés eredményeinek fokozottabb érvényesítése a cél. A vezetés számára szükséges naprakész információk biztosítása érdekében a kockázati univerzum nyilvántartását, és ehhez kapcsolódóan a külső és belső ellenőrzések megállapításainak és az intézkedési tervek megvalósításának nyomon követését biztosító nyilvántartási rendszer korszerűbb informatikai háttérét is megvalósítják a tervek szerint.

V. Humánpolitika

A Felügyelet humánpolitikai tevékenységének célja, hogy olyan emberi erőforrást biztosítson a stratégiai célok elérése érdekében, amely rendelkezik mindazzal a tudással és kompetenciákkal, amelyek a jövő felügyeleti munkatársait jellemzik. Mindezek tudatában hatékony, a vezetés számára támasztott elvárásokat teljesítő humánpolitikai módszereket alkalmaz.

1. Humánerőforrás-gazdálkodás

A státuszon lévő aktív dolgozók létszáma – 2009. december 31-én – 442 fő, tartósan távol volt 31 fő, a be nem töltött állások száma 11 fő volt. A tartósan távollévők helyettesítésére további 25 fő munkatárs alkalmaztak. Az ösztöndíjas foglalkoztatottak száma december 31. napján 14 fő volt.

A státuszon lévő és a helyettesítő munkatársak 2009. december 31-ei záró létszáma 498 fő volt, melyből 479 fő köztisztviselő, 19 fő munkavállaló volt. Szakmai főtanácsadói illetve szakmai tanácsadói címmel 113 fő rendelkezett, a vezetői besorolásban 107 fő volt.

A Felügyeleten 2009. évben 40 fő létesített jogviszonyt, ebből 9 fő határozott időre, 31 fő határozatlan időre. A jogviszonyukat megszüntetők száma 31 fő volt, amelyből 4 fő prémium évek programba került, 5 fő a határozott idő lejártával, 16 fő közös megegyezéssel, 3 fő a próbaidő alatt, további 3 fő egyéb ok miatt távozott. A belső áthelyezések 19 főt érintettek.

2. Kompetenciák

A kompetencia a humánpolitikai tevékenység központi kategóriájává vált, a kompetencia rendszert az emberi erőforrás menedzsment valamennyi területén alkalmazza a Felügyelet, a kialakított kompetencia mátrix információt szolgáltat a vezetői döntésekhez.

A kompetencia alapú munkaköri rendszer munkakörönként határozza meg az elvárt ismeret, készség, képesség, attitűd elemeket, melyek beépültek a munkaköri leírásokba, továbbá felhasználják azokat a kiválasztás során.

Elkészült a Felügyelet munkatársainak általános és szakmai tudástérképe, amely az iskolai végzettséget, a szakirányú képezéseket, a nyelvtudás típusát, szintjét, valamint a pénzügyi gyakorlatot mutatja be.

A szakmai ismeretek feltérképezése hozzájárult ahhoz, hogy szakmailag kompetens munkaerő állt rendelkezésre a feladatok elvégzéséhez, a kiválasztásnál sikerült megtalálni a jól képzett, az adott feladat ellátására képes munkatársakat, lehetőség nyílt az erőforrás/tudás allokációra.

3. Képzés, fejlesztés

A Felügyelet 2009. évi kiemelt prioritásaira figyelemmel összeállított éves képzési-fejlesztési terv a teljesítményértékelések alkalmával megállapított egyéni fejlesztési-képzési szükségleteket, a szervezeti egységek igényeit tartalmazta.

Kiemelt jelentőségű a nyelvi képzés, tekintettel arra, hogy a Felügyeletnek feladatai ellátásához megfelelően képzett, nyelveket ismerő, hatékonyan és pontosan dolgozó, proaktívan gondolkodó munkaerőre van szüksége. 2009-ben a Felügyelet munkatársai közül 105 fő tanult idegen nyelvet.

4. Kiválasztási rendszer

A kiválasztási rendszer hozzájárult ahhoz, hogy a Felügyeleten rendelkezésre álljon a feladatok elvégzéséhez szükséges létszámú és kompetenciával rendelkező munkaerő. 2009-ben a kiválasztási rendszer keretében 20 álláspályázatot publikáltak, amelyből 2 vezetői pozícióra készült. A vezetői kiválasztás a KSZK koordinálásával történt, ösztöndíjas foglalkoztatásra 14 főt választottak ki.

5. Teljesítményértékelési rendszer

A kompetencia alapú teljesítményértékelési rendszer keretein belül a 2009. évi egyéni teljesítményfeladatok meghatározása és értékelése megtörtént. A teljesítményértékelésben minden munkakörnél a releváns kompetenciák – az általános, a munkakör-specifikus és a vezetői kompetenciák – jelentek meg. Jellemző, hogy a kompetenciák és a teljesítménykövetelmények egymáshoz rendelve jelennek meg a teljesítményértékelési rendszerben, ezért mind a kompetenciák, mind a követelmények értékelése támogatja a vezetőket e feladatuk ellátásában.

VI. Kommunikáció

1. Sajtó

A Felügyelet tájékoztatási kötelezettségének megfelelően elsősorban a sajtószóvivőn és a honlapon keresztül terjesztette a közérdekű információkat. 2009-ben is igen nagy, 4638 volt a felügyeleti sajtómegjelenések száma, ebből 797 alkalommal a sajtószóvivő személyes tájékoztatására, szereplésére tartottak igényt. Az év folyamán összesen 1179 sajtómegkeresést kapott a Felügyelet.

2009-ben a legfontosabb nyilvánosságot kapott események a Felügyelet fogyasztóvédelmi szerepének erősítéséhez és a Magatartási Kódexhez köthetők.

E mellett, több téma is hangsúlyosan jelent meg a sajtóban: a pénzügyi válság hatásai, a PSZÁF törvény változása, elnökváltás, a hitelintézetek egyoldalú szerződés módosítási gyakorlatának vizsgálata, a MOL részvények vásárlása miatt indított vizsgálat, a Soros Fund Management megbüntetése (489 millió forint), a „tulajdonos-bérlő-tulajdonos” program a lakáshiteleknek, ingatlanalapok helyzete, a nyugdíjpénztárak 2008. évi teljesítménye, az HSBC Bankra kiszabott felügyeleti bírság (80 millió forint), a MÁV ÁBE kapcsán tett felügyeleti intézkedések szakmai vizsgálata, a PSZÁF ügyfélszolgálatának megerősítése, az önrész nélküli autofinanszírozás, a hitelintézetektől elvárt magatartás a devizaalapú hitelek törlesztése kapcsán, a biztosítóktól elvárt magatartás, a nyugdíjpénztári tagok megfelelő tájékoztatása, a befektetési alapkezelők tájékoztatási kötelezettségei, az Athlon Zrt-vel kapcsolatos felügyeleti intézkedés, a rendőrség és a Felügyelet együttműködése a pénzügyi visszaélések megelőzéséért, a

Wabard Biztosító Zrt. termékterjesztésének felfüggesztése, a magán-nyugdíjpénztárak megbírságolása, tudnivalók a kgfb szabályok változásáról, a felelős hitelezés/hitelfelvétel a karácsonyi ünnepek előtt, a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe való visszalépés lehetősége, jogszabály-változás, a II. Felügyeleti Pénzügyi Konferencia, a pénzügyi szektor helyzete és kilátásai, a Felügyelet 2010. évre meghirdetett prioritásai.

A Felügyelet 2009-ben 12 sajtótájékoztatót és 2 sajtóbeszélgetést tartott, ezek témái: a MÁV ÁBE vizsgálat, a PSZÁF megerősítését célzó törvény, az uzorakölcsön, a pénztárak 2008.évi teljesítménye, a nyugdíjpénztári hozamok, az ingatlanalapok helyzete, a pénzügyi szektorok kockázatai és az ezek nyomán tett felügyeleti intézkedések, a pénzügyi közvetítők vizsgálata, a békéltető testületek, a pénzügyi fogyasztóvédelem megerősítése, a Magatartási Kódex, a GVH-NFH-PSZÁF együttműködés a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat ellen, a kgfb szabályok változása, az Egységes Euró Fizetési Övezet, a Teljes Költség Mutató a biztosítóknál, a PSZÁF és a Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete új fogyasztóvédelmi akciói, a pénzügyi szektor helyzete, kilátásai. A sajtótájékoztatók, sajtóbeszélgetések döntő többségénél hangsúlyos témaként szerepelt a pénzügyi fogyasztók segítése.

Megújult felügyeleti honlap

A Felügyelet új honlapja 2009. január végén indult. Az ennek keretében megvalósult új fogyasztóvédelmi aloldal kialakítása során cél volt a honlap átláthatóbbá, termékspecifikusabbá tétele, a fogyasztók hatékonyabb tájékoztatása érdekében.

A pénzügyi válság, a fogyasztók érdekeinek előtérbe helyezése sok tekintetben ráirányította a közvélemény figyelmét a Felügyeletre. A felügyeleti tájékoztatásoknak, megnyilatkozásoknak nagyobb súlya lett. A felügyeleti honlapon folyamatosan megjelentek a legfrissebb statisztikák, jelentések, termék-összehasonlító táblák, illetve a Felügyelet hírlevele havonta eljutott a piaci szeplőkhöz, a sajtóhoz. A Felügyelet külső kommunikációja folyamatosan támogatta a felügyeleti szakmai lépéseket, intézkedéseket, a határozatok és egyéb tájékoztatók közzétételét.

2. Fogyasztóknak szóló figyelemfelhívások

A kialakult pénzügyi válság következtében jelentősen megnövekedett a Felügyeletre érkező fogyasztói (telefonos, személyes, írásos) megkeresések száma. Erre való tekintettel a Felügyelet célszerűnek tartotta a felügyelt intézmények ügyfeleinek megfelelő, közérthető tájékoztatását nemcsak e megkeresésekre való válaszadás útján, hanem a Felügyelet honlapján közzétett tájékoztatók megjelentetésével is megvalósítani. Ennek érdekében a honlap fogyasztóvédelmi aloldalán 2009 elején létrejött a „Kiemelt hírek” c. menüpont, ahol a legkeresettebb információk szerepelnek.

2009-ben is sor került a kgfb kampányhoz igazodva a Felügyelet tájékoztatási akciójára, melynek során a vonatkozó tematikus honlap tartalma frissült, továbbá, tekintettel az új jogszabályi környezetre, új tartalmi elemekkel egészült ki.

A Felügyelet a nehéz helyzetbe került adósok számára elérhető konstrukciókról szóló tájékoztatóban foglalta össze a kínálgzó (hitelintézeti, állami, önkormányzati) megoldási lehetőségeket azon fogyasztók számára, akiknek túl nagy terhet jelent a hiteltartozásuk törlesztő részleteinek fizetése.

A Felügyelet 2009 szeptemberében tértivevényes levélben értesítette a 2009. júniusi törvénymódosítással érintett jelenlegi és volt magánnyugdíjpénztári tagokat az állami társadalombiztosítási (TB) nyugdíjrendszerbe történő visszalépés, illetve a pénztártagság figyelembevételével megállapított öregségi nyugellátás módosításának lehetőségéről. E témában a honlapon tájékoztatókat is megjelentetett.

VII. Közreműködés jogszabályok előkészítésében

1. Törvények

A Psztv. módosításainak előkészítésében való közreműködés mellett nagy horderejű munkát jelentett az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvénytervezethez kapcsolódó észrevételek kidolgozása. Ennek keretében jelentős módosulások következtek be az egyes ágazati törvényekben, különösen a Hpt., Gfbt. és a Bit. vonatkozásában. Módosultak a pénzügyi szolgáltatást közvetítőkre vonatkozó szabályok, amely módosítási javaslatok kidolgozásában a Felügyelet korábbi, pénzügyi közvetítők körében végzett témavizsgálata jelentős segítséget nyújtott. A Felügyeletre nagy szerep hárul majd a továbbiakban a törvény által a pénzügyi szolgáltatást közvetítőkre kötelezően előírt szakmai végzettség megszerzéséhez kapcsolódó képzés és vizsgáztatás folyamatában.

Szintén e törvény keretében került sor az egyoldalú szerződésmódosítás szabályainak pontosítására, amelynek kidolgozása során figyelembe vették a törvényhez kapcsolódó, a Felügyelet számára megküldött állásfoglalás-kérésekkel kapcsolatos felügyeleti szakértői álláspontokat.

A Felügyelet aktív szerepet vállalt a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletének hatékonyabbá tételéhez szükséges egyes törvénymódosításokról szóló javaslat kidolgozásában, amely a felügyelő intézmény megerősítése, önállóságának növelése mellett számos egyéb módon is hozzájárult a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának erősítéséhez. Valamennyi ágazati szabályban egységesen meghatározták a panaszkezelésre vonatkozó, a pénzügyi szervezeteknél alkalmazandó eljárásokat, amelyek közvetett módon a Felügyelet panaszkezelési gyakorlatát is segítik majd. A Felügyelet már régóta szorgalmazta, hogy a jó üzleti hírnév definíciója és alkalmazása kerüljön be a jogszabályokba. Ez a módosítás tovább szigorítja azt a követelményrendszert, amelynek teljesítése szükséges ahhoz, hogy valaki vezető állású személlyé válhasson pénzügyi intézményben.

A fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló törvény előkészítése kapcsán is több észrevételt tett a Felügyelet, többek között annak érdekében, hogy az EU vonatkozó direktíváinak több rendelkezései ne csak a fogyasztási kölcsönök, hanem valamennyi egyéb kölcsön esetében is kötelezővé váljanak (pl. kereskedelmi kommunikáció, előtörlesztési díj maximalizálása).

2. Alsóbb szintű jogszabályok

Az alsóbb szintű jogszabályok közül a legfontosabb feladatot a Felügyelet számára 2009. évben is a felügyelt intézmények adatszolgáltatására vonatkozó módosítási javaslatok elkészítése jelentette. A Felügyelet a hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, biztosítók, biztosításközvetítők, valamint a befektetési szolgáltatók vonatkozásában készítette el a javaslatait, amelyek meg is jelentek a módosított jogszabályokban.

A Felügyelet bekapcsolódott a hitelintézetek, a pénzügyi vállalkozások, a befektetési vállalkozások, valamint a biztosítók számviteli sajátosságait szabályozó kormányrendeletek módosítási munkálataiba is. Ezen belül részletes javaslatokat tett a hitelintézetek minősítési és értékvesztés-számítási szabályaira.

A Felügyelet munkatársai közreműködtek a körültekintő lakossági hitelezés feltételeiről és a hitelképesség vizsgálatáról szóló kormányrendelet kidolgozásában.

A szakmai tapasztalatok alapján kezdeményezte a Felügyelet a függő és független biztosításközvetítői hatósági képzés követelményrendszeréről és a hatósági vizsgáról szóló PM rendelet módosítását. Véleményezte a Felügyelet a bonus-malus rendszer, az abba való besorolás, illetve a káresek igazolásának részletes szabályairól, valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításnál alkalmazott gépjármű-kategóriákról szóló PM rendelet tervezetét is.

A Felügyelet 2009. évben is megtette javaslatait a pénztárak működését részletesen szabályozó kormányrendeletek módosítására, amelyek a jogalkotó megfelelően átvezetett.

VIII. Elemzési tevékenység

A Felügyelet 2009-ben a következő fontosabb elemzéseket készítette el:

- A felügyelt szektorok tevékenysége és kockázatai (Risk Outlook) című jelentést két alkalommal. Ez a tanulmányszerűen megírt, a Felügyelet honlapján keresztül nyilvánosságra hozott féléves gyakoriságú jelentés egyrészt az elmúlt hat hónap folyamatait, üzleti teljesítményét tekinti át részletesen a magyar pénzügyi szektor valamennyi alszektorára – vagyis a bankokra, a szövetkezeti hitelintézetekre, a pénzügyi vállalkozásokra, a biztosítókra, a befektetési vállalkozásokra, a befektetési alapokra és alapkezelőkre, valamint a pénztárakra – vonatkozóan. Másrészt az elkövetkező 12 hónapos időszakra kitekintve összefoglalja a magyar pénzügyi szektor és valamennyi alszektora legfontosabb környezeti és teljesítménykockázatait. A szóban forgó jelentés célja kettős: egyrészt a felügyeleti kockázatértékelési és vizsgálati munka megalapozása, másrészt a Felügyelet nyilvános tájékoztatási, jelentési és piacbefolyásolási kötelezettségének teljesítése.
- Az alszektoronkénti kockázati térképeket két alkalommal. A kockázati térkép az előző pontban említett kockázati típusú jelentés belső működési célokra készített, formalizált, operatív megfelelője, amely az aktuális kockázati tényezők azonosítására és a kockázati szintek szerinti besorolására összpontosít. Az

alszektoronkénti kockázati térképek rendszere az intézményfelügyeleti kockázatértékelési rendszer fontos összetevője.

- Az összevont felügyelet alá tartozó bankcsoportok teljesítményéről szóló jelentést két alkalommal. E belső, operatív célú jelentés a konszolidált adatokra épülő csoportszintű felügyeleti munka fontos része, amely a bankcsoportok féléves tevékenységének, üzleti teljesítményének áttekintésére, valamint kockázatainak azonosítására irányul.
- A nagybankok piaci kockázati stressztesztjét két alkalommal. E jelentés egyes szabványosított kamat- és valutakockázati sokkok hatását vizsgálja a magyarországi nagybankok eredményére és tőkehelyzetére vonatkozóan.
- A közép-kelet-európai régió egyes nemzetgazdaságainak és nemzeti bankrendszereinek helyzetét vizsgáló országtanulmányokat és regionális jelentéseket tizenkét alkalommal. E jelentések a regionális kockázat alakulásának megismerését, valamint a csoportfelügyeleti munka támogatását szolgálják, utóbbi esetben a külföldi leányvállalatokkal rendelkező magyarországi bankcsoportok felügyeletével összefüggésben.
- A banki idősorokat, valamint a bankok késedelmes hiteleivel kapcsolatos rendkívüli adatszolgáltatást kísérő, a honlapon nyilvánosságra hozott statisztikai jelentéseket, összesen négy alkalommal.

A fentiek mellett az elemzési tevékenység keretei között sor került a nemzetközi intézmények közül az IMF, a Világbank, az OECD és az IIF, valamint az EU 3L3 bizottságai közül a CEIOPS, továbbá a nemzetközi hitelminősítő ügynökségek és a téma iránt érdeklődő nemzetközi befektetők rendszeres, igény szerinti tájékoztatására a magyar pénzügyi szektor fejlődésével és kockázataival kapcsolatban.

IX. Peres ügyek

2010. január 1-jén összesen 116 peres, illetve bírósági nem peres eljárás volt folyamatban a Felügyelet ellen.

A 2009. évben összesen 84 új peres ügy indult. A 84 új ügyből 79 közigazgatási peres és nem peres eljárás, 2 kártérítési per, továbbá 3 egyéb peres ügy (felszámolás, személyiségi jogi, közérdekű adatok kiadása iránti per).

A 2009. év során indult új ügyekből 48 a banki szektort, 10 a tőkepiaci szektort, 17 a biztosító szektort, 6 a pénztár szektort érinti, és 3 az egyéb kategóriába tartozik.

A tárgyidőszakban összesen 80 per fejeződött be véglegesen, amelyekből 35 a banki szektort, 16 a tőkepiaci szektort, 11 a biztosítási szektort érintette, 13 a pénztári szektort, 5 pedig egyéb besorolású (adatvédelmi, illetve munkaügyi).

A 2009. év során jogerős bírósági határozattal véglegesen lezárult 80 perből 75 esetben a Felügyelet lett a pernyertes. 1 esetben a bíróság a Felügyelet eljárási kérdésben hozott végzését hatályon kívül helyezte és a Felügyeletet az eljárás folytatására kötelezte, 2 esetben a Felügyelet a volt munkavállalójával egyezséget kötött, amelyet a bíróság jóváhagyott, 1 esetben a Felügyelet a volt munkavállalójával szemben pert vesztett, 1 esetben adatvédelmi perben a pert a bíróság tárgyzanonosság miatt megszüntette.

A P S Z Á F G A Z D Á L K O D Á S A

I. A gazdálkodás értékelése

Az Országgyűlés a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete önálló cím bevételi és kiadási főösszegét 11.326,2 millió forintban fogadta el a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvényben (költségvetési törvény).

A PSZÁF fejezet a költségvetés címrendjében a 2009. évben is két alcímre volt alábontva: 1301. Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete („intézmény”) és 1302. fejezeti kezelésű előirányzatok („fejezeti tartalék”).

A Felügyelet gazdálkodásának jogszabályi kereteit az Áht., az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet, az államháztartás működési rendjéről szóló a 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet, a Psztv., valamint a Felügyelet belső szabályzatai jelölik ki.

A Felügyelet kizárólag a saját bevételeiből gazdálkodó központi költségvetési szerv. A bevételeit a felügyeleti díjak, igazgatási szolgáltatási díjak, bírságok valamint az egyéb bevételek alkotják.

A Felügyelet gazdálkodására 2009. évben kettős nyomás nehezedett. Egyrészt év közben a gazdasági válság hatásaként a bevételek csökkenése volt prognosztizálható. Másrészt a kormány által elrendelt maradványtartási kötelezettség teljesítése kényszerített kiátmeneti intézkedéseket.

2009. évben a díjbevételek 10.192,0 millió forintban teljesültek, ez a 10.377,6 millió forintos 2009. évi eredeti terv 98,2 %-a. Az első negyedév folyamán a folyamatosan romló makrogazdasági és pénzügyi piaci előrejelzések miatt a bevételi prognózis 500,0 millió forinttal lett lefelé korrigálva. Ennek megfelelően csökkentett szinten zárolni kellett egyes kereteket (így többek között az informatikai üzemeltetési kiadások, a külföldi kiküldetések költségei, a reprezentáció) és halasztani kellett egyes beruházásokat (informatikai fejlesztések, gépjárműbeszerzés).

A bírságbevételek az eredetileg előirányzott 200 millió forintot jelentősen meghaladó mértékben, 775,6 millió forintban teljesültek, azonban e bevételt a Felügyelet működésére nem használhatja fel, továbbá számottevő részük még nem végleges bevétel, mivel per alatt áll.

Psztv. 21. § (2) A Felügyelet által kirótt felügyeleti bírságból származó bevétel - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - kizárólag a következő célokra fordítható:

- a) a banki, biztosítási, tőkepiaci és pénztári szakemberek képzésére,*
- b) a felügyeleti, illetve a felügyelt tevékenységgel kapcsolatos tanulmányok készítésének és közzétételének támogatására,*
- c) a 4. §-ban meghatározott szervezetek és személyek ügyfeleinek tájékoztatására,*
- d) a 4. §-ban meghatározott szervezetek felszámolását végző közhasznú társaság felszámolásból eredő veszteségének megtérítésére,*
- e) a békéltető testületek tevékenységének támogatására és tagjainak képzésére,*

- f) a Hpt.-ben meghatározott Országos Betétbiztosítási Alapba, illetőleg önkéntes alapba, és a Tpt.-ben meghatározott Befektető-védelmi Alapba történő befizetésre, valamint
- g) a bírák, ügyészek - speciális pénzügyi ismeretekre vonatkozó - továbbképzésére.

A Kormány a 2007/2009. határozatával a Felügyeletnek a 2008. év végi maradványával megegyező 10.338,0 millió forint maradványtartási kötelezettséget írt elő, melyet 2011/2009. kormányhatározattal további 500 millió forinttal 10.838,0 millió forintra növelt. A maradványtartási kötelezettség összegét a Felügyelet átvezette a zárolt kincstári maradványtartási számlájára. A zárolást a Kincstár 2009. december 28-án feloldotta, így a Felügyelet újra rendelkezhet a maradványa felett.

A 2009. évi maradvány összege 12.941,9 millió forintban teljesült, mely 19,4 %-kal meghaladta a kormányhatározat által előírt összeget.

A PSZÁF fejezet belső halmozódásoktól megtisztított összes kiadása 2009-ben 8.742,9 millió forintot tett ki, mely 853,0 millió forintos (8,9%-os) csökkenést jelent a 2008-as évhez képest.

7. Tábla: A PSZÁF fejezet összesen bevételeinek alakulása

Bevételek (fejezet összesen)	2006. évi		2007. évi		2008. évi		2009. évi		Arányszámok			
	1	Teljesítés 2	Megoszlás 3	Teljesítés 4	Megoszlás 5	Teljesítés 6	Megoszlás 7	Teljesítés 8	Megoszlás 9	2007. évi	2008. évi	2009. évi
										teljesítés / 2006. évi 10=4/2	teljesítés / 2007. évi 11=6/4	teljesítés / 2008. évi 12=8/6
Felügyeleti díjak	01	11 539 127	68,76%	12 636 190	60,46%	10 005 690	45,71%	10 192 045	46,42%	109,51%	79,18%	101,86%
Eljárási díjak	02	83 555	0,50%	95 470	0,46%	129 119	0,59%	164 598	0,75%	114,26%	135,25%	127,48%
Bírság	03	103 272	0,62%	407 933	1,95%	181 957	0,83%	775 572	3,53%	395,01%	44,60%	426,24%
Számlás és egyéb bevételek	04	51 277	0,31%	73 735	0,35%	53 282	0,24%	53 943	0,25%	143,80%	72,26%	101,24%
Kölcsönök visszatérülése	05	96 764	0,58%	110 056	0,53%	102 728	0,47%	154 213	0,70%	113,74%	93,34%	150,12%
Tárgyévi pénzforgalmi bevételek² (01+...+05)	06	11 873 995	70,77%	13 323 384	63,75%	10 472 776	47,84%	11 340 371	51,65%	112,21%	78,60%	108,28%
Előző évről áthozott előirányzat maradvány	07	3 334 125	19,87%	5 614 787	26,87%	9 451 509	43,17%	10 338 044	47,09%	168,40%	168,33%	109,38%
Függő, átfutó, kiegyenlítő bevétel	08	-2 799	-0,02%	21 215	0,10%	236 903	1,08%	-42 035	-0,19%	-757,95%	1116,68%	-17,74%
"Konszolidált" bevételek² (06+...+08)	09	15 205 321		18 959 386		20 161 188		21 636 380		124,69%	106,34%	107,32%
Átvétel intézménytől (18)	10	1 574 333	9,38%	1 938 562	9,28%	1 200 000	5,48%	52 150	0,24%	123,14%	61,90%	4,35%
Átvétel fejezettől (19)	11		0,00%		0,00%	531 870	2,43%	266 660	1,21%	-	-	50,14%
Bevételek összesen (09+...+11)	12	16 779 654	100,00%	20 897 948	100,00%	21 893 058	100,00%	21 955 190	100,00%	124,54%	104,76%	100,28%

¹ Rendszeres személyi juttatások (bér) + munkavégzéshez kapcsolódó juttatások (jutalom).

² Halmozódás nélkül.

8. Tábla: A PSZÁF fejezet összesen kiadásainak alakulása

ezer forintban és %-ban												
Kiadások (fejezet összesen)	2006. évi		2007. évi		2008. évi		2009. évi		Arányszámok			
	Teljesítés	Megoszlás	Teljesítés	Megoszlás	Teljesítés	Megoszlás	Teljesítés	Megoszlás	2007. évi teljesítés / 2006. évi teljesítés	2008. évi teljesítés / 2007. évi teljesítés	2009. évi teljesítés / 2008. évi teljesítés	
	1	2	3	4	5	6	7	8	10=4/2	11=6/4	12=8/6	
Személyi juttatások	13	5 168 874	46,39%	5 129 999	44,78%	4 935 313	43,56%	4 606 239	50,83%	99,25%	96,20%	93,33%
ebből: - kereset ¹	14	4 327 897	38,83%	4 479 876	39,09%	4 211 909	37,18%	3 910 535	43,15%	103,51%	94,02%	92,84%
Munkaadókat terhelő járulékok	15	1 611 701	14,46%	1 588 862	13,86%	1 519 867	13,41%	1 343 816	14,83%	98,58%	95,66%	88,42%
Dologi és egyéb folyó kiadások	16	2 044 344	18,34%	1 919 690	16,75%	1 967 693	17,38%	1 963 493	21,67%	93,90%	102,50%	99,79%
Működési célú átadások, egyéb kiadások	17	1 756 245	15,76%	2 137 555	18,65%	2 456 222	21,68%	723 287	7,98%	121,71%	114,91%	29,45%
ebből: - utalás fejezeti számlára (10)	18	1 574 333	14,13%	1 938 562	16,92%	1 200 000	10,59%	52 150	0,58%	123,14%	61,90%	4,35%
- utalás intézményi számlára (11)	19		0,00%		0,00%	531 870	4,70%	266 660	2,94%	-	-	50,14%
Működési költségvetés (13+15+...+17)	20	10 581 164	94,95%	10 776 106	94,04%	10 879 095	96,03%	8 636 835	95,31%	101,84%	100,96%	79,39%
Felhalmozási költségvetés	21	422 657	3,79%	497 650	4,34%	296 743	2,62%	380 658	4,20%	117,74%	59,63%	128,28%
Kölcsönök nyújtása	22	163 845	1,47%	151 468	1,32%	142 273	1,26%	37 833	0,42%	92,45%	93,93%	26,59%
Függő, átfutó, kiegyenlítő kiadás	23	-23 314	-0,21%	34 605	0,30%	9 677	0,09%	6 416	0,07%	-148,43%	27,96%	66,30%
"Konszolidált" kiadások ² (20+...+23)-18-19	24	9 570 019		9 521 267		9 595 918		8 742 932		99,49%	100,78%	91,11%
Kiadások összesen (18+19+24)	25	11 144 352	100,00%	11 459 829	100,00%	11 327 788	100,00%	9 061 742	100,00%	102,83%	98,85%	80,00%

¹ Rendszeres személyi juttatások (bér) + munkavégzéshez kapcsolódó juttatások (jutalom).

² Halmozódás nélkül.

1. Az intézményi gazdálkodás értékelése

2009. évben a **pénzforgalmi bevételek**²⁰ eredetileg tervezett 10.870,7 millió forintos összegével szemben **11.357,0 millió forint** folyt be. Az előirányzathoz képest a főbb eltérések a következők:

- A felügyeleti díjak bevételei a gazdasági válság hatásaként a tervezettől eltérően alakultak. A pénzügyi szektorból származó felügyeleti díjbevételek az eredetileg tervezett 6.994,5 millió forintot meghaladó mértékben 7.392,9 millió forintban realizálódtak. (Ennek oka egyrészt az, hogy a felügyeleti díj alapjául szolgáló tőkekövetelménynek a pénzügyi válság miatt prognosztizált csökkenését ellensúlyozta a forint leértékelődése miatti növekedése, továbbá az a tény, hogy a szektor intézményei a korábbi pénzügyi évek vonatkozásában mintegy 208,8 millió forintos pozitív díjkorrekciót jelentettek.) A tőkepiaci szektorban az eredetileg tervezett 1.227,6 millió forintos összeg 62,9 %-a 772,4 millió forint teljesült. A biztosítási szektorból származó 858,2 millió forintos bevétel is elmaradt az előzetes kalkulációk alapján várt 970,6 millió forinttól. A pénztári szektor esetében az eredetileg tervezett összeget, 824,4 millió forintot el nem érő mértékben 691,1 millió forintban teljesültek a bevételek. Az alapidjak azonban 475,4 millió forintban teljesültek, így több mint 30 %-kal meghaladták a tervezettet, melynek nagy része a függő biztosításközvetítőktől befolyt nem tervezett alapidjbevételekből adódott. Díjak rendezése címén 3,3 millió forint bevétel realizálódott tavaly.
- A bírságbevételek – egy jelentős összegű bírság hatásaként – a 2008. évi bázis időszak 426,2 %-ában 775,6 millió forintban realizálódtak. Prudenciális bírságból 143,9 millió forint, fogyasztóvédelmi bírságból 43,2 millió forint, piacellenőrzési bírságból 588,1 millió forint, egyéb bírságból 0,4 millió forint bevétel keletkezett.
- Az eljárási díjak bevételei az előző időszakot 27,5 %-kal meghaladó összegben, 164,6 millió forintban teljesültek. Ennek 60,4 %-át (99,5 millió forintot) a biztosításközvetítők képzésének és vizsgáztatásának nyilvántartási feladataiért befolyt díjak teszi ki.

²⁰ Az intézmény és fejezeti kezelésű előirányzat közötti támogatás értékű kiadás és bevétel, „halmozódás” nélkül.

- Számlás bevételek a 2008. évi szinten 53,9 millió forintban teljesültek. Ennek 42,5%-át a Felügyelet által szervezett konferenciák részvételi díjai teszik ki.
- Dolgozóknak folyósított kölcsönök 154,2 millió forintos visszatérüléséből 31,7 millió a 2008. év végi átvezetésből adódik.

2009-ben az előíráson felüli bevételek állománya 26,1 millió forinttal csökkent. Az előírásokon felüli bevételeket (túlfizetéseket és téves utalásokat) a Felügyelet a hatályos számviteli rendelkezések szerint függő bevételként kezeli.

A Felügyelet kiadási előirányzataival a Gazdálkodási Szabályzatában meghatározott keretgazdai rendszer szerint gazdálkodik.

A PSZÁF összes intézményi kiadásainak 10.870,7 millió forint összegű eredeti előirányzata az előző évi 4.751,6 millió forint összegű maradvánnyal és a fejezettől kapott 266,7 millió forint összegű támogatással, valamint 165,7 millió forint összegű többletbevétellel együttesen 16.054,7 millió forint összegű módosított előirányzat jóváhagyását tették lehetővé, melyből **8.778,4 millió forint kiadás** teljesült.

A teljesült kiadások 52,5 %-át a személyi juttatások, 15,3 %-át a munkaadókat terhelő járulékok, 22,3 %-át a dologi kiadások, 5,2 %-át a működési célú átadások, 4,3 %-át az intézményi beruházások és a felújítások, 0,4 %-át a kölcsönök nyújtása tette ki.

A keretgazdánkénti kiadások elemzése során megállapítható, hogy a személyi juttatások az ahhoz kapcsolódó járulékfizetési kötelezettségek, illetve székház-fenntartás költségei alapvetően determinálják a Felügyelet kiadásait.

9. Tábla: A PSZÁF összesített keretenkénti kiadásai

<i>millió forintban és %-ban</i>							
M e g n e v e z é s	2009. évi				Arányszámok		
	Eredeti	Módosított	Teljesítés	Eredeti	Módosított		
	előirányzat	előirányzat		előirányzat /	előirányzat /		
1	2	3	4	5=4/2	6=4/3		
Főigazgató	01	1 488,2	3 242,2	33,4	2,24%	1,03%	
Gazdasági főosztály	02	2 579,7	3 989,2	2 332,4	90,41%	58,47%	
ebből: - adó- és járulék fizetés	03	1 546,7	1 986,3	1 382,6	89,39%	69,61%	
Humánpolitikai főosztály	04	4 435,1	5 881,8	4 189,8	94,47%	71,23%	
ebből: - létszámgazdálkodás	05	4 234,8	5 688,1	4 097,6	96,76%	72,04%	
Kommunikáció (Sajtószóvivő)	06	22,9	23,9	11,7	51,09%	48,95%	
Jogi igazgató	07	81,1	160,7	157,1	193,71%	97,76%	
Minőségbiztosítás	08	20,4	20,4	16,0	78,43%	78,43%	
Informatikai Szolgáltatási Igazgatóság	09	654,9	853,9	631,1	96,37%	73,91%	
Üzemeltetési főosztály	10	1 138,6	1 215,8	997,9	87,64%	82,08%	
ebből: - ingatlan üzemeltetés	11	955,2	1 003,7	888,3	93,00%	88,50%	
Igazgatási főosztály	12	18,9	192,5	70,0	370,37%	36,36%	
Európai és nemzetközi ügyek főosztálya	13	268,9	255,9	204,4	76,01%	79,87%	
Közkapcsolatok	14	41,1	66,5	48,9	118,98%	73,53%	
Felügyeleti Koordinációs és Módszertani Központ	15	0,0	27,2	20,9	-	76,84%	
Titkárság	16	120,9	124,4	64,8	53,60%	52,09%	
Összesen	17	10 870,7	16 054,4	8 778,4	80,75%	54,68%	

A bírságok forgalmát, illetve állományát 2009. évtől az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 99. § (1) bek. s) pontja illetve (24) bek. alapján külön a Magyar Államkincstárnál vezetett célelszámolási számlán mutatja ki a Felügyelet.

A célszámolási számla 2009. évi záró állománya 1.137,1 millió forint, melyből a negyedik negyedéves bevételek után 17,2 millió forint illeti meg az ügyfélvédelmi alapokat. Per alatt 921,4 millió forint bevétele áll. Pályázatokra odaítélt összegek 46,3 millió forintot tesznek ki. Így a Felügyelet 152,2 millió forint felhasználható bevétellel rendelkezett 2009. év végén.

A Felügyelet intézményi előirányzat maradványa 2009 végén 7.580,3 millió forint, mely 2.828,7 millió forinttal haladja meg a 2008-ban (4.751,6 millió forint) keletkezett összeget.

Az év során a teljesült többletbevétel összegével módosultak mind a bevételi, mind a kiadási előirányzatok, így a tárgyévben keletkezett előirányzat-maradvány túlnyomó részt a kiadási előirányzatokon elért megtakarításokból adódik.

2. A létszámgazdálkodás értékelése

A Felügyelet elfogadott létszámkerete (státusz létszáma) 2009-ben 484 fő volt.

A rendszeres **személyi juttatások** összege 2.912,4 millió forintban realizálódott 2009. évben, amely **5,9 %-kal maradt el a 2008. évi összegtől.**

A munkavégzéshez kapcsolódó juttatások tárgyévi felhasználása 998,2 millió forint volt, amely összeg 10,6%-kal kevesebb az előző évinél. Ezen belül a **jutalom** felhasználása **12,1%-kal csökkent a bázis évhez viszonyítva.**

A tárgyévben az átlaglétsszám 1,9%-kal nőtt, a rendszeres személyi juttatások és a munkavégzéshez kapcsolódó juttatások összege ugyanakkor összesítve 7,2%-kal maradt el a bázisétől (2008-ban 4.211,9 millió forint, 2009-ben 3.910,6 millió forint).

A fenti változásokkal magyarázható, hogy a rendszeres személyi juttatás és a munkavégzéshez kapcsolódó juttatások alapján számított átlagkereset **2009. évben 8,9%-kal volt kevesebb, mint a 2008. évben.** Az átlag jövedelmek ennél kisebb, de szintén jelentős mértékben, 8,2%-al, csökkentek, mivel a keresetbe nem tartozó személyi juttatások némi növekedést (5,8 millió forint) mutatnak az előző évhez viszonyítva.

3. A fejezeti előirányzattal történő gazdálkodás értékelése

Fejezeti kezelésű előirányzat bevételeként az intézménytől átvett kereset kiegészítés fedezetére átvett 52,2 millió forint teljesült.

Fejezeti kezelésű előirányzat terhére - az intézmény által 2009-ben megképzendő tartalék terhére - kereset kiegészítés (52,2 millió forint) kompenzálása, - az előző évi maradvány, intézményi működési tartalék terhére - a Felügyeleti Koordinációs és Módszertani Központ kiadásai (74,3 millió forint), törvényi kötelezettségből fakadó magánnyugdíjpénztári kiértékelések (70 millió forint), munkaügyi perek költségei (52,0 millió forint), a fogyasztói döntések kockázatának mérséklése érdekében közzétett kiadványok (18,2 millió forint) kifizetése történt.

Továbbá teljesítésként kerül még könyvelésre a 2008-ban megrendezett IAIS konferencia (10,3 millió forint) elszámolása.

4. Összességében

A fejezetnek összesen 11.340,4 millió forint saját bevétele, 10.338,0 millió forint előző évi maradványa, 318,8 millió forint átvétele (intézmény és fejezeti kezelésű előirányzat között) továbbá 9.055,3 millió függő kiadások nélküli teljesítés (amelyből 318,8 millió forint az átadás) különbözeteként 12.941,9 millió forint maradványa keletkezett.

Így az intézménynek 7.580,3 millió forint, a fejezeti kezelésű előirányzatnak 5.361,6 millió forint tartalék áll rendelkezésre 2010. évben. A rendelkezésre álló tartalék állománya a 2008. évit 25,2 %-kal, a 2007. évit 36,9 %-kal haladja meg. A maradvány összegéből 1.137,1 millió forint a bírságbevételekből származik, melynek felhasználásáról a Psztv. előzőekben idézett 21. § (2) bekezdése rendelkezik.²¹

II. Gazdálkodással, működéssel kapcsolatos külső szerv általi ellenőrzések

Külső szerv által végrehajtott ellenőrzésre a Felügyeleten 2009. évben két alkalommal került sor. Az ÁSZ a 2008. évi költségvetés végrehajtásának ellenőrzését követően az alábbi záradékot adta:

„A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2008. évi beszámolóját a financial audit módszerével felülvizsgáltuk, és ennek keretében elegendő és megfelelő bizonyítékot szereztünk arról, hogy a 2008. évi intézményi beszámolót a számviteli törvényben foglaltak és annak végrehajtására kiadott 249/2000. (XII.24.) Korm. rendelet előírásai szerint készítették el. Az intézmény gazdálkodása és előirányzatainak felhasználása összhangban volt a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal. Az intézményi beszámoló a költségvetési szerv vagyoni, pénzügyi helyzetéről megbízható és valós képet ad”.

---

²¹ A Felügyelet 2010. február folyamán a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által kiszabott bírságból származó bevétel felhasználásáról szóló 7/2010. (I. 22.) Korm. rendeletet végrehajtva 500,0 millió forintot utalt az intézményi maradványából (ezen belül a bírságbevételeiből) a szociális krízisalap cél előirányzat számlájára.

A fenti vélemény mellett az ÁSZ javaslatot tett az éven túli rendezetlen függő kiadások felszámolására és a Hitelintézeti nKft-ben való részesedés SZMSZ-ben való rendezésére, továbbá a munkaügyi perek kezelésére és a kötelezettségvállalások ellenjegyzésére vonatkozóan az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletnek való megfelelésére.

A 2010. évi költségvetés tervezésének ellenőrzésekor az ÁSZ a tervezett létszám-növekedés és a személyi jellegű előirányzat vonatkozásában tett megállapítást. A Felügyelet magasabb létszámát a 153/2009. (VII.23.) Korm. rendelet alapján, a személyi jellegű előirányzat növekedését a fogyasztóvédelmi hatósági többlet feladatokkal, a külső személyi juttatás előirányzat növekedését a Felügyelet korszerűsítésével összefüggésben tervezett felmentési intézményekkel indokolta, a Felügyelet tájékoztatása.

III. Közbeszerzési eljárások

Összesen 17 közbeszerzési eljárás indult 2009-ben, ebből szerződéskötéssel zárult 10 db, eredménytelenül zárult 7 db, ebből 1 esetben a döntés 2010-re áthúzódott.

A közbeszerzési eljárások megoszlása:

- közösségi értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű: 7 db, ebből 1 db hirdetmény közzétételével induló gyorsított tárgyalásos eljárás, melyet az OKFON Zrt. folytatott le,
- 2 db hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás, melyet az OKFON Zrt. folytatott le, 1 db gyorsított meghívásos eljárás, 3 db nyílt eljárás;
- nemzeti: 0 db
- egyszerű eljárás: 10 db, melyek közül 3 db eredménytelen, 1 esetben nem került sor szerződéskötésre.

A Felügyelet 2009-ben nettó 91.557.772 Ft értékben kötött szerződést és/vagy írt alá megrendelést a kiemelt termékkörbe tartozó árukra és szolgáltatásokra a KSZF által kötött keretszerződés és/vagy keretmegállapodás alapján.

IV. Felügyeleti bírságokhoz kapcsolódó nyertes pályázatok

A megfelelő informáltságon alapuló, tudatos fogyasztói döntés elősegítését és a pénzügyi kultúra fejlesztését segítik a bírságbevételek terhére kiírt pályázatok.

A Felügyelet 2009 tavaszán írta ki a „Pénzügyi ismeretek oktatása a 9-12. évfolyamon tanító tanárok továbbképzésében” című nyílt pályázatát. A témában beérkezett pályázatok közül az Alternatív Közgazdasági Gimnázium és a Független Pedagógiai Intézet által közösen benyújtott pályázatot ítélte támogatandónak a Felügyelet bruttó 14.442.000 Ft értékben. A pályázat révén három résztémában a középiskolai tanárok pénzügyi ismereteinek bővítését szolgáló akkreditált tanár-továbbképzési program megvalósítására, és így kettőszázötven tanár továbbképzésére nyílik lehetőség. A pályázatban vállaltak gyakorlati megvalósítása jelenleg is folyik.

2009 novemberében zárult le az internetbanki oktatóprogramra kiírt bírságpályázat a Puskás Tivadar Közalapítvánnyal, amelynek keretében a Közalapítvány és alvállalkozói egy olyan programot fejlesztettek ki, amely segítségével a középiskolás diákok fejleszthetik pénzügyi ismereteiket és elsajátíthatják az internetbank biztonságos használatát. A program a Felügyelet honlapjáról is elérhető.

A Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete – szintén a bírságbevételek terhére kiírt nyilvános pályázat nyerteseként – a fogyasztók megtakarításokkal kapcsolatos tájékoztatásának elősegítését szolgáló internetes felületet hozott létre. Az oldal újszerűsége abban rejlik, hogy a honlapon megjelölt témák, szakértői anyagok mind-mind a felhasználói személyes profilba rögzíthetőek, nyomtathatóak, így a fogyasztók érdeklődésüknek megfelelően mintegy összeállíthatják saját személyre szabott pénzügyi kisokosukat. Ezt egészítik ki a tudatos fogyasztóknak szánt önellenőrző listák és termékjellemzőket összefoglaló táblázatok. Az alkalmazás bemutatására és népszerűsítésére a Felügyelet a készítőikkel közösen sajtótájékoztatót tartott.

MELLÉKLETEK

I. Statisztikai összesítés a 2009. évben hozott intézkedésekről

Pénzpiaci szektorban hozott intézkedések száma

Prudenciális intézkedések	128
Felügyeleti ellenőrzést lezáró határozat	40
Egyéb prudenciális intézkedés, határozat	87
Végzés	1
Piacfelügyeleti intézkedések	1221
Hitelintézet alapításának engedélyezése	1
Hitelintézet alapításának elutasítása	-
Hitelintézet működésének engedélyezése	1
Hitelintézet működésének elutasítása	-
Hitelintézet alapítási engedélyének visszavonása	1
Pénzügyi vállalkozás alapításának és működésének engedélyezése	9
Pénzügyi vállalkozás alapításának és működésének elutasítása	1
Hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás működésének engedélyezése	-
Tevékenységi kör módosulását eredményező határozat	23
Vezető állású személy megválasztásának engedélyezése	287
Ebből hitelintézet esetében	134
Vezető állású személy megválasztásának elutasítása	-
Megbízási szerződés módosítás jóváhagyása	213
Engedély ügynöki tevékenység végzéséhez	67
Engedély ügynök igénybevételéhez	70
Engedély ügynök igénybevételének meghosszabbításához	15
Alapszabály módosításának engedélyezése	45
Minősített befolyás megszerzésének engedélyezése	41
Minősített befolyás megszerzésének elutasítása	-
Egyesülést, átalakulást engedélyező határozat	9
Kereskedési könyvvel kapcsolatos határozat	4
Ügynök igénybevételére jogosító engedély hatálytalaná válásának megállapítása	36
Tevékenységi engedélyt visszavonó határozat	28
A működési kockázat tőkekövetelményének számítására vonatkozó engedélyező határozat	6
devizahitelezést engedélyező határozat	2
Pénzmosási szabályzat jóváhagyása	203
Egyéb szabályzatok engedélyezése	8
Összevont alapú felügyelettel kapcsolatos határozat	16
Alárendelt kölcsöntőke határidő előtt történő visszafizetésének engedélyezése	12
Állomány-átruházás engedélyezése	2
Bankképviselő nyilvántartása	3
Bankképviselő törlése	1
Végzés	95
Egyéb határozat	22
Összes határozat/végzés	1349
Ebből: bírságot kiszabó határozat	17
Bírságok összege összesen	59 875 000

Tőkepiaci szektorban hozott intézkedések száma

Prudenciális intézkedések	21
Felügyeleti ellenőrzést lezáró határozat (intézkedés nélküli)	7
Egyéb prudenciális intézkedés, határozat (bírság, felszólítás, kötelezés, felfüggesztés, felfüggesztés visszavonása)	12
Végzés	2
Piacfelügyeleti intézkedések	75
Tevékenység engedélyezése	19
Tevékenységi engedély visszavonása	3
Tevékenységi kör módosulását eredményező határozat	11
Egyéb szabályzatok engedélyezése	15
Minősített befolyásszerzés engedélyezése	6
Pénzmosási szabályzat jóváhagyása	5
Végzés	8
Egyéb határozat	8
Összes határozat/végzés	96
Ebből: bírságot kiszabó határozat	2
Bírságok összege összesen	5 500 000

Biztosítási szektorban hozott intézkedések száma

Prudenciális intézkedések	327
Felügyeleti ellenőrzést lezáró határozat	25
Egyéb prudenciális intézkedés, határozat	302
Piacfelügyeleti intézkedések	402
Biztosító alapításának engedélyezése	-
Biztosítási tevékenység megkezdésének engedélyezése	1
Biztosítási tevékenység módosításának engedélyezése	2
Biztosítási tevékenységgel összefüggő tevékenység engedélyezése	9
Tevékenység felfüggesztésének engedélyezése kérelemre	3
Vezető tisztségviselő engedélyezése	71
Szakmai vezető engedélyezése	31
Független biztosításközvetítői tevékenység engedélyezése (alkusz, többes ügynök)	73
Befolyásoló részesedés szerzés engedélyezése	8
Pénzmosási szabályzat jóváhagyása	73
Tevékenységi engedély visszavonása kérelemre	19
Vezérügynök engedélyezése	-
Állomány átruházás engedélyezése	1
Összevont alapú felügyelet alá vonás	-
Biztosításközvetítői hatósági vizsgabiztos jegyzékbe vétele	50
Biztosításközvetítői hatósági képző és vizsgáztató szerv jegyzékbe vétele	8
Piacfelügyeleti végzés	30
Egyéb határozat	23
Összes határozat, végzés	729
Ebből: bírságot kiszabó határozat	92
Bírságok összege összesen	5 000 000

Pénztári szektorban hozott intézkedések száma

Prudenciális intézkedések	87
Felügyeleti ellenőrzést lezáró határozat	17
Egyéb prudenciális intézkedés, határozat	70
Piacfelügyeleti intézkedések	34
Tevékenységi engedélyt megadó határozat	-
Pénzmosási szabályzatot jóváhagyó határozat	-
Több pénztár egyesülésének engedélyezése	-
Tevékenységet lezáró határozat	9
Nyugdíjpénztári ágazat működésének engedélyezése	-
Választható portfóliós rendszer jóváhagyása	20
Ingtalanértékkel kötött szerződés jóváhagyása	-
Piacfelügyeleti végzés	4
Egyéb határozat	1
Összes határozat, végzés	121
Ebből: bírságot kiszabó határozat	21
Bírságok összege összesen	26 000 000

Tőkepiaci befektetésekkel kapcsolatban hozott intézkedések száma

Befektetési jegyek nyilvános forgalomba hozatalához készült tájékoztató közzétételének jóváhagyása	52
Befektetési alap nyilvántartásba vétele	49
Tájékoztató, kezelési szabályzat módosítása	260
Befektetési alap törlése	29
Európai befektetési alapra kibocsátott befektetési jegyek magyarországi forgalomba hozatala	25
Egyéb, befektetési alappal kapcsolatos határozat	54
Értékpapír kibocsátási program nyilvános forgalomba hozatalához készült tájékoztató közzétételének jóváhagyása összesen	12
Értékpapírok nyilvános forgalomba hozatalához (nyilvános értékesítéséhez), illetve szabályozott piacra történő bevezetéséhez készített tájékoztató közzétételének jóváhagyása	8
Tájékoztatói kötelezettség alóli mentesítés	0
Eljárást megszüntető végzés	3
Kijavító határozat	0
Nyomtatási határozat	143
Nyilvános kibocsátó társaság felszólítása/kötelezése jogszabályi követelmények betartására	0
Nyilvános vételi ajánlat jóváhagyása	1
Hiánypótló határozat (nyilvános vételi ajánlat)	1
Tőzsdei kereskedés felfüggesztése	0
Eljárást felfüggesztő határozat	1
Rendkívüli tájékoztatói kötelezettség megszegése miatti bírsághatározat	0
Egyéb határozat, végzés	41
Összes határozat/végzés	679
Ebből: bírságot kiszabó határozat	0
Bírságok összege összesen	0

II. Felügyelt intézmények száma 2009. dec. 31-én

A pénzüpiaci szektorban felügyelt, jogi személyiséggel rendelkező intézmények és cégek száma

	Felügyeleti engedéllyel rendelkező intézmények	Átalakulás alatt lévő intézmények	Felfüggesztett intézmények	Felszámolás/végelszámolás alatt lévő intézmények	Visszavont engedélyek száma
Bankok	30			1	1
Fióktelep	13				
Szakosított hitelintézetek	7				
Szövetkezeti hitelintézetek	140	1			
Ebből: takarékszövetkezet	135	1			
hitelszövetkezet	5				
Pénzügyi vállalkozások	267			14	3
Hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozások	2				
ügynöke	355				
„A” típusú pénzüpiaci ügynök	563				25
Ebből: pénzváltó	208				8
Pénzüpiaci intézmények összesen	1377	1		15	29

A tőkepiaci szektorban felügyelt, jogi személyiséggel rendelkező intézmények és cégek száma

	Felügyeleti engedéllyel rendelkező intézmények	Átalakulás alatt lévő intézmények	Felfüggesztett intézmények	Felszámolás/végelszámolás alatt lévő intézmények	Visszavont engedélyek száma
Befektetési vállalkozás	25				
Fióktelep	2				
Árutőzsdei szolgáltató	6			1	
Befektetési alapkezelő	36			1	3
Kockázati tőkealapkezelő	26				
Kockázati tőketársaság					
Befektetési szolgáltatást nyújtó hitelintézet	21				
Függő ügynök	490				
Tőkepiaci intézmények összesen	606			2	3

A biztosítási szektorban felügyelt, jogi személyiséggel rendelkező intézmények és cégek száma

	Felügyeleti engedéllyel rendelkező intézmények	Átalakulás alatt lévő intézmények	Felszámolás/végelszámolás alatt lévő intézmények	Visszavont engedélyek száma
Biztosító részvénytársaság	33			
Biztosítási egyesületek	29			
Vezérügynök (cég)	-			
Független biztosításközvetítő	518			18
Ebből: alkusz (cég)	459			
többes ügynök (cég)	59			
Biztosítási szaktanácsadó (cég)	15			1
Biztosítási piac összesen	595			19

A pénztári szektorban felügyelt, jogi személyiséggel rendelkező intézmények és cégek száma

	Felügyeleti engedéllyel rendelkező intézmények	Átalakulás alatt lévő intézmények	Végelszámolás alatt lévő intézmények	Visszavont engedélyek száma
Magánnyugdíjpénztárak	19		-	-
Önkéntes nyugdíjpénztárak	63	1	1	2
Önkéntes önszegélyző pénztárak	15	2	4	3
Önkéntes egészségpénztárak	37		-	
Pénztárak összesen	134	3	5	5

III. Kiadott és visszavont jelentősebb engedélyek listája

Pénzpiac

Név	Engedély száma, típusa	Dátum
Premier Bank Zrt.	E-I-1/2009. számú tevékenységi engedélyt visszavonó és végelszámolást kezdeményező határozat (saját kérelmére)	2009. február 10.
Corner Cash Készpénz Zrt	E-I-136/2009 számú alapítási és működési engedély	2009. március 10.
Trezor Zálogház Zrt	E-I-127/2009 számú alapítási és működési engedély	2009. március 12.
K&H Faktor Zrt	E-I-202/2009 számú alapítási és működési engedély	2009. március 31.
Pesti Ékszer Zrt	E-I-139/2009 számú, tevékenységi engedélyt visszavonó és végelszámolást kezdeményező határozat (szankciós jellegű)	2009. március 31.
FHB Jelzálogbank Nyrt.	E-I-86/2009. számú a VCP Finanz Holding Vagyonkezelő Kft. által a Jelzálogbankban minősített befolyás szerzését engedélyező határozat	2009. április 2.
Determin Jelzáloghitel Zrt	E-I-331/2009 számú alapítási és működési engedélykérelmet elutasító határozat	2009. május 8.
Uniqa Pénzügyi Szolgáltató Zrt (időközben nevet változtatott Wealth & Asset Pénzügyi Zrt-re)	E-I-335/2009 számú, tevékenységi engedélyt visszavonó és felszámolást kezdeményező határozat (önként adta vissza a tevékenységi engedélyt)	2009. május 19.
Siklós és Vidéke Takarékszövetkezet	EN-I/M-452/2009. számú bankká történő átalakulást engedélyező határozat	2009. június 10.
FHB Jelzálogbank Nyrt	EN-I/M-374/2009. számú az Allianz Hungária Biztosító Zrt. által a bankban történő minősített befolyás szerzését engedélyező határozat	2009. június 17.
Erste Lakáslízing Zrt	EN-I-M/505 és /506 számú szétválási, illetve alapítási és működési engedély	2009. június 29.
HBW Express Bank Zrt.	EN-I/M-480/2009. számú a CCAN 2007 Inversiones Internacionales ETVE Részvénytársaság által a bankban történő minősített befolyás szerzését engedélyező határozat	2009. július 3.
Egy Egészség Takarékszövetkezet	EN-I/M-501 /2009.számú alapítást engedélyező határozat	2009. július 10.
Grátis Zalog Zrt	EN-I/M-629/2009. számú alapítási és működési engedély	2009. augusztus 6.
Athlon Zrt	EN-I/V-653/2009 számú, tevékenységi engedélyt visszavonó és felszámolást kezdeményező határozat (szankciós jellegű)	2009. augusztus 12.
HBW Express Bank Zrt.	EN-I/M-662/2009. számú az FR-INVEST Kft, valamint Fáy Zsolt és Rostás Attila által a bankban történő minősített befolyás szerzését engedélyező határozat	2009. augusztus 18.
Lombard Finanszírozási Zrt –VB Pénzügyi Lízing Zrt	EN-I/M-673/2009 számú beolvadást engedélyező határozat	2009. augusztus 28.
Lombard Lízing Zrt- VB Jármű Pénzügyi Lízing Zrt	EN-I/M-674/2009 számú beolvadást engedélyező határozat	2009. augusztus 28.
Certus Zrt	EN-I/V-571/2009 számú, tevékenységi engedélyt visszavonó és felszámolást kezdeményező határozat (szankciós jellegű)	2009. augusztus 29.
FHB Jelzálogbank Nyrt.	EN-I/M-630/2009. számú a VCP Finanz Holding Vagyonkezelő Kft. által a Jelzálogbankban minősített befolyás szerzését engedélyező határozat	2009. szeptember 2.
CRIF Zrt	EN-I/M-683/2009 számú alapítási és működési engedély	2009. szeptember 8.
Vajda Zalog Zrt	EN-I/M-719/2009 számú alapítási és működési engedély	2009. szeptember 17.
BNP Paribas Magyarországi Fióktelepe	EN-I/M-762/2009. számú betétállomány átruházást, és befektetési ügyfélállománnyal kapcsolatos szerződéses kötelezettségek átvállalását engedélyező határozat	2009. szeptember 29.
WestLB Hungaria Bank Zrt.	EN-I/M-816/2009. számú a Wallis Befektetési, Gazdasági Tanácsadó és Vagyonkezelő Zrt. által a bankban történő minősített befolyás szerzését engedélyező határozat	2009. október 21.
CO-OP Hitel Zrt	EN-I/M-819/2009 számú alapítási és működési engedély	2009. október 26.
Egy Egészség Takarékszövetkezet	EN-I/V-830/2009.számú alapításra jogosító engedélyt visszavonó határozat	2009. november 20.
KAVOSZ-Garantiqa Zrt	EN-I/M-953/2009 számú alapítási és működési engedély	2009. december 16.
OTP Bank Nyrt.	EN-I/M- 972/2009. számú az OTP Bank Nyrt. számára az OTP Factoring Bulgaria LLC elnevezésű vállalkozásban történő minősített befolyás megszerzését engedélyező határozat	2009. december 21.

Biztosítás

Név	Engedély száma, típusa	Dátum
AXA Biztosító Zrt.	EN-II/31/2009. számú biztosítási tevékenységgel közvetlenül összefüggő tevékenységet engedélyező határozat	2009. március 2.
OTP Garancia Biztosító Zrt. és Groupama Biztosító Zrt.	EN-II/38/2009. számú egyesülést engedélyező határozat	2009. február 10.
CIG Első Magyar Általános Biztosító Zrt.	E-II/77/2009. számú tevékenységi engedély	2009. március 12.
AEGON Magyarország Általános Biztosító Zrt.	E-II/110/2009. számú biztosítási tevékenységgel közvetlenül összefüggő tevékenységet engedélyező határozat	2009. április 30.
TIR Biztosító Egyesület és AIM Biztosító Zrt.	E-II/144/2009. számú, a TIR Biztosító Egyesület kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésállományának AIM Biztosító Zrt-re történő átruházását engedélyező határozat	2009. április 28.
AIM Biztosító Zrt.	E-II/145/2009. számú biztosítási tevékenység módosítását engedélyező határozat	2009. április 28.
TIR Biztosító Egyesület	E-II/146/2009. számú, a TIR Biztosító Egyesület biztosítási tevékenységének a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás alágazatban történő megszüntetését engedélyező határozat	2009. április 28.
Stefánia Biztosító Zrt. (korábbi név: QBE Atlas Biztosító Zrt.)	EN-II/M-190/2009. számú határozat biztosítási tevékenység megszüntetésének engedélyezéséről és a tevékenységi engedély kérelemre történő visszavonásáról	2009. június 8.
Allianz Hungária Biztosító Zrt.	EN-II/M-255/2009. számú biztosítási tevékenységgel közvetlenül összefüggő tevékenységet engedélyező határozat	2009. szeptember 15.
MKB Általános Biztosító Zrt.	EN-II/M-258/2009. számú, az MKB Bank Zrt. MKB Általános Biztosító Zrt-ben fennálló minősített részesedése növelését engedélyező határozat	2009. szeptember 14.
MKB Életbiztosító Zrt.	EN-II/M-259/2009. számú, az MKB Bank Zrt. MKB Életbiztosító Zrt-ben fennálló minősített részesedése növelését engedélyező határozat	2009. szeptember 14.
Victoria-Volksbanken Biztosító Zrt.	E-II/M-261/2009. számú biztosítási tevékenység módosítását engedélyező határozat	2009. szeptember 11.
AXA Biztosító Zrt.	EN-II/M-265/2009. számú biztosítási tevékenységgel közvetlenül összefüggő tevékenységet engedélyező határozat	2009. december 15.
CIG Közép-európai Biztosító Zrt., CIG Első magyar Általános Biztosító Zrt.	EN-II/M-284/2009. számú, Horváth Béla CIG Közép-európai Biztosító Zrt-ben és CIG Első Magyar Általános Biztosító Zrt-ben történő minősített részesedésszerzését engedélyező határozat	2009. október 6.
Wabard Biztosító Zrt.	EN-II/U-292/2009. számú, biztosítási tevékenység módosításának engedélyezése iránti kérelem elutasításáról szóló határozat	2009. október 12.
Wabard Biztosító Zrt.	EN-II/U-294/2009. számú, biztosítási tevékenységgel közvetlenül összefüggő tevékenység engedélyezése iránti kérelem elutasításáról szóló határozat	2009. október 12.
ING Biztosító Zrt.	EN-II/U-300/2009. számú, felügyelő bizottsági tag megválasztásának engedélyezése iránti kérelem elutasításáról szóló határozat	2009. november 3.
AHICO Első Amerikai-Magyar Biztosító Zrt.	EN-II/M-305/2009. számú határozat az ALICO Holdings LLC AHICO Első Amerikai-Magyar Biztosító Zrt-ben történő részesedésszerzésének engedélyezéséről	2009. november 6.
MKB Általános Biztosító Zrt.	EN-II/M-323/2009. számú határozat a Sparkassenverband Bayern MKB Általános Biztosító Zrt-ben fennálló minősített részesedése növelésének engedélyezéséről	2009. november 5.
MKB Életbiztosító Zrt.	EN-II/M-324/2009. számú határozat a Sparkassenverband Bayern MKB Életbiztosító Zrt-ben fennálló minősített részesedése növelésének engedélyezéséről	2009. november 5.
Allianz Hungária Biztosító Zrt.	EN-II/M-350/2009. számú biztosítási tevékenységgel közvetlenül összefüggő tevékenységet engedélyező határozat	2009. december 15.
Totalrisk Biztosítás Szervező Kft.	EN-II/U-365/2009. számú, független biztosításközvetítői tevékenység engedélyezése iránti kérelem elutasító határozat	2009. december 14.

Pénztár

Név	Engedély száma, típusa	Dátum
Bizalom Nyugdíjpénztár	EN-IV/M-1/2009. számú, választható portfóliós rendszer működtetését engedélyező határozat	2009. január 9.
FŐGÁZ Nyugdíjpénztár	EN-IV/M-2/2009. számú választható portfóliós rendszer működtetését engedélyező határozat	2009. február 16.
Egy Egészség Magánnyugdíjpénztár	EN-IV/M-16/2009. számú határozat az Egy Egészség Magánnyugdíjpénztár alapításának engedélyezéséről a MEG Közösségi Vagyonkezelő Zrt. részére	2009. július 10.
OTP Egészségpénztár	EN-IV/M-17/2009. számú határozat kiegészítő vállalkozás engedélyezéséről	2009. július 29.
MKB Egészségpénztár	EN-IV/M-18/2009. számú határozat kiegészítő vállalkozás engedélyezéséről	2009. július 29.
AXA Önkéntes Egészségpénztár	EN-IV/M-19/2009. számú határozat kiegészítő vállalkozás engedélyezéséről	2009. október 21.
MKB Nyugdíjpénztár	EN-IV/M-24/2009. számú, választható portfóliós rendszer működtetését engedélyező határozat	2009. szeptember 9.
Egy Önkéntes Egészségpénztár	EN-IV/U-32/2009. számú határozat tevékenységi engedélykérelem elutasításáról	2009. december 14.
Egy Önkéntes Nyugdíjpénztár	EN-IV/U-33/2009. számú határozat tevékenységi engedélykérelem elutasításáról	2009. december 14.
Vitamin Egészségpénztár	EN-IV/M-37/2009. számú határozat kiegészítő vállalkozás engedélyezéséről	2009. december 17.
Honvéd Egészségpénztár	EN-IV/M-38/2009. számú határozat kiegészítő vállalkozás engedélyezéséről	2009. december 17.

Tőkepiac

Név	Engedély száma, típusa	Dátum
DayTrade.net Befektetési Zrt.	E-III/52/2009. számú működési engedély	2009. február 17.
Stock Quality Services Zrt.	E-III/95/2009. számú működési engedély	2009. február 24.
Random Capital Broker Zrt.	E-III/218/2009. számú működési engedély	2009. március 31.
Atticus Investments Befektetési Tanácsadó Zrt.	EN-III/M-420/2009. számú működési engedély	2009. május 29.
Fund De La Salle Befektetési Alapkezelő Zrt.	EN-III/V-885/2009 számú, tevékenységi engedélyt visszavonó és felszámolást kezdeményező határozat (szankciós jellegű)	2009. november 27.

IV. Nyilvántartott személyek száma 2009. dec. 31-én

Pénzpiaci szektor	
Hitelintézet „B” típusú ügynöke*	43 603
Pénzügyi vállalkozás „B” típusú ügynöke összesen	10 113
Tőkepiaci szektor	
Függő ügynök	325
Biztosítási szektor	
Biztosítási szaktanácsadó	9
Független biztosításközvetítő*	19 757
Függő biztosításközvetítő*	16 641
* Az internetes biztosításközvetítői regiszter alapján	

V. A Felügyelet által 2009-ben lefolytatott közbeszerzési eljárások

Azonosító szám	Tárgy, mennyiség	Szerződéskötés napja	Szerződés értéke (nettó)	Eljárást lefolytató szervezet
KE 01/09	Belföldi napilapok beszerzése (2009.04.01-12.31)	2009.03.20	4 899 351 Ft	Felügyelet
KEUNY 02/09	Természetbeni juttatást biztosító utalványok szállítása ajánlatkérő munkavállalóinak igényei szerinti mennyiség és összetétel szerint (3 éves keretszerződés)	2009.05.20	300 000 000 Ft (keretösszeg)	Felügyelet
KEUT 03/09	Parkolóhelyek bérleti jogának megszerzése	2009.04.14	31 240 Ft Áfa / parkolóhely / hó	OKFON Zrt. – Megbízási szerződés alapján
KE 04/09	Kiemelt termékkörbe nem tartozó irodaszerek beszerzése	2009.04.10	3 500 000 Ft (keretösszeg)	Felügyelet
KE 05/09	A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete pénzügyi visszaélések visszaszorításával kapcsolatos feladatai ellátásához szükséges tanácsadói szolgáltatás nyújtása	2009.04.20	14 000 000 Ft	Felügyelet
KEUNY 06/09	Üzemeltetési szolgáltatás (irodatakarítás, karbantartás) vásárlása	2009.08.31	3 907 488 Ft / hó	Felügyelet
KE 07/09	Biztosításközvetítői (és szaktanácsadói) nyilvántartó rendszer rendszertámogatása	2009.12.07	82 000 Ft / embernap	Felügyelet
KE 08/09	Az EKG-n (Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat) működő www.kozzetetelek.hu webportál üzemeltetési feladatainak ellátása	eredménytelenül zárult		Felügyelet
KE 09/09	Irodaszerek és papíráruk szállítása	eredménytelenül zárult		Felügyelet
KE 10/09	Kiegészítő biztonsági őrzés szolgáltatás vásárlása	eredményes eljárás, de szerződés kötésre nem került sor		Felügyelet
KEUGY 11/09	Az 1997. évi LXXXII. Tv. 123. § (16) bekezdése és a 2009. évi LXXVII. Tv. 226. § (2) bekezdése szerinti értesítő levelek tértivevényes kiküldése 2009. szeptember 30-ig, a postai kézbesítés nyomon követése és a visszajövő küldemények kezelése	eredménytelenül zárult		Felügyelet
KEUNY 12/09	Engedély- és Bejelentés köteles Adattár (EBA) kialakítása, bevezetése és rendszertámogatása	eredménytelenül zárult		Felügyelet
KEUT 13/09	Az 1997. évi LXXXII. Tv. 123. § (16) bekezdése és a 2009. évi LXXVII. Tv. 226. § (2) bekezdése szerinti értesítő levelek tértivevényes kiküldése 2009. szeptember 30-ig, a postai kézbesítés nyomon követése és a visszajövő küldemények kezelése	2009.09.11	13 354 880 Ft	OKFON Zrt. – Megbízási szerződés alapján
KEUT 14/09	Az OTP Bank Nyrt. Nem Európai Unión belüli külföldi leányvállalatai felügyeleti ellenőrzési eljárásának (fókuszált helyszíni célvizsgálat) könyvvizsgáló által i lebonnyolítása	eredménytelenül zárult		OKFON Zrt. – Megbízási szerződés alapján
KE 15/09	IT- és épületüzemeltetési ügyfélszolgálati, konfiguráció- és változáskezelési rendszer rendszertámogatása	2010-re áthúzódó döntés (eredménytelenül zárult)		Felügyelet
KE 16/09	Belföldi napilapok, folyóiratok, közlönyök és szemlék, külföldi szaklapok és a hozzájuk tartozó online-hozzáférések szállítása	2009.12.21	1. rész: 6 870 568 Ft 2. rész: 3 748 236 Ft 3. rész: 2 946 860 Ft 4. rész: 7 699 490 Ft	Felügyelet
KE 17/09	A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete pénzügyi visszaélések visszaszorításával kapcsolatos feladatai ellátásához szükséges tanácsadói szolgáltatás nyújtása	2009.12.09	22 000 000 Ft	Felügyelet

VI. Bírságbevételek kimutatása

Eszközök		Ft
KESZ számlán		25 267 200
Bírság számlán		1 089 981 958
Maradványelszámolási számlán		0
Kiadott előleg (pályázók + Nkft.)		21 895 947
Összesen		1 137 145 105
Források		Ft
Ügyfélvédelmi alapokat megillető rész		17 200 000
Per alatt		921 450 000
Fel nem használható összesen		938 650 000
Pályázatra kiadott kötváll.		46 305 269
Nkft-nek kiadott kötváll.		0
Fogyasztóvédelmi célokra		7 000 000
2008. évi bevételekből		5 592 236
2009. évi bevételekből		139 597 600
Felhasználható bevétel összesen		152 189 836
Összesen		1 137 145 105

Szektor	Prudenciális	Fogyasztóvédelmi*	Piacellenőrzés	Egyéb	Összesen
Pénzpiac	28 200 000	17 000 000	4 100 000	79 978	49 379 978
Tőkepiac	30 300 000	16 000 000	584 000 000	100 000	630 400 000
Biztosítás	47 820 000	8 400 000	0	172 421	56 392 421
Pénztár	37 600 000	1 800 000	0	0	39 400 000
Összesen	143 920 000	43 200 000	588 100 000	352 399	775 572 399

* ebből Fttv. alapján 7,0 m Ft

VII. Főbb intézményi bevételi jogcímek előirányzatai és teljesítési adatai

	Eredeti elői.	Módosított elői.	Elői. teljesítés	Telj. / Mód. elői.
Befektetett eszközök	125,4	136,4	154,2	113%
Tartósan adott kölcsönök(visszterhesen átadott pénzeszközök)	125,4	136,4	154,2	113%
Források	14,7	281,5	247,7	88%
Támogatásért. bev., előző évi tám., visszatér. És fej. elszám.		266,7	266,7	100%
Áh kívülről kapott végleges pénzeszközátvételek elszámolása	14,7	14,8	16,6	112%
Függő, átfutó és kiegyenlítő bevételek			-35,6	
Bevételek előirányzata és előirányzat teljesítése	10 730,6	15 636,8	15 560,9	100%
Intézményi működési bevételek	10 719,2	10 882,8	11 166,7	103%
Hatósági jogkörhöz köthető működési bevételek	10 677,6	10 833,3	11 132,2	103%
Intézményi működéshez kapcsolódó egyéb bevételek	12,9	12,9	14,5	112%
Intézmények egyéb sajátos bevételei	5,7	5,7	2,9	51%
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások bevételei	14,5	14,5	5,3	37%
Kamatbevételek		3,9	0,1	3%
Realizált árfolyamnyereség		3,9	7,8	198%
Általános forgalmi adó bevételek, visszatérülések	8,5	8,5	3,8	44%
Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	11,4	2,4	2,9	122%
Tárgyi eszközök, immateriális javak értékesítése	11,4	2,4	2,9	122%
Pénzforgalom nélküli bevételek		4 751,6	4 391,3	92%
Előző évi előirányzat-, pénzmaradvány igénybevétele		4 751,6	4 391,3	92%
Sajátos pénzforg. nélk. bevételek elszámolása			0,0	
Végösszeg	10 870,7	16 054,7	15 962,8	99%

VIII. Főbb intézményi kiadási jogcímek előirányzatai és teljesítési adatai

	Eredeti elői.	Módosított elői.	Elői. teljesítés	Telj. / Mód. elői.
Befektetett eszközök	816,9	1 993,4	418,5	21%
Immateriális javak	354,5	1 164,1	223,1	19%
Immateriális javak vásárlása			223,1	
Immateriális javak vásárlásának előirányzata	354,5	1 164,1		0%
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	21,7	27,2	14,5	53%
Ingatlanok és kapcs. vagyoni ért. Jogok vásárlása, létesítése			14,1	
Ingatlanok felújítása			0,4	
Ingatlanok és kapcs. vagy. ért. Jogok vásárlás, létesítés előir	3,7	25,5		0%
Ingatlanok felújításának előirányzata	18,0	1,7		0%
Gépek, berendezések, felszerelések és járművek	200,1	269,9	75,8	28%
Gépek, berendezések és felszerelések	100,1	175,1	66,5	38%
Járművek	100,0	94,8	9,2	10%
Felújítások, beruházások általános forgalmi adója	115,2	327,9	67,3	21%
Felújítások előzetesen felszámított áfája	4,2	4,2	0,1	2%
Beruházások előzetesen felszámított áfája		323,7	67,2	21%
Beruházáshoz kapcsolódó általános forgalmi adó befizetés	111,0	0,0		
Tartósan adott kölcsönök (viszterhesen átadott pénzeszközök)	125,4	204,3	37,8	19%
Felhalmozási célú támogatási kölcs. államházt. kívül	125,4	204,3	37,8	19%
Pénzügyi elszámolások	743,9	1 304,0	406,0	31%
Támogatásértékű kiadások, támogatások és fejezeti elszám.	456,5	53,2	52,2	98%
Működési célú támogatásértékű kiadások elszámolása	456,5	53,2	52,2	98%
Áh kívülre végleges pénzeszközátadások elszámolása	287,4	1 250,8	353,8	28%
Működési célú pénzeszközátadás az államháztartáson kívülre	287,4	1 250,8	353,8	28%
Kiadások előirányzata és előirányzat teljesítése	9 309,9	12 757,3	7 953,9	62%
Rendszeres és nem rendszeres személyi juttatások	4 744,3	6 065,0	4 495,6	74%
Teljes munkaidőben fogl. rendszeres személyi juttatásai	3 344,3	3 362,2	2 898,7	86%
Munkavégzéshez kapcsolódó juttatások	697,7	2 095,8	992,6	47%
Foglalkoztatottak sajátos juttatásai	320,9	302,6	302,5	100%
Személyhez kapcsolódó költségtérítések és hozzájárulások	313,3	249,9	249,9	100%
Szociális jellegű juttatások	41,2	28,7	28,7	100%
Részmunkaidőben foglalkoztatottak juttatásai	26,9	25,9	23,3	90%
Külső személyi juttatások	70,7	110,6	110,6	100%
Állományba nem tartozók juttatásai	70,7	110,6	110,6	100%
Munkaadókat terhelő járulékok	1 469,0	1 911,7	1 343,8	70%
Társadalombiztosítási járulék	1 307,4	1 708,3	1 199,8	70%
Munkaadói járulék	135,2	176,7	117,2	66%
Egészségügyi hozzájárulás	13,0	12,2	12,3	100%
Táppénz-hozzájárulás	13,4	14,6	14,6	100%
Készlet beszerzések	112,3	124,1	84,6	68%
Gyógyszer, vegyszer	0,2	0,7	0,7	100%
Irodaszer, nyomtatvány	34,2	35,6	25,8	73%
Könyv, folyóirat, egyéb információhordozó	37,4	42,3	31,1	73%
Hajtó- és kenőanyag	15,5	16,0	10,9	68%
Szakmai anyag, kísértékű tárgyi eszközök, szellemi termékek	8,0	11,5	8,2	71%
Munkaruha, védőruha, formaruha, egyenruha	0,3	0,3	0,1	50%
Egyéb készletek	16,7	17,8	7,8	44%
Szolgáltatások	1 161,4	1 382,7	1 039,0	75%
Kommunikációs szolgáltatások	252,7	286,4	189,8	66%
Különféle szolgáltatási kiadások	871,5	1 057,3	834,1	79%
Vásárolt közszolgáltatások	12,7	14,1	5,3	37%
Továbbszámított (közvetített) szolg. Államházt. kívülre	14,5	14,8	1,9	13%
Pénzügyi szolgáltatások kiadásai	10,0	10,0	7,8	78%
Különféle dologi kiadások	1 567,8	2 916,3	672,7	23%
Általános forgalmi adó kiadások	439,0	634,4	284,0	45%
Kiküldetés, reprezentáció, reklám kiadások	227,3	237,0	158,0	67%
Egyéb dologi kiadások	862,8	1 999,9	204,9	10%
Számlázott szellemi tevékenység kiadása	38,7	44,9	25,7	57%
Egyéb folyó kiadások	174,4	184,9	156,9	85%
Adók, díjak, egyéb befizetések	164,4	163,9	144,3	88%
Realizált árfolyamveszteségek		1,0	1,0	100%
Követelés elengedés, tartozásátvállalás	10,0	20,0	11,6	58%
Szociálpolitikai ellátások és egyéb jutt. tb pénzbeli ell.	10,0	62,0	50,6	82%
Pénzbeli kárpótlás, egyéb pénzbeli juttatások	10,0	62,0	50,6	82%
Végösszeg	10 870,7	16 054,7	8 778,4	55%

IX. Intézményi kiadások keretek és feladatok szerint

	Eredeti előí.	Módosított előí.	Előí. teljesítés	tény-terv index
Külső munkaerő igénybevétele	80,0	87,3	33,4	38%
Kiemelt vizsgálat kiadása		0,0		
Elnöki tartalék	1 408,2	3 154,9		0%
Lakásépítés és -vásárl. Munkáltatói tám.	85,4	108,4	49,5	46%
Pályázati kifizetések	38,8	645,6	221,1	34%
Létszámgazdálkodás	4 234,8	5 688,1	4 097,6	72%
Hirdetési és közzétételi díjak	9,0	9,3	2,8	31%
Sajtófigyelés, hirdetés monitoring	5,5	5,5	5,1	94%
Kommunikációs tanácsadás	8,4	9,1	3,8	41%
Peres ügyek költségei	73,2	151,2	148,3	98%
Közbeszerzés kiadásai	7,9	9,5	8,8	93%
Minőségbiztosítással kapcsolatos kiadás	20,4	20,4	16,0	78%
Kir (2010.)	96,0	134,5	88,7	66%
Iratkezelő rendszer (2010.)	22,8	11,5	84,3	731%
Egyéb rendszerek (2010.)	155,3	192,3	101,8	53%
Gazdálkodási rendszer (2010.)	16,4	76,9	73,2	95%
Informatikai- és kommun. Üzemeltetés	364,4	438,7	283,1	65%
Ingatlanok fejlesztése	33,2	62,5	29,9	48%
Gépjárművek fejlesztése	60,0	50,3	10,9	22%
Ingatlanok üzemeltetése	955,2	1 003,7	888,3	89%
Gépjárművek fenntartása	72,2	77,7	59,7	77%
Irodaszer, nyomtatvány beszerzése	17,4	20,6	8,1	39%
Egyéb üz.kiad.(gyógyszer,munkaruha stb.)	0,6	1,1	0,9	77%
Irártárhoz kapcsolódó kiadások	1,4	100,6	0,2	0%
Postai szolgáltatások díjai	17,5	91,9	69,8	76%
Külföldi kiküldetés	179,6	166,3	114,9	69%
Nemzetközi tagsági díjak	89,3	89,5	89,5	100%
Logós nyomtatványok	10,8	11,3	6,8	60%
Pr reklám, propaganda, grafikai tervek	10,7	21,8	15,2	70%
Fogyasztóvédelmi kiadványok,éves jelent.	19,6	33,4	27,0	81%
Cafetéria,ktg.térítések,term. Juttatt.	498,6	440,5	471,1	107%
Ügyfélvédelmi a.-nak telj.átut.,hirdetés	161,0	164,4	57,5	35%
Adó-,járulék,egyéb fizetési kötel.	1 546,7	1 986,3	1 382,6	70%
Támogatások, pénzeszköz átadások	209,3	248,9	124,2	50%
Vezetői reprezentáció,kihely. Értekezlet	16,3	16,1	13,0	81%
Pénzügyi kiadások	10,0	13,1	10,1	77%
Leltár, taxi, szállás	13,6	11,2	3,3	29%
Egyéb kiadások		354,7	0,0	0%
Szűrések és szociális juttatások	48,0	34,5	34,3	99%
Oktatás, képzés, tréning	142,3	149,2	55,9	37%
Korengedményes nyugdíj	10,0	10,0	1,9	19%
Nemzetközi szeminárium		2,0	2,0	100%
Módszertani együttműködés		0,9	0,9	100%
Szakmai tájékoztatók		0,7	0,4	59%
Szakmai képzések		2,0		0%
Egyéb rendezvény (továbbképzés) (2009.)		17,5	15,5	89%
Virtuális könyvtár		4,3	2,2	51%
Egyéb központi rendezvény	34,4	30,9	11,9	38%
Integrált felügyeleti konferencia	13,2	13,2	2,9	22%
Év végi felügyeleti ünnepség	5,5	5,5	0,0	0%
Egyéb központi rendezvény (2009.)	19,8	21,1	14,9	70%
Könyv, folyóirat, on-line hozzáférés	30,3	30,8	22,2	72%
Hajnali postajárat	0,7	0,7	0,2	26%
Fordítás, tolmácsolás	17,0	22,2	12,7	57%
Végösszeg	10 870,7	16 054,4	8 778,4	55%

X. Kiadások költséghelyek szerint

	Előí. teljesítés
Menedzsment	1 155,1
(Menedzsment kabinet)	291,1
Menedzsment támogatás (support)	864,0
Elmélet és szabályozás	396,8
Prudenciális felügyelet	2 169,1
(Prudenciális felügyelet kabinet)	103,0
Pénz- és tőkepiaci felügyeleti igazgatóság	1 224,3
Biztosítás- és pénztár-felügyeleti igazgatóság	741,3
Informatikai felügyeleti főosztály	100,5
Piaci folyamatok felügyelete	1 376,7
(Piaci folyamatok felügyelete kabinet)	97,9
Engedélyezési igazgatóság	462,8
Piacfelügyeleti igazgatóság	748,8
Pénzügyi visszaélések elleni főosztály	67,2
Hitelintézeti felszámoló Kht.	0,0
Székház	994,1
Gépjárműpark	107,8
Központi iratkezelés	223,9
IT	749,2
(IT kabinet)	40,5
IT infrastruktúra	327,3
IT alkalmazások	320,9
PKN	59,5
Ügynökregiszter	0,9
Nemzetközi kapcsolatok	330,1
Rendezvény, konferencia	69,6
Arculat, megjelenés	61,4
Kommunikációs kiadások	72,4
Bírság	261,8
Felügyeleti általános költséghely	810,4
Végösszeg	8 778,4

XI. Felügyeleti díjbevételek alakulása

Szektor/tevékenység	Alapdíj			Változó díj			Egyéb bevétel	Összesen		
	terv	tény	eltérés	terv	tény	eltérés		terv	tény	eltérés
Alkusz	19 000	18 940	99,7%	0	819	-		19 000	19 758	104,0%
Biztosítási szaktanácsadó	1 000	1 050	105,0%	0	280	-		1 000	1 330	133,0%
Biztosító egyesület	3 600	1 125	31,3%	31 445	24 000	76,3%		35 045	25 125	71,7%
Biztosító fiók	26 000	18 000	69,2%	325	732	225,2%		26 325	18 732	71,2%
Biztosítótársaság	58 000	66 000	113,8%	938 787	832 178	88,6%		996 787	898 178	90,1%
Független biztosításközvetítő fiókja	0	100	-	0	0	-		0	100	-
Függő biztosításközvetítő	0	117 535	-	0	-100	-		0	117 435	-
Többes biztosítási ügynök	2 000	2 350	117,5%	0	291	-		2 000	2 641	132,0%
Biztosítási szektor tevékenység nélkül			-			-	238	0	238	-
Biztosítási szektor összesen	109 600	225 100	205,4%	970 557	858 199	88,4%	238	1 080 157	1 083 537	100,3%
Bank	78 000	72 000	92,3%	6 040 943	6 151 789	101,8%		6 118 943	6 223 789	101,7%
Bank képviselő	0	507	-	0	0	-		0	507	-
Hítelszövetkezet	0	1 000	-	0	4 890	-	7	0	5 897	-
Külföldi pénzüintézet fióktelepe	2 400	2 600	108,3%	83 936	234 437	279,3%		86 336	237 037	274,6%
Pénzfeladó	0	250	-	0	100	-		0	350	-
Pénzügyi ügynök	12 000	11 912	99,3%	0	4 174	-		12 000	16 086	134,1%
Pénzügyi vállalkozás	49 000	53 018	108,2%	637 726	721 629	113,2%	2	686 726	774 648	112,8%
Pénzváltó	9 000	9 506	105,6%	0	3 377	-		9 000	12 883	143,1%
Takarékszövetkezet	30 600	28 000	91,5%	231 893	271 169	116,9%		262 493	299 169	114,0%
Pénzügyi szektor tevékenység nélkül			-			-	3 058	0	3 058	-
Pénzügyi szektor összesen	181 000	178 793	98,8%	6 994 498	7 391 564	105,7%	3 068	7 175 498	7 573 424	105,5%
Magánnyugdíjpénztár	38 000	38 000	100,0%	605 104	505 781	83,6%		643 104	543 781	84,6%
Önkéntes egészségbiztosítási pénztár	6 800	2 067	30,4%	12 398	12 429	100,3%		19 198	14 496	75,5%
Önkéntes nyugdíjpénztár	6 500	6 300	96,9%	206 918	171 999	83,1%		213 418	178 299	83,5%
Önkéntes öregségi pénztár	0	725	-	0	897	-		0	1 622	-
Pénztári szektor tevékenység nélkül			-			-	19	0	19	-
Pénztárak összesen	51 300	47 092	91,8%	824 421	691 106	83,8%	19	875 721	738 217	84,3%
Árutőzsdei szolgáltató	1 800	1 200	66,7%	0	1	-		1 800	1 201	66,7%
Befektetési vállalkozás	3 600	3 400	94,4%	63 717	25 412	39,9%		67 317	28 812	42,8%
Befektetési alapkezelő	5 600	6 600	117,9%	1 154 418	80 869	7,0%		1 160 018	87 469	7,5%
Befektetési alap	0	0	-	0	650 317	-		0	650 317	-
Kockázati tőkealap	0	0	-	0	4 628	-		0	4 628	-
Kockázati tőkealapkezelő	0	3 000	-	0	0	-		0	3 000	-
Elszámolóház	0	2 200	-	0	7 216	-		0	9 416	-
Értékpapír ügynök	7 000	7 650	109,3%	0	776	-		7 000	8 426	120,4%
Értéktőzsde	200	200	100,0%	1 939	1 493	77,0%		2 139	1 693	79,1%
Külf. befektetési vállalkozás fióktelepe	400	200	50,0%	7 550	1 705	22,6%		7 950	1 905	24,0%
Befektetési szolgáltató	0	0	-	0	0	-		0	0	-
Tőkepiaci szektor összesen	18 600	24 450	131,5%	1 227 624	772 416	62,9%	0	1 246 224	796 866	63,9%
Mindösszesen	360 500	475 435	131,9%	10 017 100	9 713 286	97,0%	3 324	10 377 600	10 192 045	98,2%

XII. A Felügyelet 2010 januárjától hatályos szervezeti felépítése

